

การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครู
โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2

สารนิพนธ์
ของ
นางเชาวนี้อยู่ สายสุดใจ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

379.15

๕๖๓๕ ๗

๕.๓

การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครู
โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2

บทคัดย่อ

ของ

นางเชาวนี้อยู่ สายสุดใจ

20 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2547

นางสาว

เขาวนีย์ สายสุดใจ. (2547). การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ใน 5 ด้าน คือหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ครูผู้ปฏิบัติการสอน เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำนวน 97 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie & Morgan) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอนตามลำดับ
2. ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากกว่า 10 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. ครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านสูงกว่าครูที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

A STUDY ON THE NEED FOR ACADEMIC SUPERVISION SERVICES OF
TEACHERS IN INTERGRATED PROJECT SCHOOLS FOR SPECIAL NEEDS
CHILDREN OF THE SECOND EDUCATIONAL SERVICE AREA AT
RATCHABURI PROVINCE.

AN ABSTRACT

BY

MRS. CHAUWANEE SAYSUDJAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University.

May 2004

Chauwanee Saysudjai. (2004). *A Study On The Need For Academic Supervision Services Of Teachers In Intergrated Project Schools For Special Needs Children Of The Second Educational Service Area At Ratchaburi Province*. Master's Project, M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Professor Dr. Sermsak Wisalaporn.

This study is aimed at investigating the need for academic supervision services of teachers in integrated project schools for special needs children of the second educational service area at Ratchaburi Province in 5 categories including (1) curriculum and its application, (2) learning activity provision, (3) learning media, (4) educational monitoring and assessment, and (5) classroom research promotion.

According to Krejcie and Morgan tables, the sampling groups in this study are 97 main teachers for special need children integrated project schools for special need children of the second educational service area at Ratchaburi province. The rating scale questionnaire is applied to collect the essential data. The statistic tools used for analyze the data are mean, standard deviation, t-test and One-Way ANOVA.

The results of the study reveal that

1. The needs for academic supervision services of teachers in integrated project schools for special needs children of the second educational service area at Ratchaburi Province are at high level both in general and in each category including (1) curriculum and its application, (2) classroom research promotion, (3) learning activity provision, (4) educational monitoring and assessment, and (5) learning media respectively.

2. The needs for academic supervision of teachers earning certificates or diplomas lower than bachelor degrees higher than those teachers earning bachelor degrees and of teachers earning higher degrees than bachelor degrees at statistical level of .05, both in general and in any single category.

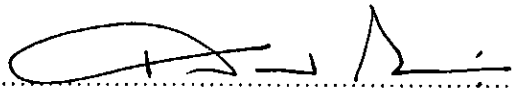
3. The needs for academic supervision services among teachers experiencing in teaching special needs children, both in general and in each category, for academic supervision of teachers with more than 10 years of experience in special need children teaching higher than those of teachers with 6 – 10 years of experience in special need children teaching at statistical level of 0.5. However, considered in terms of classroom

research promotion aspect, the needs for academic supervision of teachers with lower than 6 years of experience in special need children teaching higher than those teachers with 6- 10 years of experience in special need children teaching at statistical level of .05.

4. The needs for academic supervision services of teachers without training program in special education, both in general and in each category, need the academic supervision higher than those with training program in special education.

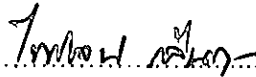
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

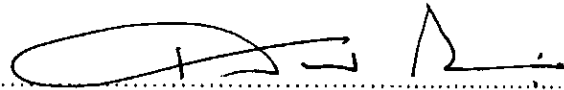
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

คณะกรรมการสอบ

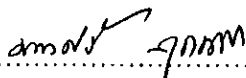
ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนาศวรงค์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

(อาจารย์ ดร. มารศรี สุธานี)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.คมเพชร จิตรสุกุล)

วันที่ 2๒ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับคำแนะนำ ช่วยเหลือทางวิชาการ และความกรุณาอย่างยิ่ง จากศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และคณะกรรมการพิจารณาเค้าโครงสารนิพนธ์ คือ ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงวงศ์ดี และ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี ที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะและแนวทางในการจัดทำสารนิพนธ์ นอกจากนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและอนุเคราะห์ ที่คณะกรรมการโครงการสอบสารนิพนธ์ คือศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศนา แสงวงศ์ดี และ อาจารย์ ดร.มารศรี สุธานี ที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำงานวิจัยทุกขั้นตอน อีกทั้งทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัยและรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัย ที่จะช่วยการทำงานในด้านการพัฒนา เป็นไปอย่างมีคุณค่ามากขึ้น จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณนางสาวชูศรี อุดมกุศลศรี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูในสังกัด ที่เสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งนายธีรพงษ์ ทวีวรรณ และนางสาวเพ็ญ เลียงจันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้เป็นผู้ให้กำลังใจและกระตุ้นให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจอย่างลึกซึ้งในการดำเนินงานการจัดการศึกษาพิเศษและการนิเทศงานวิชาการจนกระทั่งสารนิพนธ์สำเร็จ

หากสารนิพนธ์ฉบับนี้ มีส่วนสนับสนุนความก้าวหน้าทางด้านวิชาการและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีนี้แด่ คุณพ่อ คุณแม่ คุณพี่ คุณสุรเชษฐ์ สายสุดใจ คุณสุรชัย คุ่มสิน คุณธนาชัย ภูมาตร และคุณดารณี กาญจนะ คุ่มสิน และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจอย่างดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

เขาวนีย์ สายสุดใจ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากร.....	5
กลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2.....	12
การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	12
สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	13
การจัดการศึกษาพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ.....	14
แนวคิดในการจัดการศึกษาพิเศษ.....	14
จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ.....	17
ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ.....	17
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ.....	21
การจัดการเรียนร่วม.....	25

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	การนิเทศการศึกษา.....	32
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	32
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	33
	หลักการนิเทศการศึกษา.....	34
	กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา.....	37
	สภาพปัญหาในการนิเทศการศึกษา.....	41
	ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ.....	43
	หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	43
	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	46
	สื่อการเรียนการสอน.....	53
	การวัดผลและประเมินผล.....	55
	การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน.....	58
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
	กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	71
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..	76
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	101
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	101
วิธีดำเนินการวิจัย.....	101
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	101
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ.....	108
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	109
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก	119
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	134

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามสถานภาพ.....	77
2 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวม.....	78
3 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำไปใช้ จำแนกเป็นรายข้อ.....	79
4 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	81
5 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	82
6 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ.....	84
7 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน จำแนกเป็นรายข้อ.....	85
8 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ	86
9 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคุณวุฒิในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....	87

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
10	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายชื่อในด้าน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....88
11	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายชื่อในด้าน สื่อการเรียนการสอน.....89
12	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายชื่อในด้าน การวัดผลและประเมินผล..... 90
13	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายชื่อในด้าน การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน.....91
14	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการ เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายชื่อใน ภาพรวม..... 92
15	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายด้าน.....93
16	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายชื่อ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้.....94

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

17	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	95
18	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในด้านสื่อการเรียนการสอน.....	96
19	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในด้านการวัดผลและประเมินผล.....	97
20	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	98
21	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็ก จำแนกประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในภาพรวม.....	99
22	เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษเป็น.....	100

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
---	-------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษานับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนาประเทศ เพราะการพัฒนาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ย่อมต้องอาศัยพื้นฐานทางการศึกษาของคนในประเทศเป็นสำคัญเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งสำหรับการสร้างสรรค์ ความเจริญ ความก้าวหน้าและการแก้ไขปัญหาการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 1) ด้วยเหตุนี้ การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาชีวิตของคนในสังคมให้มีคุณภาพส่งผลให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต้องพัฒนาความสามารถของคนในประเทศให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ซึ่งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มีเจตนารมณ์ให้ การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน โดยให้ทุกคนมีความเสมอภาค ทั้งคนปกติทั่วไป ผู้ด้อยโอกาสและผู้พิการ ซึ่งระบุในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และมาตรา 80 วรรคสอง ระบุว่ารัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 6) สำหรับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 2 เรื่องสิทธิและหน้าที่ของบุคคลในด้านการศึกษา มาตรา 9 กล่าวว่าบุคคลมีสิทธิได้รับ มีส่วนร่วม มีความเสมอภาคในการได้รับโอกาสทางการศึกษาตลอดชีวิตโดยไม่มีทางเลือกปฏิบัติ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของบุคคลนั้น ในมาตรา 10 วรรคสอง ระบุว่าการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 7)

ปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการจัดการศึกษาพิเศษในต่างประเทศ ได้เปลี่ยนเป็นการจัดการศึกษาสำหรับความต้องการพิเศษโดยจะรวมกลุ่มเด็กที่มีความบกพร่อง เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถเฉพาะทาง ในรูปแบบการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตาม ปญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติโดยเน้นการจัดการศึกษาในโรงเรียนปกติเป็นโรงเรียนแบบการเรียนรู้ร่วม (Inclusive School) ซึ่งยึดหลักการพื้นฐานว่าเด็กทุกคนควรเรียนด้วยกันโดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคหรือ

ความแตกต่างที่อาจมีโรงเรียนต้องยอมรับและตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของเด็ก และมุ่งจัดการเรียนการสอนที่ยึดหลักบูรณาการโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางเพื่อให้การศึกษาแบบเรียนร่วมเป็นวิธีการที่มีประสิทธิผลที่สุดสำหรับสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กับเด็กปกติ การให้เด็กเข้าเรียนในโรงเรียนพิเศษ ควรเป็นกรณีพิเศษ ที่ห้องเรียนปกติไม่สามารถให้การศึกษาได้โดยตรงตามความต้องการทางการศึกษาหรือสังคม(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543 : 14) และกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2545 ข้อ 2 ที่กล่าวถึง คนพิการที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุน ขอยืม เพื่อจัดซื้อ ขอยืมและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จะต้องมีการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล(Individualized Education Program : IEP) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ดังนั้น การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องจัดทำสำหรับเด็กพิการทุกคน เพื่อเด็กพิการจะได้รับการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นที่มีความแตกต่างกันของแต่ละคนและจะช่วยให้เด็กพิการสามารถใช้สิทธิในการขอรับเงินอุดหนุน ขอยืมเพื่อจัดซื้อ ขอยืมและขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาตามกฎกระทรวงอีกด้วยโดยเน้นการศึกษาในโรงเรียนปกติเป็นโรงเรียนแบบการเรียนร่วม ยึดหลักพื้นฐานว่าเด็กทุกคนควรเรียนด้วยกันโดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคและความแตกต่างที่โรงเรียนต้องยอมรับ และตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของเด็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดูแล สนับสนุน และช่วยเหลือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ทำหน้าที่ของตนเองอย่างดีที่สุด โดยเฉพาะส่งเสริมให้มีการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ผดุง อารยะวิญญู(2541 : 174) ที่ว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มีพื้นฐานแตกต่างกัน การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องเหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของเด็กพิเศษ จึงทำให้เด็กได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษาและขณะนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 199 โรงเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 79,128 คน มีครูที่ปฏิบัติการสอน 3,896 คน และในสภาพการดำเนินการทางวิชาการ จะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ในกลุ่มวิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 66 % วิชาคณิตศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ย 68 % และวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ย 49 % ซึ่งจะเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ แต่ยังมีนักเรียนส่วนหนึ่งต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยผู้เรียนบางคนยังไม่พัฒนาถึงขีดสุดและยังไม่ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2, 2546 : 8- 9) จะเห็นว่าในการพัฒนางานวิชาการ ก็ยังประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอน เพราะยังมีนักเรียนกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ต้องได้รับการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 ได้ตระหนักถึงภารกิจในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาพิเศษ โดยจะดำเนินการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาพิเศษ ในรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา โดยพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดการศึกษาพิเศษและดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาพิเศษ และนิเทศ ติดตามและประเมินผลพัฒนาหลักสูตรการศึกษาพิเศษ ให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. 2546 : 1) แต่เนื่องจากในสภาพที่แท้จริง การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 จำนวน 110 โรงเรียน ที่อยู่ในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ และมีครูที่ปฏิบัติการสอนการศึกษาพิเศษ 130 คน มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 728 คน ก็พบปัญหาจากการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนร่วมหลายประการ เช่นในการจัดชั้นเรียน การจัดทำแผนการสอน การจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล การจัดหาสื่อ อุปกรณ์ รวมทั้งวิธีการวัดผลประเมินผลให้เป็นไปในแนวที่ถูกต้องสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะด้านการนิเทศงานวิชาการไม่ได้รับความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนในการดำเนินการจัดการศึกษาพิเศษและปัญหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งควรมีการนิเทศผลการพัฒนาและมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ขณะนี้ โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการให้เด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 110 โรงเรียน บางโรงเรียนไม่สามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ถูกต้อง เพราะมีโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 35 โรงเรียนที่ขอรับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก จากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดราชบุรี โดยส่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจำนวน 135 ราย ไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อขอรับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกตามกฎกระทรวงฯปรากฏว่ามีเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ได้รับการจัดสรรสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกเพียง จำนวน 64 ราย ที่ครูในโรงเรียนเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ สามารถจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ถูกต้อง ปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือครูผู้รับผิดชอบโครงการไม่ได้รับการนิเทศงานวิชาการจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเทคนิควิธีการและกระบวนการเรียนการสอน อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากทุกโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ยังไม่ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทต่าง ๆ เนื่องจากจาก กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ยังไม่ได้ประกาศแนวทางการดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูผู้สอนจึงไม่มีหลักการและแนวทางในการดำเนินการที่ชัดเจน ไม่สามารถกำหนดมาตรฐานช่วงชั้นของแต่ละวิชาให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคลในส่วนเฉพาะที่จำเป็นได้ ครูจึง

ขาดความรู้ และความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. 2546 : 10-11)

ปัจจุบัน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ คือ ศึกษานิเทศก์ 1 คน ที่จะพยายามศึกษานหาข้อมูลที่จำเป็นยิ่งต่อการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นและพัฒนาให้ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในสังกัด ได้มีความรู้ ความเข้าใจและข้อมูลตรงตามความต้องการ ในการนี้ จึงต้องมีบทบาทในการพัฒนาวิชาการที่จะนำผลการนิเทศทุกเรื่อง ที่พบว่ามีปัญหา มาคิดค้นแบบ เพื่อพัฒนาต้นแบบให้แก่โรงเรียนและส่งเสริมพัฒนา จุดที่โรงเรียนดำเนินการได้ดีเพื่อเป็นต้นแบบ (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2546 : 5) สำหรับการนิเทศงานวิชาการถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ผู้รับการนิเทศสามารถจัดการเรียนการสอน จัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล จัดหาสื่อ มีวิธีการได้ถูกต้องและเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลสามารถพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพและจะเป็นข้อมูลที่มีนัยสำคัญที่สามารถขยายผลการจัดการศึกษาได้ในทั้งปริมาณและคุณภาพได้

ดังนั้น ในการวิจัยในครั้งนี้ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในองค์กรหรือหน่วยงานได้ นำไปใช้เป็นแนวทางและกำหนดรูปแบบในการจัดการศึกษาใน 5 ด้าน คือหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลและการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อตนเองและสังคมสามารถอยู่ร่วมในสังคมอย่างเป็นสุขและได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ใน 5 ด้าน คือหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และพื้นความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ความสำคัญของการวิจัย

จากการดำเนินการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผู้บริหารโรงเรียน นักการศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานในความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม และสามารถนำข้อมูลความต้องการนิเทศงานวิชาการในแต่ละด้าน ไปพัฒนา ช่วยเหลือ สนับสนุน ในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในบริบทของโรงเรียนอย่างแท้จริง อันจะมีผลต่อการนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้ มาพัฒนาครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้สามารถปรับเปลี่ยนโครงสร้าง การจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและมีวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้การจัดการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จให้มากที่สุด

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย ได้แก่ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำนวน 130 คน ที่เป็นโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง คือครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จากประชากร 130 คน โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607 - 610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 97 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งเป็นดังนี้
 - 1.1 คุณวุฒิ จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้
 - 1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - 1.1.2 ปริญญาตรี
 - 1.1.3 สูงกว่าปริญญาตรี

1.2 ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.2.1 ต่ำกว่า 6 ปี

1.1.4 6 ปี - 10 ปี

1.1.5 มากกว่า 10 ปี

1.3 พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

1.3.1 เคยผ่านการอบรม

1.3.2 ไม่เคยผ่านการอบรม

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ความต้องการนิเทศงานวิชาการ
5 ด้าน คือ

2.1 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 สื่อการเรียนการสอน

2.4 การวัดผลและประเมินผล

2.5 การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ความต้องการนิเทศงานวิชาการหมายถึงความต้องการที่จะทำให้เกิดกระบวนการในการทำงานร่วมกันระหว่างบุคลากรทางการศึกษา ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา อันจะส่งผลให้การพัฒนากการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกศึกษา 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ความต้องการของครูในการได้รับคำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำในเรื่องที่เกี่ยวกับ หลักสูตร จุดหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดเวลาเรียน แผนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การประเมินผล การใช้หลักสูตร ทำให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการของครูในการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะวิธีสอน การจัดห้องเรียนและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในการสอน เทคนิควิธีการและการสนับสนุน และสนับสนุนในเรื่องการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน

1.3 ด้านสื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการของครูในการจัดการการผลิตและส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอนตามความจำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เกี่ยวกับศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน เทคนิค และวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอน การให้บริการในเรื่องอุปกรณ์ประจำห้องเรียนและห้องเสริมวิชาการ และการวิจัยพัฒนาการใช้สื่อการเรียนการสอน

1.4 ด้านการวัดผลและประเมินผล หมายถึง ความต้องการของครูในการดำเนินการปฏิบัติที่เกี่ยวกับเทคนิคความรู้ด้านการวัดผล การจัดทำเครื่องมือวัดผล การจัดเก็บเครื่องมือวัดผล และการประเมินผลการสอนและการใช้ห้องเรียนของครู

1.5 การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความต้องการของครูในการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนและพัฒนาตามความต้องการที่จะแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัย เพื่อให้ครูจัดทำผลงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในหลักสูตรและเทคนิควิธีการสอน การนิเทศภายในโรงเรียน การติดตามประเมินผลการนิเทศ และจัดหาวิทยากรเพื่อให้ความรู้และมีการประชุมทางวิชาการอย่างเป็นระบบ

2. การศึกษาพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งหมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาและความช่วยเหลือที่แตกต่างไปจากเด็กปกติ เนื่องจากเด็กเหล่านี้มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และรวมถึงเด็กที่มีปัญญาเลิศ ซึ่งเด็กเหล่านี้ ควรได้รับการส่งเสริมและโอกาสในการศึกษาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ

3. เด็กที่มีความต้องการพิเศษ (Children with Special Need) หมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเด็กปกติและไม่สามารถพัฒนาขีดความสามารถได้เหมือนกับเด็กปกติ ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายทุพพลภาพ เด็กเหล่านี้แบ่ง เป็น 9 ประเภท

- 3.1 เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- 3.2 เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- 3.3 เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- 3.4 เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
- 3.5 เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
- 3.6 เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
- 3.7 เด็กออทิสติก
- 3.8 เด็กสมาธิสั้น
- 3.9 เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน

4. การเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่มีสภาพความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายทุพพลภาพไม่มากนัก ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนได้เต็มเวลา และยังมีกิจกรรมระหว่างเด็กพิเศษกับเด็กปกติโดยคำนึงถึงความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล

5. โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนจัดการศึกษาพิเศษ ให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษสามารถเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ โดยเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนได้เต็มเวลาและมีรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของโรงเรียน

6. ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ หมายถึง ครูผู้ที่ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

7. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 หมายถึง โรงเรียนที่ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานใน 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่เป็นโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอ บ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวกและอำเภอบางแพ จำนวนทั้งหมด 199 โรงเรียน ที่จะต้องดำเนินการตามแนวนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อไปบริหารจัดการศึกษาให้เป็นระบบและพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

8. ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตั้งแต่ต่ำกว่า 6 ปี และ 6 - 10 ปี และมากกว่า 10 ปีขึ้นไป

9. ทัศนความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ หมายถึง ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ที่เคยผ่านการอบรมและไม่เคยผ่านการอบรม ด้านการศึกษาพิเศษ

10. คุณวุฒิ หมายถึงครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีวุฒิทางการศึกษาสูงสุด แบ่งเป็นต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

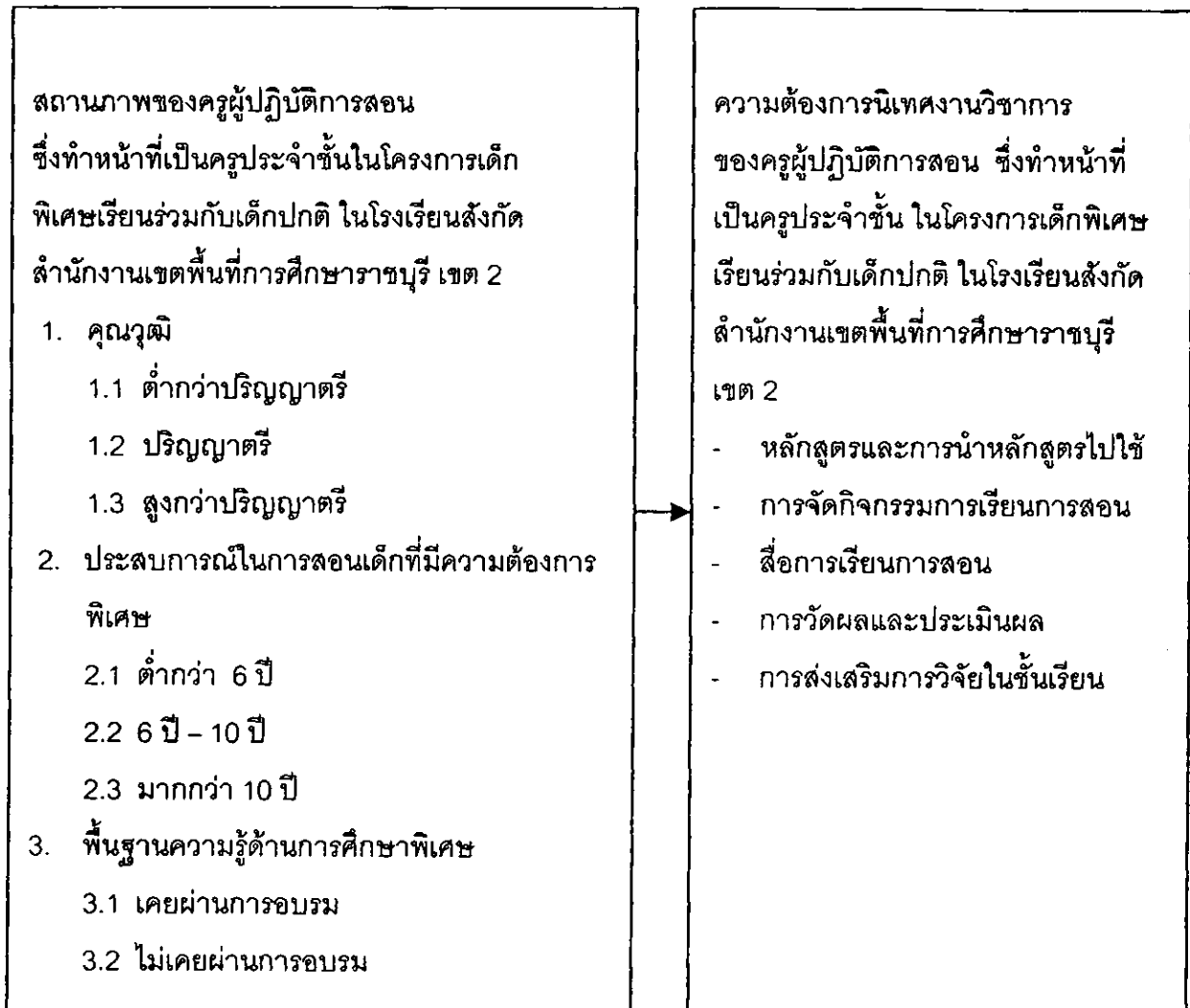
ในการศึกษาในครั้งนี้ได้ศึกษาความต้องการของครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ยึดแนวทางการบริหารงาน วิชาการของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 127) ได้ให้ขอบข่ายงานวิชาการไว้ 4 ด้าน คือด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ด้านการจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน และด้านงานวัดผลและประเมินผล ซึ่งไปสอดคล้องกับขอบข่ายงานวิชาการของ กมล ภูประเสริฐ (2544 : 9-13) แบ่งเป็น 9 ด้านคือมีความเห็นว่างานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาควรประกอบด้วยขอบข่ายงาน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการบริหารการเรียนการสอน ด้านการบริหารการประเมินผลการเรียน ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการบริหาร การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ ด้านการบริหารการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริหารโครงการทาง วิชาการ ด้านการบริหารระบบข้อมูล และสารสนเทศทางวิชาการ ด้านการบริหารการประเมินผลทาง วิชาการ จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว สามารถนำมาสรุปขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการ นิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ใน 5 ด้านคือ 1)หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2)การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน 3) สื่อการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล และ 5)การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยนำแนวทางการดำเนินงานทั้ง 5 ด้าน ดังกล่าว มาเป็นตัวแปรตามในการวิจัย

ในส่วนของตัวแปรต้นนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของสิทธิชัย เวศสุวรรณ (2541 : 72 – 75) ที่ศึกษาแนวทางการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ได้กำหนดตัวแปรต้น ไว้ 3 ด้าน คือ 1) เพศ 2) คุณวุฒิ 3) ประสบการณ์ โดยผู้วิจัยได้นำแนวทางการศึกษาตัวแปรต้นดังกล่าวมากำหนด ตัวแปรต้นที่เหมาะสมในการศึกษาในครั้งนี้ ไว้ 3 ด้าน คือ 1) คุณวุฒิ 2)ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่ มีความต้องการพิเศษและ 3)พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ตามกรอบแนวคิด ในการศึกษาค้นคว้า ผลปรากฏดัง ภาพประกอบ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

1. ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการทุกด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความต้องการนิเทศงานวิชาการต่างกัน
3. ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างกัน มีความต้องการนิเทศการศึกษาต่างกัน
4. ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ที่มีพื้นความรู้ด้านการศึกษาพิเศษต่างกัน มีความต้องการนิเทศงานวิชาการต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2
2. การจัดการศึกษาพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
3. การนิเทศการศึกษา
4. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 (2547 : 1-10) ได้กำหนดภารกิจการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีภารกิจจัดการศึกษา 3 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งภารกิจหลักในการการศึกษา ให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงย่างเข้าปีที่สิบหก ได้เรียนอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด สำหรับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ นั้น มีเรื่องที่สำคัญ ดังนี้ คือการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา จัดการศึกษาให้เด็กที่อายุย่างเข้าปีที่เจ็ด ให้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญแก่เด็กผู้ด้อยโอกาส เด็กพิการ เด็กในเขตพื้นที่ทุรกันดารเด็กกลุ่มพิเศษที่มีความบกพร่องและมีความพิเศษเฉพาะด้านได้รับการศึกษาหรือได้รับการพัฒนาตามศักยภาพในรูปแบบที่เหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งมีโรงเรียนใน

สังกัด จำนวน 110 โรงเรียน จัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยโรงเรียนเข้าร่วมในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

1.2 สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

นักเรียนกลุ่มพิการและกลุ่มพิเศษด้านต่าง ๆ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 มีสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการ ดังนี้

1.2.1 สภาพปัจจุบัน นักเรียนในสังกัดปีการศึกษา 2546 จำนวนทั้งสิ้น 79,128 คน เป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ด้านต่าง ๆ จำนวน 728 คน คิดเป็นร้อยละ 0.92 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งจำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่

1) ตาบอดสนิทหรือเลือนลาง	98 คน
2) หูหนวก หูตึง	49 คน
3) บกพร่องทางสติปัญญา	149 คน
4) บกพร่องทางร่างกาย/สุขภาพ	100 คน
5) บกพร่องทางการเรียนรู้/พฤติกรรม	156 คน
6) บกพร่องทางการพูด/ภาษา	89 คน
7) เด็กออทิสติก	29 คน
8) เด็กสมาธิสั้น	43 คน
9) เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน	15 คน
รวมทั้งสิ้น	728 คน

1.2.2 สภาพปัญหา จากข้อมูลดังกล่าวพบว่านักเรียนที่มีความต้องการพิเศษมากที่สุด ได้แก่กลุ่มที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้/พฤติกรรม จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษต่าง ๆ รองลงมาได้แก่ กลุ่มบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 20.46 ของจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านต่าง ๆ

1.2.3 ความต้องการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษด้านต่าง ๆ และสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะด้าน ในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จากภารกิจ สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการพัฒนาในการสร้างความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐาน โดยจะพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณภาพ

2. การจัดการศึกษาพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ

ผู้วิจัยมุ่งศึกษา เนื้อหาสาระ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ 5 ด้าน ดังนี้ คือด้าน แนวคิดในการจัดการศึกษาพิเศษ จุดมุ่งหมายของการศึกษาพิเศษ ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ และการจัดการเรียนร่วม

2.1 แนวคิดในการจัดการศึกษาพิเศษ

ในการจัดการศึกษาพิเศษมีปรัชญาแนวคิด และหลักการที่สำคัญหลายประการด้วยกัน ที่นักการศึกษา ได้กำหนดแนวทาง ไว้ดังต่อไปนี้

ศรียา นิยมธรรม (2535 ก. : 163) เสนอว่าการจัดการศึกษาพิเศษโดยทั่วไป ตั้งอยู่บนรากฐานความเชื่อและปรัชญาดังต่อไปนี้

1. ทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการได้รับบริการทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นคนพิการหรือคนปกติ ควรถือเป็นหน้าที่ที่จะจัดการศึกษา เพื่อสนองต่อความต้องการของเด็กพิเศษด้วย

2. เด็กพิเศษควรได้รับการศึกษาควบคู่ไปกับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพทุกด้านโดยเร็วที่สุด ในทันทีที่เราทราบว่าเด็กมีความต้องการพิเศษ ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเรียนต่อไป และมีพัฒนาการทุกด้านถึงขีดสูงสุด

3. การจัดการศึกษาพิเศษ ควรคำนึงถึงการอยู่ร่วมสังคมกับคนปกติให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือหากสภาพความบกพร่องในขั้นรุนแรงจนไม่อาจเรียนร่วมกับคนปกติได้ ควรให้เด็กได้สัมผัสกับสังคมปกติ

4. การจัดการศึกษาพิเศษ ต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพความเสียเปรียบของเด็กพิเศษแต่ละประเภท โดยใช้แนวทางการศึกษาของเด็กปกติ

5. การศึกษาพิเศษและการฟื้นฟูบำบัดทุกด้าน จัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคล รวมถึงการจัดกิจกรรมการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่อง หรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และอยู่ในระดับความสามารถที่ใกล้เคียงกัน

6. การจัดโปรแกรมการสอนเด็กพิเศษ ควรเน้นที่ความสามารถของเด็ก และให้เด็กได้ประสบความสำเร็จมากกว่าที่จะคำนึงถึงความพิการ หรือความบกพร่อง เพื่อให้เด็กมีความมั่นใจว่าแม้ตนจะมีความบกพร่อง แต่ก็ยังมีความสามารถบางอย่างเท่ากับเด็กปกติ อันจะช่วยให้เด็กสามารถปรับตัวให้ดีขึ้น

7. การศึกษาพิเศษควรมุ่งให้เด็กมีความเข้าใจ ยอมรับตนเอง มีความเชื่อมั่น มีสัจจะแห่งตนและมุ่งให้ช่วยตนเองได้ ตลอดจนมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

8. การศึกษาพิเศษ ควรจัดทำอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่เกิดเรื่อยไป ขาดตอนไม่ได้ และควรเน้นเรื่องถึงอาชีพด้วย

คณะกรรมการการศึกษา (2539 : 8) ได้กำหนดแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามวิสัยทัศน์ทางการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ ดังนี้

1. คนที่มีความต้องการพิเศษ จะต้องได้รับการบริการทางการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามหลักสิทธิขั้นพื้นฐานทางการศึกษา (Education for All) คนที่มีความต้องการพิเศษสามารถเข้าเรียนได้และได้รับสิทธิทางการศึกษาในฐานะพลเมืองคนหนึ่ง

2. เป็นการศึกษาที่สอดคล้อง และตอบสนองต่อความแตกต่างของคนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละบุคคล มุ่งสร้างสติปัญญา พัฒนาให้คนที่มีความต้องการพิเศษมีจริยธรรม ปลูกฝังจิตสำนึกให้ยึดมั่น รักษา ค่านิยมอันดีงามของไทย

3. เป็นการศึกษาที่มีทางเลือกตามระดับสติปัญญา ความถนัด และสภาพร่างกายของคนที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของแต่ละบุคคลให้สูงขึ้นและสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตในสังคม

4. การศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดี ต่อกระบวนการเรียนการสอน ทั้งทางทฤษฎี และทางปฏิบัติ โดยมีให้คนที่มีความต้องการพิเศษเกิดความแปลกแตกต่างในสังคม

5. ต้องมุ่งสร้างความเข้าใจและการยอมรับระหว่างเพื่อนร่วมชาติและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการพิเศษแก่บุคคลในสังคม ทำให้คนที่มีความต้องการพิเศษเป็นคนไทยที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนร่วมโลกได้อย่างปกติสุข

6. การศึกษาสำหรับคนที่มีความต้องการพิเศษ ควรตั้งอยู่บนความเชื่อที่มีความชัดเจนแนบแน่น (Fundamental Belief) ซึ่งมีเป้าหมายที่เชื่อในความสามารถของคนที่มีความต้องการพิเศษ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เช่นเดียวกับคนอื่นทั่วไปในสังคม นั่นคือพวกเขาเติบโต เรียนรู้ มีชีวิตคู่ สร้างครอบครัว สามารถทำประโยชน์แก่สังคม และมีศักยภาพในการพัฒนาให้เกิดความรู้ความสามารถได้ (Principle of Normalization)

7. ให้มีการจัดการเรียนในลักษณะการจัดการเรียนร่วมมากขึ้น ในการจัดรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการพิเศษ และความพร้อมของบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

8. เป็นการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการที่จะนำไปสู่การดำรงชีวิตพึ่งพาตนเองได้ (Independent Living) โดยสร้างทักษะดังนี้

8.1 สร้างทักษะทางวิชาการ ที่จะนำไปสู่การพึ่งตนเองในชีวิตประจำวัน (Daily Living)

8.2 สร้างทักษะทางวิชาการ ที่เอื้อเป็นการเฉพาะต่อคนที่มีความต้องการพิเศษ

8.3 เพื่อให้เกิดการเข้าถึง (Access for All) ซึ่งการเข้าถึง (Access) แบ่งเป็น 1 ประเภท คือ

8.3.1 การเข้าถึงด้านสภาพแวดล้อม ด้านสถาปัตยกรรม(Enviroment and Architecural Access)

8.3.2 การเข้าถึงด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Access)

8.3.3 การเข้าถึงด้านทางสังคม (Social Access)

9. การศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาไปสู่ความเป็นสากล เป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับภูมิภาคอินโดจีน

10.เป็นการศึกษาลักษณะการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตและนำไปสู่การทำงานร่วมกันแบบเครือข่าย (Networking) ในสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545 : 8) ได้จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ภายใต้แนวคิดดังนี้

1. สิทธิมนุษยชน เด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษา บริการทางการศึกษาและอื่น ๆ ตลอดจนสามารถได้รับประโยชน์สูงสุดตามศักยภาพ

2. การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการควรจัดให้เร็วที่สุด ตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกเริ่มค้นพบความพิการ(Early Intervention Services) และจัดให้สนองกับความต้องการพิเศษของผู้เรียน เพื่อพัฒนาเทคนิคการให้มีความสามารถช่วยเหลือตนเองได้ และสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

3. การจัดบริการการศึกษาพิเศษสำหรับผู้ที่มีความบกพร่อง ให้มีบทบาทในการสนับสนุน ช่วยเหลือและป้องกัน การช่วยเหลือสนับสนุนให้มีลักษณะให้การศึกษาเพื่อจัดความไม่สามารถในการเรียนรู้และหาวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ มาทดแทน การป้องกันมีลักษณะให้การศึกษาเพื่อสนองความต้องการพิเศษของเด็ก และจัดหาวิธีการ โดยร่วมทำงานกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการแพทย์ ด้านสังคมและอื่น ๆ ป้องกันสภาพความพิการไม่ให้ขยายใหญ่ขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหามากขึ้น

จากหลักการแนวคิดเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สรุปได้ว่า บุคคลที่มีความพิการ ไม่ว่าจะพิการมากหรือน้อยไม่ทำให้บุคคลผู้นั้นด้อยสมรรถภาพในการช่วยเหลือตนเองและการทำงาน หากบุคคลที่มีความพิการ ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพตามความพิการอย่างต่อเนื่อง ก็สามารถช่วยให้บุคคลผู้นั้นสามารถช่วยเหลือตนเอง และทำงานได้โดยไม่เป็นภาระแก่ผู้อื่น ฉะนั้นในการจัดการศึกษาพิเศษจึงต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติโดยทั่วไปและระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน โดยจัดให้สนองต่อความต้องการพิเศษของแต่ละคน ซึ่งนับว่าเป็นโอกาสในความเท่าเทียมกันทางการศึกษาและความเสมอภาคได้ด้านโอกาสที่จะได้รับบริการทางการศึกษาอย่างแท้จริง

2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาพิเศษ

ในการจัดการศึกษาพิเศษ มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ที่จะทำให้การดำเนินการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพและเหมาะสมสำหรับทุกคน ดังต่อไปนี้

กรมสามัญศึกษา (2535 :34 – 35) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้

1. เพื่อจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กพิการซึ่งมีความแตกต่างกัน ใช้หลักสูตร หรือโปรแกรมการเรียนร่วมกัน วางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือใช้วิธีการสอนต่างกันและจัดอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่าง ๆ กันให้เพียงพอ นั่นคือต้องมีพัฒนาการหลักสูตร เทคนิคการสอน การตรวจสอบวินิจฉัยบุคลากรพิเศษ ครูพิเศษ วิธีการพิเศษ บริการพิเศษ และเครื่องอำนวยความสะดวกพิเศษ เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นของเด็กแต่ละประเภท แต่ละระดับ แต่ละบุคคล
2. เพื่อวางแผนการศึกษาหรือแผนการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ซึ่งเป็นเป้าหมายของแผนสำหรับเด็กแต่ละคนจะต้องแตกต่างกันไป
3. เพื่อจัดโครงการให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเรียน ตามระดับความสามารถของตนเอง เท่าที่ลักษณะความสามารถในการเรียนรู้ของตนจะเป็นไปได้
4. เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและช่วยแก้ปัญหาทางสังคมที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งไม่อาจแก้ด้วยการจัดการศึกษาตามปกติ
5. เพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการไปสู่จุดสูงสุดตาม ศักยภาพของแต่ละบุคคล และเพื่อเป็นการช่วยให้เขาเหมาะสมที่จะมีชีวิตอยู่อย่างมีความสุข
6. เพื่อปรับปรุงสถานการณ์ทางการศึกษา หรือเพื่อจัดสภาพการเรียนการสอน ให้เด็กได้รับประโยชน์จากการศึกษาสูงสุด ในกรณีที่เด็กไม่สามารถได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ในชั้นธรรมดา
7. เพื่อพัฒนาโครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดการศึกษาทั่วไปหรือเป็นส่วนหนึ่งของโครงการของโรงเรียนตามปกติ เพื่อช่วยให้เด็กได้ปฏิบัติหน้าที่ หรือมีบทบาทที่เหมาะสมในสังคมปกติ
8. เพื่อพัฒนาโครงการจัดการศึกษาพิเศษที่ดีคุ้มค่าการลงทุน

2.3 ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

2.3.1 ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีนักการศึกษาได้เสนอความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 3) กล่าวไว้ว่า " เด็กที่มีความต้องการพิเศษ " มาจากคำภาษาอังกฤษว่า "Children with Special Needs" เป็นคำใหม่ในวงการศึกษาพิเศษ และใช้กันแพร่หลายในระยะเวลาไม่กี่ปีที่ผ่านมา เป็นคำที่ได้รับกานิยมอย่างกว้างขวางและเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ

เพราะให้ความรู้สึกในทางบวก หมายถึงเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาแตกต่างไปจากเดิมในด้านเนื้อหา วิธีการ และการประเมินผล ได้แก่ เด็กปัญญาเลิศ เด็กปัญญาอ่อน เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางระบบประสาท เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม เด็กที่มีความบกพร่องทางภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กพิการซ้ำซ้อน ซึ่งคำว่า "เด็กที่มีความต้องการพิเศษ" จะใช้แทนคำว่า "เด็กออกระดับ" และ "เด็กพิการ"

พิมพ์อำไพ พุกพิบูลย์ (2535 : 4) ได้ให้ความหมายเด็กพิเศษหมายถึง เด็กที่มีลักษณะพิเศษ ดังนี้ เด็กปัญญาเลิศ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูด เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ และเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) ให้ความหมายของเด็กที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา (Children with Special Education Need) หมายถึงเด็กที่มีความต้องการความช่วยเหลือทางการศึกษาที่ต่างไปจากเด็กปกติ อันเนื่องมาจากเหตุบกพร่อง ทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม หรือจากความด้อยโอกาส รวมถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภท สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติแบ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็น 10 ประเภท คือ

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว
5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้
6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม
7. เด็กออทิสติก
8. เด็กสมาธิสั้น
9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน
10. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ

ความหมายและประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แต่ละประเภท มีดังนี้

1. เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึงเด็กที่มองไม่เห็น (ตาบอดสนิท) หรือพอเห็นแสงเลือนลางและมีความบกพร่องทางสายตาทั้งสองข้าง โดยมีความสามารถในการเห็นได้ไม่ถึงเศษหนึ่งส่วนสิบของคนสายตาปกติ จำแนกได้ 2 กลุ่ม คือเด็กตาบอด หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น

หรือมองเห็นบ้างแต่ไม่มากนักแม้ได้รับการแก้ไขแล้ว ยังไม่สามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้ และเด็กสายตาเลือนลางหมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา สามารถมองเห็นได้บ้างหรือได้เลือนลาง (Low Vision) เมื่อได้รับการแก้ไขแล้วอาจใช้อุปกรณ์พิเศษบางอย่างช่วยจึงสามารถใช้สายตาในการเรียนหนังสือได้บ้าง

2. เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึงเด็กที่สูญเสียการได้ยิน ไม่สามารถรับฟังเสียงได้เหมือนเด็กปกติ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ เด็กหูตึง หมายถึง เด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินได้ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟัง (Hearing Aids) หรือไม่ก็ตามเด็กหูตึงจะมีระดับการได้ยินระหว่าง 26 - 89 เดซิเบล ซึ่งในคนปกติจะมีระดับการได้ยิน 0 - 25 เดซิเบล และเด็กหูหนวก หมายถึงเด็กที่สูญเสียการได้ยิน ตั้งแต่ 90 เดซิเบลขึ้นไป ไม่สามารถได้ยินเสียงพูดดัง ๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงได้จากการสั่นสะเทือนไม่สามารถใช้การได้ยินได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เด็กหูหนวกอาจสูญเสียการได้ยินมาตั้งแต่กำเนิดหรือการสูญเสียการได้ยินภายหลัง

3. เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา หมายถึง เด็กที่มีภาวะจำกัดอย่างชัดเจนในทักษะการดำรงชีวิต ซึ่งแสดงลักษณะเฉพาะคือมีความสามารถทางสติปัญญา ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญตั้งแต่ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 2 ขึ้นไป ร่วมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะ จาก 10 ทักษะ คือ การสื่อความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้านทักษะทางสังคม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น รู้จักใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน การควบคุมตนเอง การนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การสื่อสาร สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยและแสดงอาการ ก่อนมีอายุ 18 ปี ลักษณะและความต้องการพิเศษของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุ และความรุนแรงของภาวะความบกพร่องทางสติปัญญา ซึ่งทางแพทย์จะแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับน้อย (Mild) ระดับปานกลาง (Moderate) ระดับรุนแรง (Severe) และระดับรุนแรงมาก (Profound)

4. เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติของแขนขาและ/หรือลำตัว รวมไปถึงศีรษะ แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีสายตาพิการหรือสูญเสียการได้ยินแม้ว่าดวงตาและระบบการได้ยิน จะเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายก็ตาม ทำให้มีปัญหาในการเคลื่อนไหวและหมายรวมถึงเด็กเจ็บป่วยเรื้อรัง มีโรคประจำตัว เช่น โรคหอบหืด หัวใจเบาหวานจำเป็นต้องจัดสภาพแวดล้อมใหม่ให้สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของเด็กเหล่านี้

5. เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งเรื่องความผิดปกติดังกล่าวเกี่ยวข้องกับ ความเข้าใจหรือการใช้ภาษา การพูดหรือการเขียน ซึ่งอาจส่งผลถึงความสามารถที่บกพร่องไปเกี่ยวกับการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนสะกดคำ ตลอดจนการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ รวมถึง

สภาวะความพิการด้านการรับรู้ การที่สมองบาดเจ็บไม่สามารถทำหน้าที่ดังกล่าว ได้เล็กน้อย การมีปัญหาด้านการอ่าน (Dyslexia) และการมีปัญหาด้านภาษา (Aphasia) แต่ไม่รวมถึงเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ อันเนื่องมาจากความพิการด้านสายตา การได้ยิน หรือร่างกายพิการตลอดจนเกิดการมีภาวะปัญญาอ่อน และมีปัญหาทางอารมณ์หรือเด็กด้อยโอกาส

6. เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม (Behavior Disorder หรือ BD) หมายถึง เด็กที่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไปและพฤติกรรมจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กและผู้อื่นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่พบหรือความขัดแย้งที่เกิดในตัวเด็กเอง

7. เด็กออทิสติก (Autistic Child) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางด้านพัฒนาการเกี่ยวกับสังคม อารมณ์ และการสื่อสารภาษาอย่างรุนแรง อาจมีหรือไม่มีปัญญาอ่อนร่วมด้วย เด็กประเภทนี้ยังไม่มีชื่อเรียก ภาษาไทยยังคงเรียกตามคำเดิมในภาษาอังกฤษว่าออทิสซึม (Autism) เป็นคำนามที่เรียกโรคนี้ ส่วนเด็กที่มีอาการของโรคนี้เรียกว่า "ออทิสติก (Autistic Child) สาเหตุแท้จริงของการเป็นเด็กออทิสติกยังไม่แน่ชัด แต่นักวิชาการจำนวนมากมีความเชื่อว่ามีสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือสาเหตุความบกพร่องทางระบบชีววิทยาของร่างกายรวมถึงความผิดปกติในสมอง ความผิดปกติของระบบประสาท ซึ่งก่อให้เกิดความบกพร่องในการเรียนรู้ส่วนสาเหตุอีกประการหนึ่งเกิดจากสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่

8. เด็กสมาธิสั้น (Attention Deficit and Hyperactivity Disorders -ADHD) หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติทางด้านความสนใจและพฤติกรรมไม่อยู่สุข มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับอายุหรือระดับพัฒนาการในเรื่องของการขาดสมาธิ ความหุนหันพลันแล่น ยับยั้งตัวเองไม่ค่อยได้ อาจมีอาการซุกซนหรือผิดปกติหรือมีอาการเซื่องช้า สงบเงียบได้ ไม่สามารถให้ความสนใจในการเรียนได้อย่างจริงจังและนานเพียงพอ โดยจะปรากฏอาการให้เห็นก่อนอายุ 7 ปี เด็กสมาธิสั้น อาจมีลักษณะทางอารมณ์และพฤติกรรม 3 ลักษณะ ดังนี้ เด็กที่มีสมาธิบกพร่อง เช่น เสียสมาธิง่าย ให้ความสนใจได้ไม่นาน วอกแวกง่าย มีปัญหาในการปฏิบัติตามคำสั่งที่ซับซ้อน ความผล็ผล่อม เช่น พูด/แสดงออกก่อนคิด หุนหัน มีความว่องไวผิดปกติ ขาดความระมัดระวัง บางคนชนมาก ชุ่มช้ำไม่เรียบร้อย สำหรับเด็กอีกประเภทหนึ่งคือเด็กที่มีพฤติกรรมไม่อยู่สุข เช่น นั่งนิ่งๆไม่เป็น ไม่สนใจเวลาครูสอน เพราะทำอย่างอื่นไปด้วย มีความยากลำบากในการรอคอย ไม่ยอมเข้าคิว เป็นต้น

9. เด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน (Multiple Handicapped Children) หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายมากกว่า 1 อย่าง ในบุคคลเดียวกัน เช่น เด็กปัญญาอ่อนที่สูญเสียการได้ยิน เด็กปัญญาอ่อนที่ตาบอด เด็กที่ทั้งหูหนวกและตาบอด เป็นต้น สาเหตุมีหลายประการคือสาเหตุบกพร่องก่อนคลอดอาจเป็นความผิดปกติของโครโมโซม ความผิดปกติของเมตาโบลิซึม มารดาเป็นหัดเยอรมัน หรือติดเชื้อเสฟติด การขาดสารอาหารระหว่างตั้งครรภ์

10. เด็กที่มีความสามารถพิเศษ หมายถึง เด็กที่แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่น ในด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน ในด้านสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การใช้ภาษาการเป็นผู้นำ การสร้างทัศนศิลป์และศิลปะ การแสดงความสามารถด้านดนตรี ความสามารถทางกีฬาและความสามารถทางวิชาการในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขาอย่างเป็นที่ประจักษ์ เมื่อเทียบกับเด็กที่มีอายุระดับเดียวกัน สภาพแวดล้อมและประสบการณ์เดียวกัน

2.4 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ

ในการจัดการศึกษามีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษ ที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ 1). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 2). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 3). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545 และ 4). กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณ ทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2545

2.4.1 รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

มาตรา 43 กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

มาตรา 80 วรรคสอง ระบุว่า รัฐต้องสงเคราะห์คนชรา ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีพึ่งตนเอง(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 6)

2.4.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545

มาตรา 10 วรรคสอง กำหนดว่าการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2542 : 7)

2.4.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ ให้คนพิการ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา พ.ศ. 2545

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้ "คนพิการ" หมายความว่า คนพิการที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการฟื้นฟูคนพิการ หรือบุคคลที่สถานศึกษารับรองว่าเป็นคนพิการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด "ผู้ปกครอง" หมายความว่า บิดาหรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่คนพิการอยู่ด้วย

เป็นประจำ “จัดซื้อ” หมายความว่า จัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาตาม บัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ตามที่คณะกรรมการอนุมัติ “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนา เด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงาน อื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ หรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่คนพิการสมัครเข้า ศึกษาและได้ลงทะเบียนแล้ว “แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนด แนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนด สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล “คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา “กรรมการ” หมายความว่า กรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับสิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา

ข้อ 2 คนพิการที่ประสงค์จะขอรับเงินอุดหนุน ขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อ ขอยืม และขอรับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1. มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย
2. มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการ ศึกษาเฉพาะบุคคล
3. ลงทะเบียนและเข้าศึกษาในสถานศึกษา

ข้อ 3 ให้คนพิการที่มีคุณสมบัติตามข้อ 2 มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ดังต่อไปนี้

1. ขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษาให้เป็นไปตามรายการใน บัญชี ก.
2. ขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ก. และบัญชี ค.
3. ขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ให้เป็นไปตามรายการในบัญชี ข. และบัญชี ค.

ข้อ 4 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการพิจารณาให้คนพิการได้รับ สิทธิช่วยเหลือทางการศึกษา” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ อธิบดี กรรมการศึกษาออกโรงเรียน อธิบดีกรมอาชีวศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เลขาธิการสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ อธิการบดีสถาบัน เทคโนโลยีราชมงคล หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้แทนทบวง มหาวิทยาลัย ผู้แทนกรมการแพทย์ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงานประมาณ ผู้แทนสภาคนพิการ ทุกประเภทแห่งประเทศไทยจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมสามัญศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการกองการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ 5 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ต่อไปนี้

1. รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์และประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ ความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาของคนพิการ เสนอแนะต่อรัฐมนตรีเพื่อจัดสรรงบประมาณสนับสนุน

2. พิจารณาปรับปรุงรายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ทางการศึกษาที่คนพิการหรือผู้ปกครองยื่นคำขอ

3. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดสรรเงินอุดหนุนแก่คนพิการ

4. อนุมัติหรือยกเลิกการอนุมัติเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการ

5. อนุมัติหรือยกเลิกการอนุมัติเงินยืมสำหรับคนพิการ เพื่อไปจัดซื้อไม่เกินวงเงินที่ได้รับการจัดสรรให้ยืม

6. กำหนดหลักเกณฑ์การอนุมัติตัดหนี้สูญโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

7. เห็นชอบหนี้สูญเพื่อเสนอกระทรวงการคลังพิจารณา

8. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงนี้

9. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ 6 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุมให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่ง เป็นประธานในที่ประชุมการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการมอบหมายให้นำความในข้อ 6 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่ง โดยอนุโลม

ข้อ 8 การขอยืมสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษา ให้คนพิการหรือผู้ปกครองยื่นคำขอตามแบบที่คณะกรรมการกำหนดต่อหัวหน้าสถานศึกษาที่เข้าศึกษาพร้อมกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลซึ่งจัดทำโดยสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษาและรายการสิ่งอำนวยความสะดวก และสื่อทางการศึกษา ที่ประสงค์จะขอยืมตามรายการในบัญชี ก.

ข้อ 9 เมื่อหัวหน้าสถานศึกษาได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ 8 แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง และส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบ

แล้วไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ 10 เมื่อคนพิการหรือผู้ปกครองได้รับแจ้งการอนุมัติแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองทำสัญญายืม และสัญญาค้ำประกัน สัญญายืม สัญญาค้ำประกันและการคืนสิ่งของที่ยืมตามข้อ 8 ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ 11 ให้คนพิการหรือผู้ปกครองที่ประสงค์จะใช้สิทธิขอรับเงินอุดหนุนขอยืมเงิน เพื่อจัดซื้อ และขอรับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ยื่นคำขอภายในวันที่ 10 มิถุนายนของทุกปี ต่อสถานศึกษาที่เข้าศึกษา ตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

1. แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจัดทำโดยสถานศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษา
2. จำนวนเงินอุดหนุนที่ประสงค์จะขอรับ หรือจำนวนเงินที่ขอยืมเพื่อจัดซื้อ
3. รายการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ หรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่ประสงค์จะขอยืมเงินเพื่อจัดซื้อตามบัญชี ก. และบัญชี ค.
4. เครื่องอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ หรือความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาที่ประสงค์จะขอรับตามบัญชี ข. และบัญชี ค.

ข้อ 12 เมื่อหัวหน้าสถานศึกษาได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ 11 แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสาร และหลักฐานที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว ไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ 20 มิถุนายนของทุกปีให้ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี ส่งคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานที่ครบถ้วนถูกต้อง ไปยังคณะกรรมการภายในวันที่ 10 กรกฎาคม ของทุกปี

ข้อ 13 เมื่อคณะกรรมการได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามข้อ 12 แล้ว ให้คณะกรรมการพิจารณาคำขอพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังกล่าวโดยเร็ว และให้กรมสามัญศึกษาแจ้งผลการพิจารณาไปยังศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดหรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลาง แล้วแต่กรณี และให้ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด หรือศูนย์การศึกษาพิเศษส่วนกลางแจ้งไปยังสถานศึกษาเพื่อดำเนินการแจ้งให้คนพิการหรือผู้ปกครองทราบโดยเร็ว

ข้อ 14 เมื่อคนพิการหรือผู้ปกครองได้รับแจ้งการอนุมัติเงินยืมจากสถานศึกษาแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองทำสัญญายืมเงิน และสัญญาค้ำประกัน

สัญญายืมเงิน สัญญาค้ำประกัน การใช้คืนเงินยืมให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ 15 ให้คนพิการหรือผู้ปกครองจัดซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ และบริการทางการศึกษาตามที่คณะกรรมการอนุมติภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบเมื่อได้จ่ายเงินเพื่อจัดซื้อแล้ว ให้คนพิการหรือผู้ปกครองส่งใบเสร็จรับเงิน หรือหลักฐานการจ่ายเงินให้หัวหน้าสถานศึกษา ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่จ่ายเงินในกรณีที่คนพิการหรือผู้ปกครองจัดซื้อเป็นรายการที่สุดแล้ว ยังคงมีเงินยืมเหลืออยู่แต่ไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อรายการอื่นได้ ให้คนพิการหรือผู้ปกครองออกเงินสมทบจนครบที่จะจัดซื้อได้ หากไม่ออกเงินสมทบให้คืนเงินตามจำนวนที่เหลืออยู่นั้นแก่หัวหน้าสถานศึกษาภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่จัดซื้อเป็นรายการที่สุด

2.4.4 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรงบประมาณทางการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2545

ให้จัดสรรงบประมาณแต่ละปีเป็นเงินอุดหนุนสำหรับคนพิการตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นในทางการศึกษา พ.ศ. 2545 ในอัตราที่มากกว่าแต่ไม่เกินห้าเท่าของเงินอุดหนุนด้านสื่อและวัสดุ การศึกษาที่จัดสรรให้แก่ นักเรียนทั่วไป

2.5 การจัดการเรียนร่วม

ในการจัดการเรียนร่วม ผู้วิจัยจะศึกษาถึงเนื้อหาสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนร่วม ใน 4 ด้านคือ ความหมายของการเรียนร่วม ปรัชญาและพื้นฐานของการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และปัญหาในการจัดการเรียนร่วม

2.5.1 ความหมายของการเรียนร่วม

การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีโอกาสได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้และดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ศรียา นิยมธรรม (2532 : 36-37) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง วิธีการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้มีโอกาสเรียนรู้และเจริญเติบโต ในสิ่งแวดล้อมของการได้มีปฏิสัมพันธ์กับเด็กปกติในการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยกิจกรรมเหล่านั้นต้องเกี่ยวข้องกับพัฒนาการต่าง ๆ ทุกด้าน เช่น ร่างกาย สังคม ภาษาและสติปัญญา ทั้งยังหมายถึง การจัดโปรแกรมการศึกษารายบุคคล ตามความต้องการและความสามารถของเด็ก โดยการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กอย่างเหมาะสม โดยให้เด็กทุกคนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างทั่วถึง

ผดุง อารยะวิญญู (2533 :188) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง วิธีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยจัดเด็กเข้าเรียนในชั้นเดียวกับเด็กปกติ

วาริ ติระจิตร (2534 :11) ได้ให้ความหมายของการเรียนร่วมไว้ว่า การเรียนร่วมหมายถึง การรวมเด็กพิเศษไว้กับเด็กปกติในด้านเวลา ด้านการเรียนการสอน และด้านสังคม ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลรวมทั้งการปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เด็กมีประสบการณ์ตรงและพัฒนาตนเองไปให้มากที่สุด

สรุปได้ว่า การเรียนร่วม หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งได้แก่เด็กพิการประเภทต่าง ๆ ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ โดยคำนึงถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมให้เด็กกลุ่มนี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกันและดำรงชีวิตในสังคมอย่างปกติสุขและสามารถพัฒนาตนเองได้ตามสภาพที่เหมาะสม

ด้วยเหตุนี้ จะเห็นว่าการเรียนร่วมของเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นการจัดการศึกษาที่เหมาะสม และให้ความเสมอภาคแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยให้เด็กเหล่านี้ได้รับโอกาสทางการเรียนให้มากที่สุด แต่ในการจัดการศึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและมีการจัดการศึกษานวัตกรรมพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้ได้มีโอกาสเรียนรู้ต่อไปในสังคมอย่างมีความสุขเต็มตามศักยภาพของตนเอง

2.5.2 ปรัชญาและพื้นฐานของการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ปรัชญาและพื้นฐานของการเรียนร่วม มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอปรัชญาของการเรียนร่วม พอสรุปได้ดังนี้

บัจอร ต้นปาน (2535 : 31) ได้เสนอปรัชญาพื้นฐานของการเรียนร่วมจากพื้นฐาน 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนย่อมเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา ดังนั้น การจัดระบบการศึกษาจึงจัดบริการทางการศึกษาให้แก่มนุษย์ทุกคน โดยไม่แบ่งแยกความบกพร่อง หรือฐานะเศรษฐกิจและสังคมจึงควรจัดโครงการ และปรับปรุงการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล

2. มนุษย์ทุกคนย่อมมีสิทธิเท่าเทียมกันในการอยู่ร่วมในสังคม ดังนั้นการจัดเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน และวัยเรียน เพื่อให้เด็กพิเศษอยู่ร่วมกับเด็กปกติย่อมก่อให้เกิดคุณค่าและสร้างสรรค์สังคมเพราะเด็กเหล่านี้จะมีความเข้าใจอันดีต่อกัน มีการยอมรับซึ่งกันและกัน เมื่อเด็กเหล่านี้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะไม่เกิดความแตกต่างของมนุษย์ในสังคม

3. การเรียนการสอนในชั้นเรียนย่อมสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนั้น การจัดเด็กพิเศษเข้าเรียนในชั้นเรียนร่วม ควรได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เป็น การสอนเพื่อบุคคล

ทั่วไปเพื่อให้พัฒนาความพร้อม และความรู้ความสามารถของผู้เรียนทุกคนให้พัฒนาการทุกด้าน ด้วยวิธีการและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อให้เกิดศักยภาพที่จะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จากปรัชญาและพื้นฐานของการเรียนร่วม จะเห็นว่ามุ่งตอบสนองตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งให้จัดการศึกษาเพื่อเด็กพิการทุกประเภทให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเป็นสุขตามแก่อัตถภาพของแต่ละบุคคล

เกียร์ฮาท และไวชาน(Gearheart & Weishahn. 1980 : 3) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคนควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนให้ถึงขั้นสูงสุด การศึกษาพิเศษจะต้องเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษ โดยไม่เน้นต่อกำหนดค่าความพิการของเขา แต่ในเวลาเดียวกัน การศึกษาพิเศษต้องปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความจำเป็นของเด็กด้วย ซึ่งหมายความว่า นักการศึกษาจะต้องไม่มองข้ามความพิการของเด็กเหล่านั้นหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาการศึกษาข้างต้นได้แก่

1. การจัดบริการพิเศษต้องกระทำอย่างฉับพลันทันที ที่ค้นพบความต้องการจำเป็นของเด็กพิเศษ
2. ความพิการบางประเภท ถือเป็นเพียงอาการ มากกว่าที่จะเป็นความผิดปกติทางกายและอาจปรากฏอยู่เพียงช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น
3. เด็กพิเศษคนใดคนหนึ่งอาจต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ ที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งของชีวิต
4. การจัดบริการสำหรับเด็กต้องครอบคลุมตั้งแต่เด็กวัยก่อนเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษา
5. การจัดการศึกษาพิเศษในสภาพแวดล้อมที่จำกัดน้อยที่สุด ตามความเหมาะสม ย่อมเป็นการช่วยเหลือ สนับสนุนเด็กพิเศษได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การจัดการศึกษาดังกล่าว จะต้องประสานความสามารถของครูปกติและครูการศึกษาพิเศษอย่างมีประสิทธิภาพ

ผดุง อารยะวิญญู (2542 : 30) กล่าวถึง การดำเนินการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ความหลากหลายเป็นสิ่งที่มีค่า
2. นักเรียนทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มใหญ่
3. กระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง นักเรียนที่ไม่มีความพร้อมก็สามารถเรียนได้ ความพร้อมจะตามมาภายหลัง
4. ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ต่างเป็นสมาชิกของสังคม จึงไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งทางสังคมเป็นลำดับขั้น ทุกคนเท่าเทียมกัน

5. การสอบตกของนักเรียน บอกเป็นนัยว่าวิธีการเรียนการสอนที่ใช้ยังไม่เหมาะสม ควรมีการเปลี่ยนแปลง

จากแนวคิดของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ นับเป็นจุดเริ่มของการเรียนร่วมที่เป็นการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ มีพื้นฐานที่อยู่บนความเชื่อว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษควรได้รับโอกาสทางการศึกษา และสามารถเรียนรู้อยู่ในสังคมได้

2.5.3 รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม

รูปแบบการจัดการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่ละรูปแบบจะมีข้อดีและข้อด้อยต่างกัน การจัดให้เด็กพิการเรียนร่วมแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ควรพิจารณาอย่างรอบคอบจากบุคคลหลายฝ่ายเช่น ผู้ปกครอง เด็กพิการ โรงเรียน ผู้บริหาร ครู แพทย์ และนักวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 23 – 25) ได้เสนอ รูปแบบการจัดการเรียนร่วมไว้ดังนี้

1. ชั้นเรียนปกติเต็มวัน นักเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นและนักเรียนที่ไม่ได้รับบริการทางการศึกษาพิเศษโดยตรง แต่นักเรียนได้รับบริการทางอ้อม
2. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการปรึกษาหารือ นักเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้นมีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ทั้งในเรื่องการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษเรียนร่วม ให้การปรึกษาหารือ เช่น นักจิตวิทยา ครูการศึกษาพิเศษซึ่งเป็นครูเดินสอนหรือครูการศึกษาพิเศษทำหน้าที่เป็นครูสอนเสริมในโรงเรียน บุคคลเหล่านี้จะไม่สอนเด็กโดยตรง แต่ทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือครูประจำชั้น หรือครูประจำวิชา และจัดหาบริการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้การเรียนร่วมประสบความสำเร็จ
3. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและบริการครูเดินสอนนักเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนโดยตรงจากครูสอนเดินตามตารางกำหนดหรือเมื่อมีความจำเป็นครูเดินสอนอาจเป็นนักกายภาพบำบัด นักกิจกรรมบำบัด ครูแก้ไขการพูด หรือครูการศึกษาพิเศษที่เดินทางไปให้บริการตามโรงเรียนต่าง ๆ แก่เด็กพิการ ทั้งในและนอกห้องเรียน นอกจากนี้ยังให้บริการช่วยเหลือครูปกติโดยตรงด้วย
4. ชั้นเรียนปกติเต็มวันและการสอนเสริมนักเรียนในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยอยู่ในความรับผิดชอบของครูประจำชั้น แต่ได้รับการสอนเพิ่มเติมหรือสอนเสริมจากครูการศึกษาพิเศษประจำที่ห้องสอนเสริมตามกำหนดตารางเรียน โดยให้นักเรียนมาเรียนกับครูสอนเสริมบางเวลาและบางวิชา ครูสอนเสริมอาจสอนเนื้อหาที่มีความบกพร่อง หรือทักษะที่เด็กมีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทักษะที่ทำความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว (Orientation & Mobility : O&M) สำหรับเด็กตาบอด หรือภาษามือสำหรับเด็กหูหนวก โดยอาจสอนเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มเล็ก ๆ ได้ใน

ปัจจุบันครูสอนเสริมจะใช้เวลาสอนเสริมจะใช้เวลาสอนเด็กพร้อมกับครูในชั้นเรียนมากกว่าที่จะนำเด็กออกมาสอนในห้องเสริม

5. ชั้นเรียนพิเศษและชั้นเรียนปกติ นักเรียนในชั้นเรียนพิเศษ และเข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติมากน้อยตามความเหมาะสม โดยอาจเรียนร่วมในบางวิชา เช่น พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรี นาฏศิลป์ การงานพื้นฐานอาชีพ จริยศึกษา ครูการศึกษาและครูปกติทำงานร่วมกัน ร่วมกันรับผิดชอบ รูปแบบนี้จัดได้ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

6. ชั้นเรียนพิเศษในโรงเรียนปกติ นักเรียนในชั้นเรียนพิเศษเต็มเวลาร่วมกับเพื่อนพิการ ประมาณ 5-10 คน มีครูประจำชั้นเป็นผู้สอนเองทุกวิชา เด็กมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับเด็กทั่วไป เช่น การเข้าแถว การเคารพธงชาติ สวดมนต์ไหว้พระ การรับประทานอาหาร การไปทัศนศึกษา เป็นต้น

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ (2542 : 26) ได้เสนอรูปแบบการเรียนร่วมไว้ 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติ และปฏิบัติเหมือนเด็กปกติทุกประการ
2. การเรียนร่วมในชั้นปกติ แต่ได้รับบริการที่จำเป็นจากครูการศึกษาพิเศษ
3. การเรียนร่วมในชั้นปกติบางเวลา และเรียนในชั้นพิเศษเฉพาะเด็กพิการบางวิชา
4. การเรียนในชั้นปกติทุกวิชา โดยมีครูการศึกษาพิเศษ ให้ความช่วยเหลือเด็กเป็น

รายบุคคลหรือเป็นกลุ่มย่อย ๆ ขณะที่ครูประจำวิชาอธิบาย

5. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วม
6. เรียนในชั้นพิเศษ โดยให้เด็กปกติเข้าไปเรียนร่วมในบางวิชา แต่บางวิชาเด็กปกติ

แยกไปเรียนกับเด็กปกติ และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ แยกไปเรียนกับเด็กปกติในห้องอื่น ๆ

7. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมนอกหลักสูตรกับเด็กปกติ
8. เรียนในชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ และร่วมกิจกรรมของโรงเรียนเท่าที่จำเป็น

ศรียา นิยมธรรม (2535 : 163-164) เสนอ วิธีการจัดการศึกษาพิเศษไว้ 5 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบที่ 1 การเรียนร่วมในชั้นปกติเต็มเวลา จัดให้กับเด็กที่มีสภาพความพิการไม่มากนัก สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติในชั้นเรียนได้ ทั้งนี้ อาจมีอุปกรณ์ และเครื่องมือช่วยทางการศึกษาพิเศษ รวมทั้งการให้บริการแนะแนวแก่ครูปกติได้

2. รูปแบบที่ 2 การเรียนร่วมในชั้นเรียนปกติเต็มเวลา โดยได้รับการบริการพิเศษเพิ่มเติม เช่น ได้รับการสอนเสริมบางวิชาจากครูการศึกษาพิเศษ

3. รูปแบบที่ 3 การเรียนในชั้นเรียนพิเศษตามโปรแกรมพิเศษในโรงเรียนปกติ ควรจัดให้กับเด็กที่มีความบกพร่องมากหรือเด็กที่พิการซ้ำซ้อน รวมทั้งเด็กที่มีความสามารถสูงเป็นพิเศษจนไม่สามารถเรียนร่วมได้

4. รูปแบบที่ 4 การจัดโรงเรียนพิเศษ เด็กพิเศษที่มีความบกพร่อง หรือเด็กที่มีความสามารถสูงเกินกว่าที่จะเรียนร่วมกับเด็กปกติ ลักษณะของโรงเรียนพิเศษแบบนี้ จะจัดแบบประจำหรือไปกลับก็ได้ ครูจำเป็นต้องมีความรู้พิเศษในแต่ละสาขาที่จะไปสอนซ่อมเสริมและพัฒนาสมรรถภาพให้เด็กเหล่านี้

5. รูปแบบที่ 5 การจัดการศึกษาพิเศษนอกโรงเรียน สำหรับเด็กพิการทางร่างกาย และที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ หรือสติปัญญา ได้แก่ การจัดบริการการศึกษาพิเศษในโรงพยาบาล สถานพักฟื้น สถานรับเลี้ยงดูเด็ก และที่บ้านเป็นต้น

การจัดการเรียนร่วมมีหลายรูปแบบ แต่เราสามารถจัดการศึกษาให้เป็นไปตามรูปแบบใด ก็ต้องขึ้นอยู่กับความพร้อมและความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน ซึ่งจะส่งผลให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

2.5.4 ปัญหาในการจัดการเรียนร่วม

สุรินทร์ ยอดคำแปง (2542 : 392-393) ได้อธิบายถึงแนวทางของปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเรียนร่วมไม่ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวังที่รัฐต้องการ ได้แก่

1. ปัญหาเกี่ยวกับแนวคิดด้านการศึกษาพิเศษ ปัจจุบันการศึกษาพิเศษของไทยมีแนวคิดที่สำคัญอยู่ 2 แนว คือ แนวแรกเน้นการจัดการศึกษาในโรงเรียนพิเศษโดยเฉพาะ โดยจัดเตรียมเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทเดียวกันให้เรียนในโรงเรียนเดียวกัน โดยใช้ชีวิตร่วมกันตลอดระยะเวลาที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน แนวคิดที่สองเชื่อว่า ควรจัดเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่มีความสามารถเรียนร่วมได้ หากเป็นเด็กที่ไม่สามารถเรียนร่วมได้ก็ให้เข้าโรงเรียนพิเศษไป แนวคิดนี้กำลังได้รับความสนใจและปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน เป็นผลให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พยายามแข่งขันกันในการแย่งชิงงบประมาณเพื่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในการสร้างโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะ และการขยายเรียนร่วมเพิ่มขึ้น การศึกษาพิเศษมีอยู่เพียงสองแนวคิดนี้ใช่หรือไม่ จะมีทางเลือกใหม่ ๆ สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่อยู่ห่างไกล ที่ไม่สามารถใช้บริการจากการจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบอื่น น่าจะใช้ได้หรือไม่ในสังคมไทย เช่น การศึกษาทางไกล การศึกษาในชุมชน การศึกษาจากผู้ปกครอง การศึกษาทางสื่อมวลชน หรือการศึกษาทางการสื่อสาร ไปรษณีย์ หรือโทรทัศน์น่าจะเป็นทางเลือกอื่น ๆ บ้าง

2. ปัญหาเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ขาดการกระตุ้นฟื้นฟูพัฒนาการก่อนวัยเรียน ปัญหานี้เน้นว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการตามวัยและการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้เพราะยังขาดสถาบัน ขาดหน่วยงาน ขาดโรงเรียน ขาดสถานที่ ที่จะรับผิดชอบการกระตุ้นพัฒนาการ และฟื้นฟูสมรรถภาพก่อนวัยเรียนให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งตามหลักของการศึกษาพิเศษ

แล้ว เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านี้ จะต้องได้รับการกระตุ้นพัฒนาการ และฟื้นฟูสมรรถภาพให้เร็วที่สุดตั้งแต่แรกพบความต้องการพิเศษหรือความบกพร่อง เพื่อให้ความต้องการพิเศษหรือความบกพร่องได้ฟื้นตัว และเพื่อให้พัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่หยุดชะงัก หรือเลวลงกว่าเดิม ดังนั้นรัฐจึงควรจัดให้มีหน่วยงานหรือสถาบันใด ๆ ก็ตามที่จะต้องรับผิดชอบทำหน้าที่และดูแลเด็กที่มีความบกพร่องอย่างดีที่สุด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546 : 46-47) กล่าวว่า การจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมยังมีปัญหา อุปสรรคและความต้องการช่วยเหลือ สนับสนุนหลายประการ ทั้งในเรื่องบุคลากร การบริหารจัดการและการสนับสนุนต่าง ๆ สำหรับปัญหา อุปสรรค และความต้องการที่สำคัญ ได้แก่

ด้านบุคลากร ซึ่งประกอบด้วย

1. ครูผู้สอน

1.1 ครูผู้สอนขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน เนื่องจากขาดความรู้ ทักษะในเรื่องเทคนิค วิธีการสอน การพัฒนาเด็กแต่ละประเภท ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็ก ได้เต็มตามศักยภาพ

1.2 ครูผู้สอนได้รับการพัฒนาไม่ทั่วถึงและไม่ต่อเนื่อง ทำให้ไม่สามารถช่วยเหลือและพัฒนาเด็กได้เท่าที่ควร

1.3 ครูผู้สอนมีภารกิจมาก และขาดความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กได้เต็มตามศักยภาพ

2. ผู้บริหารโรงเรียน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญ และไม่สนับสนุนการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน การจัดการเรียนร่วมจึงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

2.2 ผู้บริหารโรงเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจัดการเรียนร่วม ไม่สามารถให้คำแนะนำ ปรึกษา แก่ครูผู้สอนได้ และไม่ให้การสนับสนุนในการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

3. ผู้ปกครอง

3.1 ผู้ปกครองขาดความรู้ในการช่วยเหลือดูแลเด็กอย่างถูกต้อง จึงไม่สามารถช่วยเหลือเด็กได้

3.2 ผู้ปกครองบางส่วนไม่มีความมั่นใจในโรงเรียนและครูผู้สอน กลัวลูกจะถูกรังแกหรือล้อเลียนจากเพื่อน ๆ จึงไม่ยอมส่งเด็กเข้าเรียน

3.3 ผู้ปกครองเด็กปกติบางส่วน ไม่ให้การสนับสนุน ให้มีการจัดการเรียนร่วม เพราะกลัวว่าเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากเด็กพิการ

ด้านการบริหารจัดการ

1. บางโรงเรียนขาดแคลนบุคลากร มีครูไม่ครบชั้น ทำให้จัดได้ไม่ดีเท่าที่ควร

2. ในพื้นที่ห่างไกล ไม่สามารถนำเด็กไปรับบริการกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางได้
 3. โรงเรียนไม่สามารถจัดบริการเสริมได้ เช่น การแก้ไขการพูด กายภาพบำบัด เพราะไม่มีผู้เชี่ยวชาญหรือครูไม่มีความรู้เชี่ยวชาญพอ
 4. ระบบการทำงานของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การติดต่อประสานงานล่าช้า
 5. โรงเรียนข้างเคียงไม่รับเด็ก และจะผลักระให้กับโรงเรียนแกนนำหรือโรงเรียนศูนย์กลางทางการศึกษาพิเศษ
 6. ไม่สามารถส่งต่อเด็กได้ บางโรงเรียนไม่รับเด็ก เด็กต้องกลับมาเรียนที่เดิม เช่น การส่งต่อโรงเรียนใกล้บ้าน โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หรือการเรียนต่อในระดับมัธยม เป็นต้น
- จากปัญหาการจัดการเรียนร่วม พอสรุปได้ว่า เป็นปัญหาในเรื่องการดำเนินการตามแนวทางนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบในด้านบุคลากร งบประมาณ การจัดการ สื่อการเรียน การสอน ดังนั้นควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ดำเนินการและประสานงานกันใช้เครือข่ายสร้างทีมงานให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีระบบและขั้นตอน เพื่อให้การพัฒนาการจัดการเรียนร่วมมีประสิทธิภาพ อย่างน้อยทุกคนในสังคมควรช่วยกันดูแลเด็กเหล่านี้เพราะเขาเป็นคนหนึ่ง ที่ควรจะได้รับบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกัน

3. การนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษารายละเอียดของเนื้อหา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา 5 ด้าน คือความหมายของการนิเทศการศึกษา จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา หลักการนิเทศการศึกษา กิจกรรมนิเทศการศึกษา และสภาพปัญหาในการนิเทศการศึกษา

3.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

นักการศึกษา ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้แตกต่างกันไปตามแนวคิดของแต่ละบุคคล แต่เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะมีความหมายที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

ประดิษฐ์ พลหงษ์ (2542 : 10) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศร่วมมือกันเพื่อพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนตลอดจนงานอื่น ๆ ให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ประหยัด ทิมพา (2542 :13) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 :2) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความช่วยเหลือแนะนำส่งเสริมให้เกิดการปรับปรุงการสอนเพื่อพัฒนานักเรียนให้เต็มตามศักยภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2543 : 54) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการให้คำปรึกษา ชี้แนะ แนะนำ และให้ความช่วยเหลือต่อกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อปรับปรุงให้ได้ผลตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ดำรง ปักเขตานัง (2544 : 44) ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่อาศัยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และบรรลุจุดหมายของหลักสูตร

จากความหมายของ การนิเทศการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษามีความหมายถึงความพยายามของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ในอันที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.2 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สำคัญและจำเป็นต้องมีทิศทางหรือจุดหมาย นักการศึกษาได้กำหนดจุดหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 9) ได้กำหนดจุดหมายของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ ดังนี้

1. เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงตนเองและกิจกรรมการเรียนการสอน
2. สามารถพัฒนาพฤติกรรม คุณลักษณะการสอนของครูให้ดีขึ้น
3. สนับสนุนความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอน
4. กำกับ ควบคุม ติดตามผลการปฏิบัติของครูในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกันเป็นคณะ

ชารี มณีสรี (2542 : 22) ได้กำหนดจุดหมายของการนิเทศการศึกษาไว้คือ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติงานร่วมกัน ไม่มีแบ่งกลุ่มว่าใครมีอำนาจหรือศักดิ์ศรีเหนือกว่าใครและมุ่งส่งเสริมขวัญกำลังใจ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรของโรงเรียนตลอดเวลาที่ประจำการเพื่อให้การศึกษาของโรงเรียนประสบผลสำเร็จซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 5 ประการ

1. เพื่อให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนด
2. เพื่อให้ครูตระหนักในปัญหาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษา ทั้งนี้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตร และการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็น
4. เพื่อรักษา ส่งเสริม และควบคุมคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานทางด้านวิชาการ ของกรมเจ้าสังกัด กระทรวง สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารจึงมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องดำเนินการ งานนิเทศในหน่วยงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง 5 ประการ ดังกล่าวข้างต้น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542 : 8) ได้กล่าวถึงจุดหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า เป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อการพัฒนาวิชาชีพครู
 - 1.1 การนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูในด้านการสอน เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงการสอนของตน
 - 1.2 การนิเทศการสอน ช่วยให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการสอน
 - 1.3 การนิเทศการสอน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู
2. เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน
 - 2.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียน เพื่อคุณภาพของนักเรียน
 - 2.2 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน
3. เพื่อสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา
4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง

จากแนวคิดต่าง ๆ ของนักการศึกษา สรุปได้ว่า การนิเทศศึกษานั้นมีจุดหมายที่มุ่งพัฒนาครู ให้มีความรู้ความสามารถในการจัดและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยการให้ความช่วยเหลือครู ในการเลือกและปรับปรุงจุดประสงค์การสอน เนื้อหา วิธีสอน สื่อการสอนและการประเมินผลการเรียน

3.3 หลักการนิเทศการศึกษา

งานนิเทศการศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวกับการให้คำแนะนำปรับปรุงและพัฒนาบุคลากร ให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและตระหนักถึงการที่จะปฏิบัติกรนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยหลักการนิเทศการศึกษาซึ่งเปรียบเสมือน กฎเกณฑ์

นโยบาย หรือทิศทางที่จะยึดเป็นแนวทางในทางปฏิบัติ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ซารี มณีศรี (2538: 27-28) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ 7 ประการ คือ

1. การนิเทศการศึกษาเป็นการกระตุ้นเตือนช่วยในการประสานงาน และนำไปให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป อาจจะทำได้โดย

- 1.1 จัดให้มีการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป
- 1.2 พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ
- 1.3 มีความเชื่อมั่นในการสอนมีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสอน
- 1.4 พัฒนาทัศนคติในการทำงานอยู่ในเกณฑ์ดี
- 1.5 ปรับปรุงแบบประมวลการเรียนรู้การสอน โครงการสอน จัดให้มีกิจกรรมเสริม

หลักสูตรอันเป็นส่วนหนึ่งในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน

- 1.6 จัดทำวัสดุการสอนชนิดต่าง ๆ ที่หาได้ในโรงเรียนและท้องถิ่น
- 1.7 เข้าใจเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้ประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือ

ประเมินผลชนิดต่าง ๆ สรุปผลการวัดผล

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

4. การนิเทศเป็นการสร้างบรรยากาศให้ครู ได้เกิดความคิดสร้างสรรค์ หาวิธีการ

ใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอน

5. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกันการนิเทศเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรและการวางแผนพัฒนาหลักสูตร

6. การนิเทศเป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ งานนิเทศเป็นงานที่ต้องอาศัยร่วมมือในการช่วยเหลือผู้อื่นโดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้ดีขึ้นด้วยการยอมรับนับถือเห็นอกเห็นใจ

7. การนิเทศมุ่งเสริมบำรุงขวัญงานนิเทศควรสร้างเสริมขวัญกำลังใจของครูให้สูงขึ้น มีการยกย่องชมเชย

8. การนิเทศมีจุดมุ่งหมาย ที่จะทำให้โรงเรียนดำเนินการจัดการศึกษาสอดคล้องกับชุมชนการนิเทศช่วยให้การวางแผนสอดคล้องกับความต้องการและปัญหาของชุมชน ช่วยให้ครูได้พัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของชุมชนและส่งเสริมให้ครูได้ประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรในชุมชน

อเนก ส่งแสง (2540 : 6) ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศต้องมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ

1.1 มีนโยบาย จุดมุ่งหมาย และแนวทางในการปฏิบัติการนิเทศที่แน่นอน

ชัดเจน

- 1.2 เป็นไปตามกฎเกณฑ์และสภาพปัญหาหรือความเป็นจริงในเรื่องนั้น ๆ
- 1.3 มีวิวัฒนาการทางด้านเนื้อหา สาระ เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ตลอดจน

กลวิธีในการนิเทศ

- 1.4 มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ
2. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงาม
 - 2.1 แก่ผู้สอนและผู้เรียนมากกว่าจับผิด
 - 2.2 มีการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อครูจะได้เข้าใจหลักการสอนต่อไป
 - 2.3 พัฒนาเทคนิควิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ
 - 2.4 ฝึกทักษะและประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
 - 2.5 พัฒนาเจตคติในการเรียนการสอนให้อยู่ในเกณฑ์ดี
 - 2.6 ปรับปรุงเอกสาร แผนการสอน เป็นต้น
3. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย
 - 3.1 ผู้นิเทศเป็นผู้นำทางด้านวิชาการไม่ใช่ผู้ใช้อำนาจ
 - 3.2 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้มีการแสดงออกโดย
 - 3.3 ผู้รับการนิเทศมีอิสระในการที่จะคิดริเริ่ม และมีส่วนร่วมในการกำหนด

ทั่วถึง

แผนปฏิบัติงาน

- 3.4 ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
4. การนิเทศเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
 - 4.1 ขั้นตอนการนิเทศตามลำดับ มีระเบียบวิธีการ
 - 4.2 มีการรวบรวมข้อมูลและสรุปผลมาใช้ในการนิเทศ
 - 4.3 มีการประเมินผลและติดตามผล

ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ (2542 : 10-11) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ ลักษณะของกระบวนการมีความหมายครอบคลุมถึงการทำงานเป็นขั้นตอน (Step) มีความต่อเนื่อง (Continuity) ไม่หยุดนิ่ง (Dynamic) และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ (Interaction) ในหมู่ผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งลักษณะดังกล่าวล้วนเป็นลักษณะที่พึงประสงค์ของการนิเทศที่ดีทั้งสิ้น
2. การนิเทศศึกษามีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพของผู้เรียน โดยผ่านตัวกลางสำคัญ คือ ครู และบุคลากรทางการศึกษา
3. การนิเทศศึกษาเน้นบรรยากาศในการเป็นประชาธิปไตย

มาร์ค และสตูป (สิทธิชัย เวศสุวรรณ. 2541 : 13 ; อ้างอิงจาก Mark and Stoop. 1985 : 5) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับหลักการนิเทศการศึกษาในปัจจุบันไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของโปรแกรมการศึกษา จะเป็นบริการที่ทำเป็นทีมและอาศัยความรับผิดชอบของครูใหญ่
2. ครูทุกคนต้องการและมุ่งหวังจะได้รับการช่วยเหลือด้านกาณิชเทศ บริการอันนี้จะต้องอยู่ในความรับผิดชอบของครูใหญ่
3. การนิเทศการศึกษาปรับให้ตรงกับความต้องการของแต่ละบุคคล ที่เป็นบุคลากรของโรงเรียน
4. การนิเทศการศึกษา ช่วยจำแนกความต้องการของแต่ละบุคคล ที่เป็นบุคลากรของโรงเรียน
5. การนิเทศการศึกษา จะช่วยให้เป้าหมายและจุดหมายทางการศึกษาแจ่มชัดขึ้น
6. การนิเทศการศึกษา จะต้องช่วยปรับปรุงทัศนคติและสัมพันธภาพของมวลสมาชิกของคณะบุคคลในโรงเรียน และช่วยพัฒนาในด้านความรู้สึกต่อชุมชนที่ดี
7. การนิเทศการศึกษา ช่วยในการจัดและบริหารกิจกรรมในหลักสูตรระดับนักเรียน
8. ความรับผิดชอบในการปรับโครงการกาณิชเทศในโรงเรียน เป็นหน้าที่ครู ซึ่งทำเพื่อขึ้นเรียนและเป็นความรับผิดชอบของครูใหญ่ในการทำเพื่อโรงเรียน
9. การนิเทศการศึกษา ต้องมีการจัดงบประมาณไว้ในงบประมาณประจำปี
10. การนิเทศการศึกษา มีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มามีส่วนร่วม
11. การบริหารโครงการนิเทศ จะต้องจัดเป็นคณะบุคคล
12. การนิเทศการศึกษา ควรช่วยให้มีการแปลเอกสารและนำผลการวิจัยทางการศึกษาใหม่ ๆ มาใช้
13. การวัดประเมินผลของการนิเทศการศึกษา ควรประเมินโดยผู้ร่วมในโครงการและผู้เกี่ยวข้องในการให้การช่วยเหลือ

จากแนวคิดของนักการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษาเป็นหลักการปฏิบัติงานอย่างมีระบบเป็นขั้นตอน มีการวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เน้นกระบวนการประชาธิปไตยในการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้นิเทศ กับผู้รับกาณิชเทศ และเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้รับกาณิชเทศ ส่งผลให้การพัฒนากาณิชเทศการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4 กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา

3.4.1 กระบวนการนิเทศการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่ใช้ในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการดำเนินการนิเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งกระบวนการนิเทศการศึกษา มีหลายขั้นตอน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 8-11) ได้สรุปขั้นตอนของการดำเนินงานกิจกรรมการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความ ต้องการ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตัวบ่งชี้คุณภาพด้านต่าง ๆ

2.2 สำรวจและประเมินความต้องการของครู

2.3 จัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีการจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ

กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ

2.4 วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุ กำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา และการดำเนินการตามความต้องการ

ขั้นที่ 2 การวางแผน เป็นการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นขั้นตอนที่นำเอาทางเลือกที่จะดำเนินการมาร่วมกันกำหนดรายละเอียดกิจกรรม และจัดลำดับขั้นตอนการปฏิบัติเขียนเป็นโครงการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งในโครงการควรระบุสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 หลักการและเหตุผล

2.2 วัตถุประสงค์

2.3 เป้าหมาย

2.4 แผนดำเนินการ

2.5 ทรัพยากรที่ต้องการ

2.6 การประเมินผล

2.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ ในการปฏิบัติการนิเทศภายในโรงเรียนนั้น จะเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้นิเทศ จะต้องนำหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อ และเครื่องมือนิเทศไปใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และบุคลากรผู้รับการนิเทศ

ขั้นที่ 4 การประเมินผล ผู้มีหน้าที่ดำเนินการประเมินผล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และคณะผู้นิเทศ มีขอบข่ายกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 4.1 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
- 4.2 ประเมินความคิดเห็นเพื่อทราบความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ
- 4.3 กระเมินกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน
- 4.3 สรุปรวมผลการประเมิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงการปฏิบัติงาน

งานในโอกาสต่อไป

แฮร์ริส (ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2541 : 26-28 ; อ้างอิงจาก Harris. 1975 : 14-15 Supervisory Behavior in Education.) ได้สรุปการจัดการกระบวนการนิเทศไว้ 5 ขั้นตอน ซึ่งเขียนย่อ ๆ ว่า POLCA ซึ่งอธิบายไว้ดังนี้

1.กระบวนการวางแผน (Planning Processes) คือการติดตาม การนิเทศ การจัดทำตารางทำงาน ตารางการนิเทศและทำโครงการต่าง ๆ

2.กระบวนการจัดการ (Organizing Processes) คือมีการจำแนกหน้าที่เพื่อไม่ให้งานซ้อนงาน ขจัดปัญหาซ้ำซ้อนกัน ซึ่งแหล่งข้อมูลทางวิทยาการ จัดวัสดุอุปกรณ์ การอำนวยความสะดวก การจัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงเรียน

3.กระบวนการการนำ (Leading Processes) หมายถึงผู้บริหารต้องเป็นผู้นำการตัดสินใจ ให้ข้อเสนอแนะ ให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจ เสริมแรง เอาใจใส่ในเรื่องสวัสดิภาพ ใช้ความสามารถในการสื่อสาร มีความคิดริเริ่ม

4. กระบวนการควบคุม (Controlling Processes) หมายถึงการติดตามการทำงานของบุคลากร โดยใช้พระคุณมากกว่าพระเดช เมื่อพบข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด ผู้นิเทศจะแก้ไขข้อบกพร่องนั้นด้วยความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ให้การนิเทศกับผู้รับการนิเทศ เห็นได้ว่าการควบคุมการนิเทศนั้นเป็นกระบวนการที่แตกต่างไปจากการควบคุมทางการบริหาร

5. กระบวนการประเมินผล (Assessing Processes) ได้แก่การตัดสินใจการปฏิบัติงาน การวิจัย และการวัดผลการปฏิบัติงานกิจกรรมสำคัญ คือ การพิจารณาผลงานในเชิงปฏิบัติว่าให้ผลมากน้อยเพียงใด และวัดผลอย่างมีแบบแผน มีความเที่ยงตรง ทั้งนี้ควรมีการวิจัยด้วย

3.4.2 กิจกรรมการนิเทศการศึกษา

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่ใช้ในการจัดการนิเทศการศึกษากภายในโรงเรียน เป็นสื่อที่ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น กิจกรรมการนิเทศการศึกษามีหลายกิจกรรมด้วยกัน คือ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 35-36) ได้เสนอกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนที่สามารถเลือกนำไปใช้ในโรงเรียนได้ 16 กิจกรรม สำหรับการเลือกใช้กิจกรรมนั้น

ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับขนาดของกลุ่มผู้รับการนิเทศและสอดคล้องกับจุดประสงค์การนิเทศ เพื่อให้การดำเนินการนิเทศบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด กิจกรรมการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน 16 กิจกรรม มีดังนี้

1. การประชุมก่อนเปิดภาคเรียน หมายถึง การนัดหมายบุคคลในโรงเรียน หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมาประชุมปรึกษาหารือชี้แจงสั่งการหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการปฏิบัติงานร่วมกัน
2. การปฐมนิเทศครูใหม่ ในการแนะนำครูใหม่ให้รู้จักหน่วยงานสถาบันนโยบายวัตถุประสงค์และแนวการดำเนินงานของหน่วยงาน
3. การให้คำปรึกษาแนะนำ เป็นการพบปะกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานก้าวหน้าไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้องโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง (coaching techniques) ซึ่งเป็นวิธีการพัฒนามุคลากรอย่างมีแบบแผน
4. การอบรม หมายถึง การให้ครูได้เข้าศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในวิชาชีพ
5. การประชุมปฏิบัติการ หมายถึง ประชุมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีความรู้ความเข้าใจและทักษะทางด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติอย่างแท้จริง
6. การสัมมนา คือการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่สนใจร่วมกัน
7. การระดมความคิดเป็นการประชุมเพื่อรับความคิดเห็นข้อเสนอแนะปัญหาและเป็นข้อมูลใหม่ ๆ จากสมาชิกที่ประชุม
8. การสาธิตการสอน เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้รับการนิเทศ ได้เห็นการดำเนินการคล้ายสถานการณ์จริง โดยนำชมการสาธิตการสอนในหรือนอกโรงเรียน
9. การให้ศึกษาเอกสารทางวิชาการ หมายถึง การมอบเอกสารให้ผู้รับการนิเทศไปศึกษาค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือตอนใดตอนหนึ่ง แล้วนำความรู้ที่ได้นั้นมาเสนอเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แก่คณะครู
10. การสนทนาทางวิชาการ หมายถึง การประชุมครูหรือกลุ่มผู้สนใจในเรื่องราวข่าวสารเดียวกัน โดยกำหนดให้มีผู้นำสนทนาคนหนึ่งนำสนทนาในเรื่องที่กลุ่มสนใจ
11. การเยี่ยมนิเทศชั้นเรียน หมายถึง การที่ผู้นิเทศพบและสังเกตการทำงานของคุณครูในชั้นเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนางานให้มีคุณภาพ
12. การศึกษาดูงาน หมายถึง การพาบุคลากรของโรงเรียนไปศึกษาค้นคว้าและเพิ่มพูนประสบการณ์ในสถานที่ต่าง ๆ
13. การสังเกตการสอน หมายถึง การจัดให้บุคคลหนึ่งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเรียนการสอน มาสังเกตพฤติกรรมการสอนของคุณครูในขณะที่ทำการสอน

14. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูในการแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน หรือปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียน โดยวิธีการศึกษาค้นคว้า อย่างเป็นระบบด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

15. การเขียนเอกสารบทความทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้นิเทศหาวิธีการสนับสนุนให้ ครูเขียนหนังสืออ่านประกอบ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เอกสารทางวิชาการ และบทความทางวิชาการที่เป็น เครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอน

จากกระบวนการ และกิจกรรมการนิเทศการศึกษาที่มีอยู่หลายขั้นตอน และหลาย กิจกรรมนี้ ในแต่ละขั้นตอนและกิจกรรมจะมีจุดเด่น จุดด้อยและลักษณะการนำไปใช้ที่แตกต่างกัน ฉะนั้นในการเลือกใช้กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น ผู้นิเทศจึงควรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อให้ ส่งผลแก่ผู้รับการนิเทศ โดยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะใช้ทักษะตามศักยภาพ พัฒนาหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ กระบวนการและกิจกรรมการนิเทศการศึกษา จึงเป็นการช่วย ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจของผู้รับการนิเทศได้เป็นอย่างดี

3.5 สภาพปัญหาในการนิเทศการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2536 : 144) ได้สรุปเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการจัดการนิเทศ การศึกษาไว้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา
2. การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลง ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร
3. ความเอื้อยชา ความนิ่งเฉย และการขาดความสนใจของครู
4. วิทยาการ สังคม และวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไป
5. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่หรือครูเก่า จะทำให้ก้าวไม่ทันต่อเทคนิคและ วิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

ซารี มณีสรี (2538 : 12) ได้สรุปถึง สภาพปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษาซึ่งมีสาเหตุ มาจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ปัญหาหลักมี 2 ประเด็น คือการนิเทศไม่ทั่วถึงและไม่มีคุณภาพ เนื่องจากการเพิ่ม ของจำนวนครู โรงเรียน และจำนวนศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่อย่างจำกัด จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศภายในเพื่อ โรงเรียนจะได้พัฒนาการนิเทศของตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ส่งผลให้สภาพการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ เปลี่ยนตามไปด้วย ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้ทันสมัย

ต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยไม่หวังพึ่งหรือรอคอยการพัฒนาจากผู้อื่น การปรับตัว การพัฒนาตนเอง พึ่งตนเองของโรงเรียน ควรที่บุคลากรในโรงเรียนจะต้องตื่นตัวและยึดหลักนิเทศที่ตนเองโดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก

3. สภาพและข้อจำกัดของแต่ละโรงเรียนต่างกัน ดังนั้น การปรับปรุงงานวิชาการโดยคนภายในซึ่งรู้เรื่องดีที่สุดกว่าคนภายนอก ทำให้เกิดการพัฒนากิจกรรมภายในเป็นไปได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การยอมรับซึ่งนับว่าเป็นสิ่งสำคัญในการนิเทศภายใน เพราะบุคคลในโรงเรียนสามารถที่จะคัดเลือกผู้นิเทศทุกคนยอมรับได้ จึงทำให้การนิเทศภายในดำเนินไปอย่างราบรื่น

5. ปัญหาตัวเร่งที่สำคัญ เช่น ปัญหาการนำหลักสูตรไปใช้สภาพการสอนที่เปลี่ยนไป สื่ออุปกรณ์การสอน การประเมินผลและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

เกษม พึ่งกิตติกุล (2539 : 15) ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาในการจัดการนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งมีสาเหตุที่สำคัญ ดังนี้

1. สภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

1.1 ความเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษา

1.2 การปรับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

1.3 ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4 ผลการวิจัยและศึกษาก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ทางวิชาการที่ลงสู่การปฏิบัติ

1.5 ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการศึกษาเปลี่ยนแปลง ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้อง

2. สภาพความแตกต่างของบุคลากร

2.1 มีความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ไม่เท่าเทียมกัน

2.2 มีทักษะในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

2.3 มีความตั้งใจ มีความสำนึกในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน

2.4 มีพฤติกรรมส่วนบุคคลหรือกลุ่มบุคคลไม่เหมือนกัน

บิลล์ (Billis. 1980 : 1233) ได้ทำการศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบและขอบข่ายของงานพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนการสอน การแนะแนว การบริหารงานวิชาการ ตลอดจนการนิเทศการศึกษา ผู้ที่ต้องรับผิดชอบมากคือ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ ส่วนครูผู้สอนทำหน้าที่ในส่วนนี้น้อย ซึ่งแสดงว่าสภาพปัญหาการนิเทศการจัดการศึกษาเกิดขึ้น เนื่องจากครูผู้สอนมีความเข้าใจว่า ในเรื่องของการจัดทำหลักสูตร การกำหนดแนวทางปฏิบัติในงานต่าง ๆ เป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหาร ไม่ใช่หน้าที่ของครูจึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ส่งผลให้งานไม่ประสบผลสำเร็จ

สรุปได้ว่าสภาพปัญหาที่เกิดจากการนิเทศการศึกษา มีปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงาน ทั้งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และสภาพความแตกต่างของบุคลากร และการดำเนินการ นิเทศการศึกษาอย่างจริงจังที่ขาดระบบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการนิเทศการศึกษา ต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของงานและแก้ไข ปรับปรุงสภาพที่เป็นปัญหาให้ดีขึ้น

4. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็ก พิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ใน 5 ด้านคือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังมีสาระสำคัญพอสังเขป ดังนี้

4.1 หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอนที่ จะทำให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี หลักสูตรยังช่วยในการกำหนดทิศทาง และสิ่งที่กำหนดการสอน มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงการบริหารงานด้านหลักสูตรไว้ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 44-49) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการ บริหารงานด้านหลักสูตร สามารถแบ่งได้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อน เปิดหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ การนำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วยเป็น สิ่งจำเป็น การเตรียมการเกี่ยวกับหลักสูตร มีดังนี้

1.1 การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ ก็ได้มีการทดลองนำร่องการใช้ หลักสูตรแล้ว ในการตรวจสอบหลักสูตรแม่บท แต่ละสถานศึกษาสามารถทำได้เพื่อให้เหมาะสมกับ สภาพของสถานศึกษา โดยการตรวจสอบตั้งแต่วัตถุประสงค์ทั่วไป วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม รูปแบบ โครงสร้าง เนื้อหาวิชา วิธีจัดการเรียนการสอน สื่อการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบว่า เหมาะกับสภาพปัจจุบันของสถานศึกษานั้น ๆ

1.2 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประชาสัมพันธ์หลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไป ใช้เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร มีผลกระทบต่อการบริหารหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้อง กับหลักสูตร นับตั้งแต่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู-อาจารย์ นักเรียน นักศึกษา จะต้องได้รับผลกระทบจาก การเปลี่ยนแปลงมากบ้างน้อยบ้างในลักษณะที่ต่างกันไป ทั้งนี้ก็เพราะการจัดหลักสูตรเกี่ยวข้องกับ หลายสิ่งหลายอย่าง ไม่เฉพาะการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังสัมพันธ์กับสื่อการสอน ห้องสมุด สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมทั้งงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะ

ผู้มีหน้าที่บริหารหลักสูตร ได้แก่ ฝ่ายวิชาการจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมของสิ่งเหล่านี้ ต้องปรับปรุงแก้ไขวิธีการบริหารงาน เพื่อจะได้ใช้หลักสูตรให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 การเตรียมความพร้อม การเตรียมความพร้อมของสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรเป็นสิ่งจำเป็น เหมือนกับการจัดของต่าง ๆ ก่อนออกเดินทาง เมื่อไม่ให้เกิดการขัดข้องในระหว่างหลักสูตรกำลังดำเนินการหรือระหว่างการเรียนการสอน

2. ขั้นตอนการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งจะมีทั้งฝ่ายปฏิบัติการหลักสูตรและฝ่ายสนับสนุน ตลอดจนฝ่ายควบคุมการใช้หลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร มีดังนี้

2.1 การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร เช่น ความจำเป็นที่จะต้องมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการเปลี่ยนแปลงและเข้าใจหลักสูตร

2.2 การปฐมนิเทศนักเรียน เป็นการชี้แจงเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งควรจะต้องชี้แจงให้นักศึกษาทราบถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ลักษณะเนื้อหาวิชา โครงสร้าง จำนวนหน่วยกิต วิชาเลือก วิชาบังคับ ตลอดจนวิธีการลงทะเบียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและสามารถปรับตัวเกี่ยวกับการศึกษา

2.3 การจัดทำคู่มือครู จะเป็นการให้ครูได้มีคู่มือในการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน การจัดทำคู่มืออาจจัดทำได้โดยมีโครงการ คณะกรรมการเฉพาะกิจจากครูในแผนกต่าง ๆ

2.4 การจัดตารางสอน ผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดตารางสอน จะต้องศึกษาองค์ประกอบในการจัดตารางสอน คือ

2.4.1 รายวิชาในหลักสูตร ได้แก่ รายวิชาที่เปิดสอนในโปรแกรมการศึกษา ทั้งรายวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก ตลอดจนการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามลักษณะวิชา

2.4.2 ห้องเรียน ได้แก่ ห้องที่จัดเพื่อเรียน ทั้งทางวิชาทฤษฎีและปฏิบัติ ตามวัน เวลา ในตารางสอน

2.4.3 เวลาเรียน ได้แก่ เวลาเรียนตามหลักสูตร จำนวนภาคเรียนในแต่ละปีการศึกษา จำนวนสัปดาห์ในแต่ละภาคเรียน จำนวนวันในแต่ละสัปดาห์ จำนวนคาบชั่วโมงในแต่ละวันและจำนวนความถี่ของแต่ละวิชา ในการแบ่งกลุ่ม

2.4.4 ผู้เรียน คือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ที่ลงทะเบียนในแต่ละภาคของปีการศึกษา แบ่งเป็นรายวิชาที่เรียน

2.4.5 ผู้สอน คือ ผู้สอนในแต่ละวิชาตามตารางสอน

2.5 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนตามความรู้และลักษณะงาน โดยคำนึง

ถึงการแบ่งชั่วโมงที่เหมาะสม ตลอดจนภาระหน้าที่อื่นของคุณครู

2.6 การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ เครื่องมืออุปกรณ์การสอน สื่อการสอน วัสดุฝึก อาคารสถานที่ รวมถึงความสะดวกสบายทางกายภาพ

2.7 การฝึกงาน เป็นการฝึกภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในวิชาชีพ การฝึกงานมี 2 ลักษณะ คือ การฝึกภายในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของการประเมินผลเพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

กรมวิชาการ (2544 :25) ได้กำหนดไว้ว่า การบริหารหลักสูตร เป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และเปลี่ยนไปตามธรรมชาติของการศึกษา ผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอน และประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมการศึกษา จะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงเป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นตลอดเวลา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สถานศึกษา จะต้องดำเนินการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 7 ภารกิจ คือ

1. การเตรียมความพร้อม
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร
4. การดำเนินการบริการหลักสูตร
5. การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล
6. การสรุปผลการดำเนินงาน
7. การปรับปรุงพัฒนา

ธำรง บัวศรี (2545 : 313-314) ได้กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ไว้ว่าในการบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เราจำเป็นต้องมีโครงการสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการ และด้านบริหาร ในด้านวิชาการ ได้แก่ โครงการอบรม สัมมนา การประชุมปฏิบัติการตามโครงการนิเทศ การศึกษาและโครงการแนะแนว ส่วนในด้านการบริหาร ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ การปรับปรุงโครงสร้าง การบริหาร ระบบสื่อสาร บุคลากร และอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ การประเมินผลโครงการเหล่านี้ ควรกระทำอย่างน้อยที่สุดสองครั้งคือก่อนเริ่มโครงการและภายหลังเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้ว เพื่อให้สามารถควบคุม กำกับ ทิศทางและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา รวมทั้งการควบคุมคุณภาพของหลักสูตรด้วย ก่อนนำหลักสูตรไปใช้เราต้องแก้ไขปรับปรุงจนได้หลักสูตรแม่บท

จากแนวคิดของนักการศึกษาดังกล่าว พอสรุปได้ว่า ความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้นั้น ผู้บริหารโรงเรียนและครูจะต้องเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำและดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนั้นความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ควรดำเนินการให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ในเรื่องที่เกี่ยวข้อง จุดหมาย หลักการ โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดเวลาเรียน แผนการสอน แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูสามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ตั้งไว้

4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในกระบวนการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับตัวผู้เรียนและผู้เรียนได้ปฏิบัติมากที่สุด สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ในเรื่องนี้ มีนักศึกษาลงหลายคนได้ให้ความหมายของการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2537 : 88) ให้ความหมายของการสอนไว้ว่างานการเรียนการสอนเป็นกระบวนการในการนำหลักสูตรไปใช้ หรือแปลงหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอน ได้แก่ การจัดทำแผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน และหนังสืออ่านประกอบตลอดจนถึงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การจัดตารางเรียน การจัดห้องสมุด การจัดวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการ

วัลลภา อยู่ทอง (2540 : 20-29) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งครูจะต้องทำความเข้าใจและนำไปใช้ คือการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งจะเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างแท้จริง ทั้งด้านบุคลากร ผู้สอน สื่อการสอน เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และยังช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาที่สอดคล้องกับชีวิตจริง

ไพบุลย์ แจ่มพงษ์ (2541 : 38) ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน ร่วมประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทเรียนต้องท้าทายทางปัญญา คำถามต่าง ๆ ต้องพัฒนาทักษะความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ใช้แหล่งความรู้ที่เหมาะสมและใช้เทคโนโลยีหลากหลายเป็นเครื่องมือการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจต่าง ๆ เพื่อที่จะปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ เจตคติ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะมีผลโดยตรงถึงประสิทธิภาพการสอนของครู และการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นไปตามความแตกต่างระหว่างบุคคล และในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีนักการศึกษาได้เสนอหลักการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ไว้ดังนี้

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 204 - 212) กล่าวถึงหลักการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

1. สอนจากสิ่งที่ย่างที่สุด เริ่มสอนเด็กด้วยเนื้อหาที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของเด็กเล็กน้อย
2. ใช้ประสบการณ์ตรง การเรียนการสอนที่ดีนั้น ควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็กและควรสอนโดยใช้ประสบการณ์ตรง
3. ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน
4. ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ
5. กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิด
 - 5.1 กำหนดสถานการณ์สมมติ
 - 5.2 ให้การบ้านแก่เด็ก
 - 5.3 ควรกระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง
6. ให้เด็กมีโอกาสดแสดงความเป็นผู้นำ
7. ให้เด็กเรียนตามเพื่อน แต่ครูจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด
8. ให้โอกาสเด็กเลือกเรียน
9. สอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย
10. ทบทวนบทเรียนบ่อย ๆ
11. แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว
12. จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
13. สังเกตควบคุมไปกับการสอน โดยสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก

วิธีสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูผู้สอนควรจะต้องศึกษาวิธีการสอนที่เหมาะสม โดยต้องคำนึงถึงสภาพปัญหา ความต้องการของเด็กแต่ละคน เพื่อเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของแต่ละคน ดังนี้

1. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นโดยทั่วไปไม่แตกต่างจากเด็กปกติ คือ ยึดแนวหลักสูตรปกติเพียงแต่ปรับหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพความพิการและเพิ่มเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับเด็กและในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สำหรับเด็กที่มีความต้องการทางการเห็นมีหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ 5 ประการ คือ (กรมสามัญศึกษา. 2544 :62)

1.1 ต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้สนองความต้องการของเด็ก เป็นรายบุคคล

1.2 ต้องใช้อุปกรณ์ที่เป็นรูปธรรม ให้โอกาสได้สัมผัสด้วยมือในการสำรวจ สัมผัสจริง

1.3 แสดงความสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้เรียนรู้ ความสัมพันธ์ของโครงสร้างทั้งหมดในเวลาเดียวกัน

1.4 เพิ่มเติมสิ่งเร้า คือ ต้องวางแผน จัดกิจกรรม และประสบการณ์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้เด็กที่มีอยู่ ขยายความสนใจไปที่สิ่งแวดล้อม ชุมชน สังคม

1.5 ให้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามลำพังให้ค้นคว้าด้วยความอยากรู้อยากเห็น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2541 : 29)ได้เสนอแนวทางในการดำเนินการ ใช้กระบวนการสอนเด็กที่มีบกพร่องทางการเห็นต้องเอื้อต่อการเรียนรู้ทางการเห็น เช่น ปรับกิจกรรมการวาดภาพ เป็นการปั้นแทน และให้เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็นได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพในชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน การสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน สำหรับเด็กที่มีระดับการได้ยินต่ำกว่า 90 เดซิเบล ต้องยึดหลักสูตรเด็กปกติ เพราะการสอนเด็กเหล่านี้ โดยหลักส่วนใหญ่เหมือนกับเด็กปกติแตกต่างในรายละเอียดเท่านั้น เช่น เนื้อหาใดที่ขัดกับความสามารถของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก็อาจตัดช่วงนั้นแล้ว ให้เรียนการฝึกฟัง ภาษาพูด การอ่านริมฝีปากแทน นอกจากนั้น อาจมีการปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ การวัดผลบางวิชาที่ได้เหมาะกับเด็กส่วนแผนการสอนใช้แผนการสอนเช่นเดียวกันกับเด็กปกติ แต่เสริมแผนการสอนพิเศษเพื่อให้ฝึกเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเช่นการสอนพูดเป็นวิธีสอนภาษาให้แก่เด็ก ประกอบด้วยขั้นตอน เริ่มจากการฝึกฟัง การฝึกพูด การฝึกอ่านริมฝีปาก และการฝึกการใช้ภาษา นอกจากการสอนพูดตามขั้นตอนดังกล่าวแล้ว ในการสอนภาษามือ (Sign Lanquaqe) ก็นับเป็นวิธีหนึ่งของการสื่อสารเด็กที่มีความสูญเสียการได้ยิน ในระดับตั้งแต่ 90 เดซิเบล ขึ้นไป หรือหูหนวกทำให้ไม่สามารถ

สื่อสารด้วยการพูดได้สำหรับการสะกดนิ้วมือ (Finger Spelling) เป็นวิธีการสื่อสารประกอบด้วยท่ามือ 8 ท่า แทนพยัญชนะ ตำแหน่งของมือ 4 ตำแหน่ง คือบริเวณข้างโหนกคอ คาง และปาก แทนเสียงสระ สำหรับการสื่อสารแบบรวม (Total Communication) โดยวิธีการสื่อสารหลายวิธีรวมกันกับการพูด (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 19-26)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541 : 35-36) ได้เสนอหลักการในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ต้องคำนึงถึงสำหรับการเรียนรู้ของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินกับเด็กปกติไว้ดังนี้

1. สร้างความเข้าใจและชี้แจงให้เด็กปกติเข้าใจว่าควรปฏิบัติอย่างไรต่อเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่เรียนร่วมชั้น
 2. ควรให้เด็กที่บกพร่องทางการได้ยินนั่งในตำแหน่ง ที่สามารถมองเห็นหน้าครู เพราะเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินจะต้องอ่านคำพูดจากครูด้วย ดังนั้นเวลาพูดครูไม่ควรพูดขณะหันหลังให้เด็กหรือเขียนกระดาน
 3. ขณะเรียนเด็กบางคนอาจทำทางเบี่ยงหน้าหรือไม่สนใจครูควรตรวจสอบสาเหตุซึ่งอาจจะเกิดจากเครื่องช่วยฟังบกพร่อง ดังนั้น ก่อนสอนควรตรวจเช็คเครื่องช่วยฟังของเด็กทุกครั้ง
 4. การใช้ท่าทางประกอบการพูดเพื่อให้เด็กเข้าใจคำพูดของครูนั้น เป็นสิ่งจำเป็น เพราะเด็กจะแปลความหมายจากท่าทางรวมทั้งการแสดงออกทางใบหน้าของครู
 5. การสอนควรมีอุปกรณ์ประกอบการสอน หรืออธิบายจะช่วยให้เด็กเข้าใจมากขึ้น
 6. ครูควรเขียนบนกระดานให้มาก โดยเฉพาะการบรรยายควรเขียนหัวข้อเรื่องลงกระดานทุกครั้งจะทำให้เด็กเข้าใจว่าครูกำลังพูดเรื่องอะไร
 7. การสอนแต่ละครั้งครูควรสรุปประเด็นสำคัญสั้น ๆ คำสั่ง การบ้านเพื่อให้เด็กเข้าใจง่ายขึ้น
 8. ก่อนสอนครูควรแจกหัวข้อเรื่องและสาระสำคัญในการสอนแต่ละครั้ง
 9. ให้โอกาสเด็กที่บกพร่องทางการได้ยินออกมารายงานหน้าชั้นบ้าง เพื่อให้เด็กได้ฝึกพูด
 10. ให้กำลังใจ แก่เด็กที่มีบกพร่องอย่างสม่ำเสมอ
 11. ใช้วิธีการสอนแบบกลุ่ม เพื่อให้เด็กปกติช่วยสอนบางเรื่องที่เด็กไม่เข้าใจ ควรจัดเด็กที่มีความบกพร่องอยู่ในกลุ่มเด็กเก่ง
 12. หลักการสอนควรตรวจสอบทุกครั้งว่าเด็กเข้าใจเรื่องที่สอนหรือไม่
3. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา สอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นอกจากต้องใช้วิธีการสอนหลายวิธีแล้วยังต้องใช้สื่อประกอบการสอนมากกว่าเด็กปกติ และสื่อการสอนที่จะต้องมึลักษณะเป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นจับต้องได้ จะเห็นว่าการเรียนการสอน

และสื่อการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ในการสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจะต้องใช้วิธีการสอนที่แตกต่างจากเด็กปกติ ซึ่งจะมีหลักการสอนดังที่ (กรมสามัญศึกษา. 2544 :39-41) กล่าวไว้คือ มีการปรับเนื้อหาของหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กและในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครู ต้องคำนึงถึงความพร้อมของเด็ก สอนตามระดับสติปัญญา สอนแบบซ้ำ ๆ ให้เวลาสอนมากกว่าเด็กปกติ สอนแบบเป็นกิจวัตรประจำวัน สอนแบบยืดหยุ่น ไม่เคร่งเครียด สอนทีละขั้นจากง่ายไปหายาก สอนโดย让孩子ปฏิบัติจริงควรให้การเสริมแรงและต้องมีการประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กอยู่ตลอดเวลา เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาของเด็ก

4. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

ในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสามารถใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับเด็กปกติ แต่อาจปรับหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ การจัดแผนการเรียนการสอนมีความหลากหลาย และใช้เทคนิคการสอนเชิงพฤติกรรมที่กระตุ้นพัฒนาการโดยการเสริมแรง การสอนแบบกระตุ้นเตือน การเลียนแบบ การตะล่อมกล่อมเกลา การวิเคราะห์งาน นอกจากนี้ ในบางกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว เช่น พลศึกษา การงานอาชีพจะต้องปรับวิธีการให้เหมาะสมกับสภาพร่างกาย ตลอดจนการพิจารณาตัดแปลงอุปกรณ์หรือเลือกอุปกรณ์พิเศษ เป็นเครื่องอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพของแต่ละคน มีทั้งการใช้อุปกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีพื้นฐานจนถึง สื่อ อุปกรณ์ ที่ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย (กรมสามัญศึกษา. 2544 : 65)

5. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ จะเป็นเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้

(Learning Disabilities) หรือ LD คือเด็กที่มีความบกพร่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิตวิทยาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งเรื่อง ทำให้เด็กมีปัญหาในการใช้ภาษา การฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียนหรือการคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ ปัญหาดังกล่าวมิได้มีสาเหตุมาจากความบกพร่องทางร่างกาย เคลื่อนไหว สายตา การได้ยิน ระดับสติปัญญา อารมณ์ และสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541:15) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นให้เด็กได้รับการพัฒนาด้านภาษา ด้านการใช้กล้ามเนื้อ ด้านทักษะทางสังคม ด้านวิชาการ ความรู้พื้นฐาน ด้านการงานและอาชีพ ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรผสมผสานทั้งแบบตัวต่อตัวกับการสอนแบบกลุ่มย่อยและแบบกลุ่มใหญ่ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพและมีปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนวิธีการสอนเด็กที่มีปัญหาในการเรียนมีหลายวิธี ดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 113-115)

1. วิธีถามตนเอง (Self Questioning) ครูให้นักเรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน

2. วิธีท่องจำ (Verbal Rehearsal) ครูเป็นคนพูด และให้เด็กพูดตามแล้วจึงให้เด็กท่องจำโดยไม่มีเสียง

3. วิธีจัดหน่วยการเรียนรู้ (Organization) โดยจัดเนื้อหาวิชาใหม่เป็นหน่วยย่อย ๆ ให้เด็กเรียนรู้ทีละหน่วย บทต่อไปควรมีเนื้อหาใหม่ไม่มากนักและควรสัมพันธ์กับสิ่งที่เด็กเรียนรู้แล้วในบทก่อน

4. ใช้ความรู้เดิม (Using Prior knowledge) จัดเนื้อหาในบทเรียนใหม่ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในบทที่เด็กเรียนมาแล้ว

5. ใช้กลยุทธ์ในการจดจำ (Memory Strategies) การสรรหากลวิธีในการจดจำสิ่งต่าง ๆ ให้ได้ดี ซึ่งบางครั้งอาจเกี่ยวข้องกับสิ่งที่น่าสนใจ หรือลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ วิธีพยากรณ์ (Predicting) โดยการให้เด็กคาดเดาล่วงหน้าเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน

6. วิธีกำหนดล่วงหน้า (Advance Organizer) ให้เด็กทราบล่วงหน้ามาก่อนว่าจะเรียนเรื่องอะไรเด็กจะได้เตรียมตัว

7. ใช้วิธีปรับพฤติกรรมความคิดความจำ (Conative Behavior Modification) มีขั้นตอนดังนี้ โดยครูแสดงตัวอย่างขณะอธิบาย เด็กแสดงทำตามขณะฟังครู เด็กอธิบายด้วยเสียงดัง เด็กอธิบายด้วยเสียงกระซิบ และให้เด็กแสดง

8. ใช้แบบอย่าง (Modeling) ครูแสดงพฤติกรรมให้เด็กดูเป็นแบบอย่างแล้วให้เด็กแสดงตาม

9. การตรวจสอบตนเอง (Self Monitoring) ให้เด็กหมั่นสังเกตตนเองว่าตนทำผิดพลาดอย่างไร ให้เด็กเสนอแนะข้อแก้ไข

6 วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรือ อารมณ์ ในการจัดการเรียนการสอนและการช่วยเหลือเด็กที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ สามารถ ดำเนินการได้ดังนี้ (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 104 -105) สังเกตการกระทำโดยศึกษาเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อดูว่ามีการกระทำใดผิดไปจากปกติ การกำหนดระเบียบของห้องเรียน ควรดำเนินการให้ชัดเจน ควรเริ่มทำตั้งแต่เปิดภาคเรียน ชี้แจงให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ ครูคอยติดตามตรวจสอบว่านักเรียนปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือไม่และให้เสริมแรงหากนักเรียนปฏิบัติตาม หากนักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ครูอาจให้นักเรียน ได้ศึกษาแบบอย่างพฤติกรรมที่ถูกต้องจากเด็กอื่น แล้วให้ปฏิบัติตามหรือนำวิธีการปรับพฤติกรรมต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นระบบ

7. วิธีสอนเด็กออทิสติก การจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กออทิสติก ต้องมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจของเด็กออทิสติก จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กออทิสติกจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งต้องอาศัยเทคนิคการจัดการเรียนการสอน เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาเด็กในทุกด้าน วางแผนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและความสามารถของผู้เรียน สอนจากสิ่งที่ง่ายทักษะด้านภาษาควรเน้นการรับรู้ภาษา และการแสดงออกทางภาษา ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรม

ควบคู่ไปกับการสอน หลีกเลี่ยงการลงโทษ หากเด็กแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เด็กบางคนเรียนรู้ช้า ครูอาจลดจุดประสงค์ทางพฤติกรรมลงหรือลดเนื้อหาวิชาลงซึ่งจะทำให้เด็กสอบผ่านเกณฑ์ได้ง่ายขึ้น เน้นทักษะทางสังคม เด็กออทิสติกส่วนมากมักเลียนแบบพฤติกรรมเพื่อนที่มีอายุในวัยเดียวกัน การเรียนการสอนควรให้เพื่อนเป็นแบบอย่างให้มากที่สุด (ผดุง อารยะวิญญู. 2542 : 122 – 125)

8. วิธีสอนเด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา การพัฒนาทางภาษาพูดของเด็กที่มีความบกพร่องทางภาษานั้น ผู้มีส่วนในการพัฒนาทางภาษาของเด็กจะต้องตระหนักและเข้าใจถึงองค์ประกอบในการที่เด็กจะเรียนรู้ภาษาว่า ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ คือ ความเข้าใจภาษาที่อื่นพูด ต้องอาศัยความรู้ศัพท์ต่างๆเป็นพื้นฐานทำนองเดียวกับที่ผู้ใหญ่เรียนภาษาต่างประเทศที่ต้องรู้ศัพท์มากพอสมควร จึงจะจับความได้ นอกจากนั้นในการเรียนรู้ศัพท์ ทั้งศัพท์ทั่วไปและศัพท์เฉพาะซึ่งก็ขึ้นอยู่กับสติปัญญาความเฉลียวฉลาดของเด็ก องค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การสร้างประโยคซึ่งจะต้องฝึกนำคำต่าง ๆ มาสร้างและเชื่อมโยงเป็นประโยค นอกจากนั้นในการออกเสียงของเด็ก เด็กจะออกเสียงได้ชัดเจนมากขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น(ศรียา นิยมธรรม. ม.ป.ป. : 5 –10)

9. วิธีสอนเด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อน การสอนเด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อนนั้น ต้องเข้าใจว่าเด็กพวกนี้มีปัญหาสำคัญ 5 ด้าน คือด้านการช่วยเหลือตนเอง ด้านการสื่อสาร ด้านการเคลื่อนไหว ด้านพฤติกรรม ด้านสังคม ดังนั้นหลักสูตรสำหรับเด็กที่มีความพิการซ้ำซ้อน เราจึงควรมุ่งเน้นการฟื้นฟูสมรรถภาพของเด็กทั้ง 5 ด้าน (ผดุง อารยะวิญญู. 2524 : 166–168) กล่าวคือ ด้านการช่วยเหลือตนเอง จะมุ่งเน้นให้เด็กช่วยตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การอาบน้ำ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร ด้านการสื่อสาร ฝึกทักษะในการสื่อสารกับผู้อื่น เช่นการทักทาย การบอกความต้องการของตนเอง ส่วนด้านการเคลื่อนไหวมุ่งเน้นทั้งการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ด้านการปรับพฤติกรรมมุ่งเน้นให้เด็กมีทักษะในทางสังคมเพื่ออยู่ร่วมในสังคมได้ นอกจากการเรียนการสอนต้องเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของแต่ละคน โดยครูผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อให้เด็กได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ทั้งด้านการศึกษาและการบริการอื่น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับสภาพนักเรียน ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์หรือสภาพแวดล้อมที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะวิธีสอน การจัดห้องเรียนและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิค วิธีการและการสนับสนุนในเรื่องกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่ครูใช้ควรเปลี่ยนไปตามสภาพกิจกรรมและเนื้อหาวิชา ตลอดจนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 สื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอน เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประหยัดเวลาและแรงงานในการสอน จึงมีความจำเป็นที่ครูจะต้องค้นคว้า หาความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรที่จะผลิตหรือเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และสภาพของผู้เรียน ตลอดจนสภาพแวดล้อมและชุมชน รวมไปถึงการรู้จักใช้สื่อการเรียนการสอนที่ผลิตจากเศษวัสดุที่มีในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์

4.3.1 ความหมายของสื่อการเรียนการสอน มีนักการศึกษาหลายคนได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535 : 28) ได้ให้ความหมายสื่อการเรียนการสอน หมายถึงวัสดุอุปกรณ์และเทคนิคหรือวิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี บรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ครูต้องนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นเด็กปกติหรือเด็กที่มีความบกพร่องประเภทต่าง ๆ

พรศรี โจรณ์เมธี (2540 : 19) ได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนไว้ว่า สื่อการสอนหมายถึง สิ่งต่าง ๆที่ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเจตคติจากผู้สอนให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งช่วยประหยัดเวลาและงบประมาณ สื่อการสอนที่ดีต้องมีลักษณะดึงดูดความสนใจของผู้เรียน มีราคาไม่แพงจนเกินไป การเลือกใช้สื่อการสอนจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัย พื้นฐาน ประสบการณ์และสภาพผู้เรียน และสื่อการสอนใช้ช่วยครูแต่แทนครูไม่ได้

จากที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่าสื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ได้แก่วัสดุอุปกรณ์ที่ผู้สอนใช้เป็นพาหนะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนจนเกิดการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือหรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความจำเป็นและต้องการทั้งในด้านปริมาณ และคุณภาพอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละคน

4.3.2 หลักการและวิธีใช้สื่อการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2533:17)ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกับเด็กปกติ แต่อาจต้องมีปริมาณมากขึ้น เพราะเด็กเหล่านี้ต้องฝึกทำซ้ำ ๆ หลายครั้ง ยิ่งไปกว่านั้นสื่อต้องมีขนาดใหญ่ขึ้น มีสีสันสวยงามและมีความคงทน ทั้งนี้จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในด้านความปลอดภัย

ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 193) ได้กล่าวถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้ว่า ในการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา โรงเรียนอาจไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือมากนัก เพราะเด็กมีความพร้อมใกล้เคียงกับเด็กปกติ เครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องสื่อส่วนตัวสำหรับเด็ก เช่น เครื่องช่วยฟัง (สำหรับ

เด็กหญิง) เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ ทางโรงเรียนจำเป็นต้องเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็ก อาจแยกส่วนตามประเภทของความบกพร่อง ดังนี้

1. สื่อ เครื่องมือและอุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ เครื่องช่วยฟัง กระจกเงา เครื่องขยายเสียง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องดนตรีประกอบจังหวะ และเครื่องอุปกรณ์อื่น ๆ ที่โรงเรียนคิดว่าจำเป็น

2. เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ เตียงแบบตั้งตรงหรือเตียงลาดเอียง เปล เตียงออกกำลังกาย ไม้กระดานฝึกการทรงตัว และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ทางโรงเรียนคิดว่าจำเป็น

สุขุมาล เกษมสุข. (2535 : 52 – 53) กล่าวถึง หลักในการเลือกใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน มีดังนี้

1. เลือกให้เหมาะกับจุดมุ่งหมายของบทเรียน
2. เลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาของบทเรียน
3. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและประสบการณ์ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน
4. เลือกให้เหมาะกับกิจกรรมการเรียนการสอน
5. เลือกสื่อการสอนที่อยู่ในสภาพใช้ได้ดี ไม่ชำรุดเสียหาย
6. เลือกสื่อการสอนที่มีความถูกต้อง โดยเฉพาะถูกต้องทางด้านเนื้อหา เพื่อให้ นักเรียนได้จดจำสิ่งที่ถูกต้องตรงกับความเป็นจริง

ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ (2542 : 32)กล่าวถึงหลักการสำคัญในการเลือกสื่อการสอนนั้น ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและการเสนอเนื้อหา
2. เหมาะสมกับชั้นและวัยของเด็ก
3. เข้าและดึงดูดความสนใจของเด็ก
4. ราคาถูก
5. คุ่มค่า ด้านเวลาและราคา

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าในการใช้ สื่อ เครื่องมือ และอุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องแต่ละประเภทนั้น ต้องเลือกและใช้สื่อให้เหมาะสมกับสภาพความบกพร่องของเด็ก ให้เหมาะสมกับสภาพเนื้อหา จุดมุ่งหมายการเรียนและรูปแบบการสอน เหมาะกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน โดยให้มีปริมาณและคุณภาพเพียงพอด้วยและต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนส่งเสริมให้มีการสร้างสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมเพื่อเด็กที่มีความบกพร่อง ดังนั้น ในเรื่องของความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน ควรจะจัดหาการผลิต

และส่งเสริมการใช้สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในด้านเทคนิควิธีการใช้สื่อการเรียนการสอน การให้บริการอุปกรณ์ประจำห้องเรียนและห้องเสริมวิชาการ เพื่อให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม และได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้สื่อการเรียนการสอนนั้น

4.4 การวัดผลและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน มีนักการศึกษาหลายคน ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ไว้ดังต่อไปนี้

4.4.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

พิศมัย ถิณะแก้ว (2535 :225) กล่าวถึงความหมายของการวัดผลว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูลที่นำมาซึ่งตัวเลข จำนวน หรือปริมาณใด ปริมาณหนึ่ง โดยอาศัย เครื่องมือหรือวิธีต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงาน และการใช้แบบทดสอบ เป็นต้น

กิ่งแก้ว เขียวแจ่ม (2542 : 33) กล่าวถึงความหมายของการวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของการจัดการศึกษา และทำให้สามารถติดตามผลการปฏิบัติงานว่าได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ดังนั้น หลักสูตรการสอน การวัดผล จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการเรียนการสอน และมีความเชื่อมโยงกันโดยตลอด

อำนาจ เลิศขยันดี (2542 : 7) ได้ให้ความหมายของการวัดผล (Measurements) หมายถึง กระบวนการที่ได้มาตรฐานต้องมีเครื่องมือของการวัดเป็นสิ่งที่กำหนดคุณลักษณะของสิ่งที่จะวัด (Objects) ผลที่ได้ออกมาจะเป็นปริมาณ (Quantity) ซึ่งก็คือจำนวนเลข (Number)

ภัทรา นิคมานนท์ (2543 : 11) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลไว้ว่าเป็นเทคนิควิธีการซึ่งเรียกว่า เครื่องมือวัดอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อการศึกษา ค้นหา หรือตรวจสอบคุณลักษณะของบุคคลผลงานหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของสิ่งหรือบุคคลที่ต้องการศึกษา มาตัดสินใจโดยใช้เกณฑ์หรือกลุ่มหรือดุลยพินิจประกอบการตัดสินใจ

ดังนั้นจึงสรุปว่า การวัดผลและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ทราบถึงประสิทธิภาพการเรียนการสอน ทราบทั้งผลการสอนของครู ทราบผลการเรียนของนักเรียนและทราบผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตร มีการใช้เครื่องมือเพื่อตรวจสอบพฤติกรรม และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนแล้ว นำมากำหนดเป็นข้อมูลในการดำเนินการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

4.4.2 แนวคิดในการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลทางการศึกษาจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนทำหน้าที่ในการวัดผลและประเมินผลนักเรียนโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดผลและประเมินผล ซึ่งมีนักการศึกษาหลายคนได้ให้แนวคิดในการวัดผลและประเมินผล ดังนี้

กิติมา บริดีติลล (2532 : 72-73) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลนั้น นับว่าเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อให้ครูทราบความก้าวหน้าของแต่ละคน เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินว่า จะมีความสามารถเพียงพอในการศึกษาต่อหรือไม่ หากไม่ดีพออาจทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อสอนไประยะหนึ่ง ๆ ควรจะได้มีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชาเหล่านั้น เพื่อจะได้ทราบว่ามีความพอหรือควรจะได้ก้าวไปข้างหน้าได้หรือยัง

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลองค์รวมคลุมจุดประสงค์ต่าง ๆ หลายจุดประสงค์ เป็นการประเมินผลที่ตัดสินความสามารถของนักเรียนตั้งแต่ต้นว่านักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด

อับเบนและฮิวส์ (Ubben & Hughes. 1992 : 129-131) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นองค์ประกอบช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียน ซึ่งจะต้องทำกิจกรรมไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. คณะครูต้องทำความตกลงกันในโรงเรียน ในการเอาใจใส่พฤติกรรมการทำงานของนักเรียน การเรียนของนักเรียน การใช้เวลาในการเรียนของเด็ก ครูและนักเรียนสามารถจัดระเบียบและบรรยากาศการเรียนในห้องเรียนได้น่าเรียน น่าสนใจ

2. โรงเรียนต้องสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน มีความสุขที่ได้มาโรงเรียน ให้นักเรียนรู้สึกถึงความสำคัญในตนเองมั่นในการเรียน มีความสามารถในการเรียน และสามารถประสบความสำเร็จในการเรียนได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนทั้งครูมีขวัญกำลังใจดี โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยสนับสนุนหรือแก้ไขปัญหาให้แก่โรงเรียน

3. โรงเรียนมีปรัชญาของโรงเรียนที่ชัดเจน ต้องมุ่งเน้นในความสำคัญด้านวิชาการนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน โรงเรียนต้องให้ความหวังและคาดหวังว่านักเรียนต้องบรรลุเป้าหมายและสามารถเรียนจนสำเร็จได้ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความผูกพันต่อโรงเรียน

4. คณะครูจะต้องเป็นบุคคลที่มีความผูกพันกับเด็กโดยตรง เอาใจใส่เด็กให้ประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การสอน คุณธรรมและจริยธรรม ครูต้องมีสมรรถภาพในการสอนช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนครูด้วยกัน ได้รับการส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพ พร้อมทั้งได้รับการประเมินผลในด้านการสอนอย่างสม่ำเสมอ

5. คณะครูในโรงเรียนต้องเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คำจำกัดความของหลักสูตร เข้าใจเป้าหมายในการเรียนการสอนได้ดี สามารถจัดลำดับเนื้อหาวิชาได้อย่างเหมาะสม และสามารถวัดผลประเมินผลการเรียนได้ถูกต้องสม่ำเสมอ

6. ผู้บริหารโรงเรียน ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ เข้าใจเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน สามารถถ่ายทอดให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าใจได้ เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน ตระหนักในภาระหน้าที่ที่เป็นผู้นำทางวิชาการได้ พร้อมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานได้อย่างเต็มความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ดี

7. คณะครูในโรงเรียนต้องมีเทคนิคการสอน ครูจะต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนต้องได้รับความช่วยเหลือจากครูในด้านการเรียนทั้งที่เป็นรายบุคคลและทั้งกลุ่ม เมื่อนักเรียนส่งงานที่ได้รับมอบหมายแล้ว นักเรียนต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับทันที นักเรียนต้องได้รับการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งผู้ปกครองต้องได้รับรายงานความก้าวหน้าและผลการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การวัดผลประเมินผลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เหมาะสมจะช่วยให้ครูทราบว่าความสามารถของเด็กอยู่ระดับใด สอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของเด็กหรือไม่ ซึ่งอาจกระทำได้โดยการประเมินตามศักยภาพของเด็ก ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 41-43)

1. กำหนดลำดับขั้นของทักษะ กำหนดทักษะทางการเรียนของเด็กเป็นขั้นย่อย ๆ แล้ววัดผลโดยการทดสอบด้วยวิธีการที่หลากหลายเมื่อเห็นว่าเด็กมีทักษะตามขั้นย่อย ๆ เหล่านั้นให้ถือว่าเด็กสอบผ่าน

2. ไม่เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเด็กคนอื่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน มีหลักสูตรของตนเองตามแผนการจัดการศึกษารายบุคคล (IEP) ดังนั้น จึงไม่ควรนำผลการเรียนมาเปรียบเทียบกับเด็กปกติ ควรเปรียบเทียบผลการเรียนของเด็กเองว่าเด็กจะมีความก้าวหน้าเพิ่มขึ้นเพียงใด

3. การให้เกรดเป็นวิธีที่มีข้อจำกัดและข้อบกพร่อง ซึ่งอาจไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น ครูอาจหาวิธีประเมินผลและการให้เกรดใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เช่น การประเมินผลโดยการประเมินผลจากพฤติกรรมหลาย ๆ อย่าง เช่น ความก้าวหน้าของทักษะ ความพยายาม ผลสัมฤทธิ์ ทั้ง 3 อย่างรวมกันเป็นเกรดที่เด็กจะได้ เป็นต้น

4. ครูร่วมกันให้เกรดเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มักจะได้รับการสอนเพิ่มเติมจากครูการศึกษาพิเศษ ดังนั้นครูที่ร่วมสอนควรจะมีส่วนร่วมในการให้เกรด

5. ให้เกรดจากคะแนนรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีข้อจำกัดจึงจำเป็นต้องให้เกรดเด็กจากการปฏิบัติกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการสำคัญทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนและทราบผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนที่นักเรียนแต่ละคนได้รับ ดังนั้น ในเรื่องความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผล ควรจะให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และรู้จักนำผลที่ได้จากการวัดผลไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในเรื่องที่เกี่ยวกับเทคนิคความรู้ด้านการวัดผล การจัดทำเครื่องมือวัดผล การจัดเก็บเครื่องมือวัดผลและการประเมินผลการสอนและการใช้ห้องเรียนของครูสำหรับการวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับสภาพที่นักเรียนเป็นอยู่ตามสภาพความพิการและศักยภาพของเด็ก ต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

4.5 การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัย นับเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา และเป็นการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการที่เป็นระบบ แล้วนำไปสู่การแก้ปัญหา โดยจะศึกษาว่าอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล ของปัญหานั้น ๆ ที่จะศึกษาค้นคว้าและยังเน้นถึงการพัฒนาแนวการสรุปอ้างอิง หลักการและทฤษฎีเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติในอนาคตและค้นพบความรู้ใหม่ ซึ่งเพิ่มพูนจากองค์ความรู้เดิม ซึ่งจะต้องอาศัย ข้อมูล ประสบการณ์ หลักฐานที่สามารถพิสูจน์ได้และเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง บรรยายได้ สำหรับการส่งเสริมและพัฒนาครูในการทำวิจัยนั้น ควรมีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งถือว่าเป็นการดำเนินการควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานของครูเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักการศึกษาหลายคนได้กล่าวถึงการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนไว้ ดังนี้

บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 61-73) ได้กล่าวว่าผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริม สนับสนุนครูผู้สอนในโรงเรียนให้มีกำลังใจและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้เสนอบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน 5 ประการ

1. ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย
2. การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย
3. การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน
4. มีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน
5. ส่งเสริมในความก้าวหน้าในตำแหน่งงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดนโยบายการวิจัย ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2542 – 2544) สรุปประเด็นที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุน การทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ดังนี้

1. นโยบายการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ระบุว่า

ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยที่หลากหลาย เพื่อ พัฒนานโยบายและการดำเนินงานตามนโยบายของหน่วยงานทุกระดับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การบริหารและจัดการ การนิเทศการศึกษา การวัดและ ประเมินผล ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบุคคล ชุมชน และองค์กรต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและ มาตรการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับผู้เรียนและระดับการศึกษา

มาตรการ

1. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนำเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนว พระราชดำริเข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
2. ให้มีการวิจัยรูปแบบการดำรงชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่ กระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน
3. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านอาชีพ ที่จะ เป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพ
4. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการ จัด กระบวนการเรียนรู้
5. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบกระบวนการเรียนรู้ ที่สามารถพัฒนา ผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพครบทุกด้าน
6. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่ มีความต้องการเป็นพิเศษ
7. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบครอบครัวศึกษา
8. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน
9. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบวิถีประชาธิปไตย
10. ให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและสำนึกความ เป็นไทย
11. ให้มีการวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้อง ในการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

12. ให้มีการวิจัยในชั้นเรียน

2. นโยบายการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัย ระบุว่า

เร่งรัดให้มีการสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการวิจัยขึ้นในหน่วยงาน ให้มีความรู้ความเข้าใจในการทำวิจัย และนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานในหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการ ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 มีการสร้างบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคลากรทางการวิจัย

มาตรการ

1. ให้มีการสร้างบรรยากาศทางการวิจัย เพื่อกระตุ้นบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ให้มีความสนใจและเห็นความสำคัญของการวิจัย โดยมีการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่นการจัดนิทรรศการการนำเสนอผลงานวิจัย การสัมมนาวิชาการ การจัดมุมวิจัยในหน่วยงาน หรือแหล่งวิชาการ เป็นต้น

2. ให้ความรู้ทางด้านการวิจัยแก่บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและสนับสนุนให้ทำการวิจัย รวมทั้งอำนวยความสะดวกให้สามารถทำวิจัยได้อย่างหลากหลาย

3. ให้มีการจัดกิจกรรมการให้ความรู้ในรูปแบบของ การประชุมสัมมนาทางการวิจัย

4. ให้มีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ทางการวิจัยแจกจ่ายบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ

3. นโยบายการบริหารและการจัดการด้านการวิจัย ระบุว่า

เร่งรัดให้หน่วยงานทุกระดับ จัดหาและสนับสนุนให้งบประมาณ จัดระบบสารสนเทศ นิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินการวิจัยของบุคลากรและหน่วยงานสามารถดำเนินการวิจัยและนำผลการวิจัยนำไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายและมาตรการ ดังนี้

เป้าหมาย

1. มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานทุกระดับ ให้การอุดหนุนทุนการวิจัยเพื่อพัฒนาบุคลากร การเผยแพร่การวิจัย การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวิจัยได้อย่างทั่วถึง

2. มีการประสานงานกับบุคคล ชุมชนและองค์กรต่าง ๆ เพื่อความร่วมมือการระดมสรรพกำลัง ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการวิจัย

3. มีการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารสนเทศเพื่อการวิจัย ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้มีความสะดวก รวดเร็วและง่ายต่อการศึกษาค้นคว้า

4. มีการนิเทศ ติดตามผล และประเมินผลการทำวิจัยอย่างทั่วถึง และต่อเนื่อง

มาตรการ

1. ให้องค์กรทุกระดับ มีการจัดหางบประมาณสนับสนุน ให้ทุนอุดหนุน การวิจัยการพัฒนาบุคลากร การเผยแพร่งานวิจัยอย่างทั่วถึง
2. ให้มีการประสานความร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ เพื่อให้ การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการวิจัย
3. ให้มีการจัดระบบเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเพื่อการวิจัย ที่เป็น ปัจจุบันและทันสมัย
4. ให้มีการจัดทำแผนการพัฒนากิจการวิจัยในทุกระดับ เพื่อให้มีผลงานวิจัย ที่จำเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเพื่อให้ความช่วยเหลือในการ ดำเนินการวิจัย
6. ให้มีการยกย่อง ชมเชย เชิดชูเกียรติ แก่บุคลากรและหน่วยงานที่ผลิตผล งานการวิจัยที่ดีมีคุณภาพ

สุวิมล ว่องวานิช (2545 : 78-80) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริม การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนางานวิจัยของครูอย่างกว้างขวางและเป็นกระบวนการ ทำงานที่มีระบบและมีขั้นตอนส่งผลให้การทำงานพัฒนาและมีประสิทธิภาพ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องให้ ความร่วมมือตามบทบาทหน้าที่ของตน ดังนี้

1. หน่วยงานต้นสังกัด / คณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่
 - 1) กำหนดนโยบายเป้าหมายการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู
 - 2) ส่งเสริมพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครู ในรูปของเอกสาร คู่มือ การฝึกอบรม
 - 3) ให้การสนับสนุนส่งเสริม การเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับ งานวิจัยในชั้นเรียนแก่หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ
 - 4) จัดทำฐานข้อมูลวิจัยในชั้นเรียน เป็นหลักฐานในการวางแผนการพัฒนาครู
 - 5) ติดตามความก้าวหน้าในการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ได้สังกัด
 - 6) สังเคราะห์ผลการวิจัยในระดับภาพรวมของเขตพื้นที่หรือระดับประเทศ
2. ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน
 - 2) สนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในด้านอุปกรณ์ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวก

- 3) วางระบบกระตุ้น กำกับ ติดตาม ให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 4) ส่งเสริมบรรยากาศให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในกลุ่มระหว่างครูอาจารย์
ในโรงเรียนบริหารให้ครูมีเวลาประชุมเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียนของครูแต่ละคน
- 5) ส่งเสริมผลการวิจัยของรายงานการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน
- 6) จัดกิจกรรมเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 7) ยกย่องให้กำลังใจ สิ่งตอบแทนเพื่อเป็นแรงเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
- 8) วางระบบฐานข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน

3. ศึกษานิเทศก์

- 1) ให้การนิเทศความรู้และการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียนแก่ครู
- 2) จัดทำเอกสารที่นำเสนอตัวอย่างแนวคิด วิธีการด้านการพัฒนาการแก้ปัญหา

4. ครูในโรงเรียน

- 1) มีความมุ่งมั่นที่จะทำการวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง
- 2) ติดตามข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของวงการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
- 3) ให้ความสำคัญกับการประชุมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ในการทำ
วิจัยกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ
- 4) สนใจหมั่นฝึกฝนทักษะการทำวิจัย เข้าร่วมประชุมวิชาการ ร่วมกิจกรรมและ
เผยแพร่การวิจัย
- 5) เป็นสมาชิกที่ดีในการทำงานกลุ่ม สำหรับการวิจัยแบบร่วมมือ

5. พ่อแม่ผู้ปกครอง

- 1) ให้ความร่วมมือกับครูในโรงเรียน ในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งในฐานะผู้ให้ข้อมูล
และผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน
- 2) สนใจติดตามข้อมูลข่าวสาร ผลการพัฒนาผู้เรียน แล้วนำมาประยุกต์ใช้
- 3) มีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการชี้แนะแนวทางการพัฒนาผู้เรียน
- 4) ให้การสนับสนุน การดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียน ตามกำลังความสามารถ
และตามศักยภาพอย่างเหมาะสม

6. นักเรียน

- 1) ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยของครู ในฐานะเป็นกลุ่มเป้าหมายของการทำ
วิจัย หรือในฐานะผู้ให้ข้อมูล ผู้มีส่วนช่วยเหลือในการทำวิจัยของครู
- 2) ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้ถูก
วิจัย

3) ให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการวิจัยที่เกิดขึ้น ด้วยใจเป็นธรรม ข้อมูลที่ได้ อาจนำไปใช้ในการปรับวิธีการวิจัยครั้งต่อไป

สรุปได้ว่า ในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนนั้น มุ่งที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูทำวิจัย ในปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจะจัดการให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ส่งผลให้ผู้ที่ทำวิจัยจะได้พัฒนาตามความต้องการที่จะแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ ในเรื่อง ความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ควรจะพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ให้ครูในเรื่องที่เกี่ยวกับทำวิจัยในชั้นเรียนและให้การส่งเสริมและสนับสนุนและเสริมสร้างบรรยากาศที่ เชื้อต่อการทำวิจัย เพื่อให้ครูจัดทำผลงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการ แก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ต่อไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

ฐิติกร ตั้งเชื่อนพันธ์ (2540: 115) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ที่สอนนักเรียนมีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษาพบว่าความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ อยู่ในระดับปานกลางและต้องการครูที่มี ประสบการณ์การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต้องมีประสบการณ์สอน มาก จะมีความพึงพอใจโดยรวมมากกว่าครูที่มีประสบการณ์การสอนน้อย

นิรบล ทูรานภาพ (2540 : 3) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินโครงการพัฒนารูปแบบ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาพิเศษมีความเข้าใจและเห็นว่าการจัด การศึกษาพิเศษสำหรับเด็กพิการ ควรจัดตั้งเป็นโรงเรียนเฉพาะจะได้ผลมากกว่าการจัดแบบเรียนร่วม การขาดบุคลากร งบประมาณมีจำนวนจำกัดเป็นปัญหาของการดำเนินงาน โดยเฉพาะสื่อการเรียน การสอน เครื่องมือ อุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ

วิไล ปัสนจะโน (2540 : 142 – 145) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการนิเทศ ด้านวิชาการจากศึกษานิเทศก์ ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปทุมธานี พบว่า เนื้อหาสาระที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องการได้รับการนิเทศ ด้านหลักสูตร ผู้บริหาร โรงเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ การจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อใช้ในการจัดทำแผนการสอน และข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการ ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การเปรียบเทียบความต้องการนิเทศด้านวิชาการจากศึกษานิเทศก์ ของ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการวิจัยมีดังนี้ 1) ผู้บริหาร

โรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการประเมินผลการใช้หลักสูตรของโรงเรียน 2) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง มีความต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ การสอนโดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 3) ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดทำแผนการสอนที่เน้นทักษะกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ การจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกฝนทักษะกระบวนการ 9 ประการ

อภิรักษ์ นาระตะ (2540 :77- 83) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่าสภาพปัจจุบันของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน งานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการจัดทำหลักสูตร โรงเรียนได้ยึดนโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในการจัดทำแผนงานและโครงการด้านหลักสูตร มีการชี้แจงทำความเข้าใจแก่ครูบรรจุใหม่ จัดประชุมสัมมนาภายในกลุ่มโรงเรียน ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและจุดหมายของหลักสูตร จัดให้มีเอกสารหลักสูตร โดยได้รับจัดสรรจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโดยตรง และได้ร่วมมือกับคณะครูในการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการใช้หลักสูตรโดยการนิเทศภายในชั้นเรียนประจำแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนได้เห็นความสำคัญในการนิเทศงานวิชาการด้านหลักสูตรไปใช้งาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน แบบเรียน ผู้บริหารและครูร่วมกันพิจารณาในการจัดหาสื่อการเรียนการสอน เป็นเพราะว่าการจัดหาสื่อการเรียนการสอนควรจะได้สำรวจความต้องการตามความเห็นและความต้องการของคณะครู เพื่อจัดหาได้ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีการจัดหาสื่อการเรียนการสอน โดยการแนะนำให้ครูใช้วัสดุท้องถิ่นมาประดิษฐ์เป็นสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง โดยทำให้สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรกับสภาพท้องถิ่น

สิทธิชัย เวศสุวรรณ (2541 : 72-75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า 1) ครูมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ว่า มีการนิเทศในระดับปานกลาง งานวัดผลและประเมินผล มีการนิเทศในระดับปานกลาง งานประชุมอบรมทางวิชาการ มีการนิเทศในระดับปานกลาง 3) จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้ตัวแปรเพศของครู ทั้งนี้ พบว่าครูเพศชายกับครูเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน 4) จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้ตัวแปรวุฒิทางการศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และวุฒิการศึกษาสูงกว่า

ปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน 5)จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้ตัวแปรด้านประสบการณ์ในการสอน ทั้งนี้ พบว่า ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 15 ปี และตั้งแต่ 15 ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียนแตกต่างกัน

ปรีชา สุขคุณ(2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและพบว่ามีปัญหาในการบริหารงาน 3 งาน คือ งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานนิเทศภายใน งานวัดผลและประเมินผล และควรมีแนวทางการบริหารงานวิชาการ 7 งาน ดังนี้ 1)งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ กำหนดให้ครูวิเคราะห์ และจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรและสภาพผู้เรียนโดยเฉพาะชั้นเรียนร่วม ตรวจสอบเอกสารและพัฒนาความรู้ครูเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) งานการเรียนการสอน โดยวางแผนพัฒนาวิธีสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุน ติดตาม การสอนแบบโครงการ ส่งเสริมการทำวิจัยการสอนแบบโครงการ 3) งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน โดยครูผลิตด้วยตนเอง ขอยืมสื่อเรียนและขอรับบริจาคจากชุมชน มีการติดตาม การใช้สื่อและคุณภาพของสื่อ 4) งานนิเทศภายใน โดยจัดอบรมสัมมนาเทคนิคและกระบวนการนิเทศ การศึกษาดูงานในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ประเมินความพึงพอใจของครูเกี่ยวกับการนิเทศภายใน 5) งานวัดผลและประเมินผล โดยสนับสนุนการวัดผลด้วยแฟ้มสะสมงาน จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และจัดนิทรรศการแฟ้มสะสมงานของนักเรียนและครู 6) งานห้องสมุด โดยวางแผนจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สำหรับนักเรียนปกติและนักเรียนพิเศษ จัดมุมเสริมวิชาการสำหรับเด็กพิเศษในห้องสมุด การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ 7) งานอบรมทางวิชาการ โดยสนับสนุนจัดอบรมครูเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ประเมินผลความพึงพอใจและความต้องการในการอบรม

ปริญญา บุญภูมิ (2543 : 695 -700) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า 1) ครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการนิเทศงานวิชาการโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพราะหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ทำให้ครูผู้สอนต้องจัดทำแผนการสอน กำหนดการสอนเอง ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กรมวิชาการ จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรน้อยมาก แต่ครูผู้สอนทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อที่จะสามารถนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

1. ความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีดังนี้

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการการนิเทศด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก เพราะว่าการเขียนหลักสูตรท้องถิ่น มีขั้นตอนซับซ้อนจำเป็นต้องศึกษาอย่างจริงจัง

1.2 ด้านการเรียนการสอน ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการการนิเทศด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการการนิเทศด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้รวดเร็วขึ้น ทำให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนและเนื้อหาวิชาได้ง่าย ครูต้องใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนหลายอย่างตามลักษณะเนื้อหาวิชาที่สอนทุกครั้ง

1.4 ด้านวัดผลและประเมินผล ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการการนิเทศด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ครูยังไม่มีข้อสอบสำหรับประเมินผลการเรียนหลังจากที่สอนจบในแต่ละจุดประสงค์ เพื่อเป็นการประเมินว่านักเรียนผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่

1.5 ด้านห้องสมุด ครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ มีความต้องการการนิเทศด้านห้องสมุดอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนมากยังไม่มีห้องสมุดเป็นเอกเทศ เนื่องจากการขาดแคลนอาคารสถานที่ หรือบางโรงเรียนมีห้องสมุดไม่เป็นที่น่าสนใจในการใช้บริการของครูและนักเรียน

อุทิศ ผิวขำ (2543 : 150-156) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการรับการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร พบว่าความต้องการรับการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร โดยภาพรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงว่าผู้บริหารและครูวิชาการ ยังมีปัญหาในการดำเนินงานวิชาการ ทำให้การดำเนินงานทางวิชาการ ยังไม่บรรลุประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ความต้องการรับการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหลักสูตรที่ใช้เป็นหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา เน้นการศึกษาการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงาน ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตร ทำแผนการสอน จัดทำสื่อ ซึ่งจากเดิมที่ทุกอย่างเตรียมไว้สำหรับครูผู้สอนแล้ว และ

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบโครงงานเป็นสิ่งที่ครูไม่เคยปฏิบัติมาก่อน ทำให้ครูยังขาดความชำนาญและความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จึงไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด ส่วนความต้องการบริการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนต่าง ๆ ขาดงบประมาณ สนับสนุนในการจัดหาสื่อ และครูผู้สอนขาดความรู้และแนวทางในการจัดทำสื่อและครูผู้สอนมีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมาก จึงไม่มีเวลาผลิตสื่อและจัดห้องศูนย์สื่อประจำโรงเรียน ความต้องการบริการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาด้านห้องสมุดอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา มีความรู้ทางด้านบรรณารักษ์น้อยมาก เนื่องจากไม่ได้จบทางบรรณารักษ์โดยตรง ประกอบกับครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ยังมีภาระในด้านการสอน และรับผิดชอบงานโครงการอื่น ๆ ของโรงเรียนอีกด้วย จึงทำให้มีเวลาทำหน้าที่บรรณารักษ์ได้ไม่เต็มที่ และไม่มิงงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุ อุปกรณ์ และหนังสือประกอบการศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ ของนักเรียนและครูผู้สอน ความต้องการบริการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ด้านการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนยังไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการนิเทศภายในเท่าที่ควร เพราะผู้บริหารและคณะทำงาน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศไม่ดีพอ ขาดความรู้และทักษะในการสร้างสื่อและเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลการนิเทศ

จากการศึกษาของนักการศึกษา สรุปได้ว่า ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีนั้น และมีประสิทธิภาพสูงสุดกับผู้เรียน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความต้องการในการบริหารงานวิชาการและให้ความสนใจในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการที่แท้จริงภายในสถานศึกษา เพื่อที่จะพัฒนานุเคราะห์ทุกคนให้สามารถนำความรู้ ประสบการณ์ มาปรับปรุงการทำงานให้ดีและส่งเสริมการพัฒนาหน่วยงานในทุก ๆ ด้าน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟิดเดอร์ (Fidder. 1982 : 45) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางการนิเทศ ด้านความรู้และค่านิยม ที่ศึกษานิเทศก์ทางการศึกษาพิเศษและครูเห็นว่ามีความสำคัญ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ พบว่า การติดต่อสื่อสาร การปฏิบัติงานที่มีลักษณะยืดหยุ่น และทักษะการแก้ปัญหาความขัดแย้ง มีความสำคัญที่สุดในกระบวนการนิเทศ ส่วนความรู้ต่าง ๆ หรือที่สำคัญที่สุด คือคุณลักษณะที่สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ และทักษะเชิงเทคนิค ความจริงใจเป็นค่านิยมที่เห็นว่าพวกเขาได้รับมากที่สุด ส่วนการฝึกอบรมนั้นเป็นเรื่องของการพัฒนาเชิงเทคนิค

ไบรท์ (Bright, 1986 : 50) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ คุณลักษณะของโครงการเรียนร่วม ที่ได้ประสบความสำเร็จ โดยทำแบบสอบถามเจตคติของครูที่มีต่อโครงการเรียนร่วม พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นว่า โครงการที่ถือว่าประสบความสำเร็จนั้นมีลักษณะทั่วไป 3 ประการ คือ 1) มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม 2) การจัดประสบการณ์ให้ได้รับการฝึกเพื่อทำการค้นเคย และ 3) การจัดให้มีบริการเสริมเพื่อสนับสนุนการเรียนร่วมและการประเมินเด็กให้เร็วที่สุด การควบคุมติดตามผลที่ใช้อยู่ในโครงการยังอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

แมคคาร์ทนี (Maccartney, 1987:62) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศครูการศึกษาพิเศษการปรับปรุงพัฒนาการสอนครูการศึกษาพิเศษ 3 ด้าน คือทักษะการสอน ทักษะการติดต่อสื่อสารและความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับวิชาชีพครู โดยใช้เวลาดทดลองภาคเรียน ผลการสัมภาษณ์ การสังเกตการประชุมและการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ปรากฏว่าระบบการบริการการสอนของครู พัฒนาขึ้นและครูผู้สอนมีความพึงพอใจกับการพัฒนาตนเอง

มิลลินิกซ์ (Millinix, 1994:54) ได้ศึกษาทัศนคติของครูใหญ่ที่มีต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วม และพบว่า ครูใหญ่ที่มีลักษณะความเป็นผู้นำแบบมีส่วนร่วม(participatory style) มีทัศนคติในทางบวกต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ แต่ครูใหญ่ที่มีความเป็นผู้นำแบบผูกขาดรวมอำนาจ(authoritarian style) มีทัศนคติในทางลบต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษและต่อการเรียนร่วมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติ

ลัทธัม (Latham, 1997:58) ได้ศึกษาเจตคติและความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนร่วมของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูปกติ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูการศึกษาพิเศษ ซึ่งสอนในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 15 โรงเรียน ของชุมชนทัสคาโลซาเค้าน์ตี (Tuscaloosa County) เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พบว่า ครูปกติ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูการศึกษาพิเศษ มีเจตคติต่อการจัดการเรียนร่วมและมีความเชื่อตรงกันว่าเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีสิทธิได้รับการบริการทางการศึกษา ครูปกติในโรงเรียนประถมศึกษายังขาดทักษะที่จำเป็น ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูปกติและครูการศึกษาพิเศษ มีความเชื่อว่าการจัดการเรียนร่วมจะสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือทั้ง วิธีการจัดการเรียนการสอน ข้อมูล ข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์

สมิธ (Smith , 1999: 170) ได้ศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่นำมาใช้ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะช่วยให้ครูมีโอกาสใช้เทคนิคการสอนที่กำหนดโปรแกรมที่ผ่านการทดลองและพิสูจน์ ซึ่งจะช่วยเพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ช่วยให้การฝึกปฏิบัติต่าง ๆ น่าสนใจมากขึ้นและครูมีเวลาทำงานกับนักเรียนที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือเฉพาะบุคคลได้มากขึ้น

เดวิท (David , 2001 : 184) ได้ศึกษาการทำงานแบบหุ้นส่วน ระหว่างครูของโรงเรียนกับผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า ผู้ปกครองต้องได้รับโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานโยบายของโรงเรียนและร่วมออกแบบโปรแกรมการสอนสำหรับเด็กในปกครองกับคณะทำงานของโรงเรียน ได้รับสิทธิในการรับฟังและพิจารณาข้อปรึกษาด้วย รวมทั้งผู้ปกครองต้องเข้ามาช่วยจัดกิจกรรมและมีบทบาทในโครงการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นเรื่องภายในโรงเรียนและเรื่องภายนอกโรงเรียน การเรียนการสอนในการจัดการศึกษาพิเศษก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศโครงการโรงเรียนเรียนร่วมนั้น จะเห็นว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการนิเทศโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจใน ความรู้พื้นฐานของการนิเทศการศึกษา และความรู้พื้นฐานของการจัดการศึกษาพิเศษ เพื่อให้การดำเนินการนิเทศและการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักการในการจัดการศึกษา จึงต้องทราบบทงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารรายงาน เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความต้องการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนกับเด็กปกติ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำนวน 130 คน ที่อยู่ในโรงเรียนที่ตั้งในเขตอำเภอบ้านโป่ง อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก และอำเภอบางแพ

2. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากรจำนวน 130 คน โดยใช้ตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 97 คน

2.2 การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้

2.2.1 การสุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จากครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยการคำนวณ สัดส่วนจากร้อยละของจำนวนครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติของแต่ละอำเภอ จากจำนวน ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ 130 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังนี้

1) อำเภอบ้านโป่ง	มีครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	45 คน
ได้กลุ่มตัวอย่าง		35 คน
2) อำเภอโพธาราม	มีครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	44 คน
ได้กลุ่มตัวอย่าง		34 คน
3) อำเภอบางแพ	มีครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	13 คน
ได้กลุ่มตัวอย่าง		10 คน
4) อำเภอดำเนินสะดวก	มีครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	24 คน
ได้กลุ่มตัวอย่าง		18 คน

2.2.2 เมื่อได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจำนวนครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 แล้ว ใช้การสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีการจับฉลาก เพื่อให้ได้จำนวนครู ตามสัดส่วนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในข้อ ที่ 2.2.1 ในแต่ละอำเภอ รวมทั้งสิ้น 97 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาคู่มือการบริหารงานในโรงเรียนในส่วนที่เป็นงานวิชาการ และได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการในการนิเทศการศึกษา การจัดการศึกษาพิเศษ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา พิเศษ และการดำเนินการรูปแบบการจัดการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน และครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ในเรื่องความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ด้าน หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 5 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จำนวน 5 คน ในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อหาความต้องการพื้นฐานในความต้องการนิเทศงานวิชาการ

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามขอบเขตและรูปแบบ ที่กำหนดไว้เป็น 2 ตอน

3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(checklist)

3.2 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้เกณฑ์กำหนดขั้นตอนน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

5 หมายความว่า มากที่สุด

4 หมายความว่า มาก

3 หมายความว่า ปานกลาง

2 หมายความว่า น้อย

1 หมายความว่า น้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามไปเสนอผู้ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจสอบ ความถูกต้อง เหมาะสม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

3.4 นำแบบสอบถามไปสอบถามความคิดเห็น และขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) จากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา การบริหารการศึกษา จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

3.4.1 นายธีรพงษ์ ทวีวรรณ ศึกษานิเทศก์ 9 หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

3.4.2 นางสาวเพ็ญ เลียงจันทร์ ศึกษานิเทศก์ 9 หัวหน้างานหลักสูตรและการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

3.4.3 นางวันทนี รอดอ้ว ศึกษานิเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

3.4.4 นายพนพล แสน สมยานทนากุล เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

3.4.5 นายพีระ ศิริพรโณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 8 โรงเรียนวัดบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามในแต่ละข้อว่าวัดได้ตรงตามนิยามหรือไม่ แล้วให้คะแนน "+ 1" สำหรับแน่ใจว่าวัดได้ตรง คะแนน "- 1" เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงและคะแนน " 0 " เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงหรือไม่ จากนั้นนำคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 ท่าน มาหาค่าเฉลี่ย ถ้าระดับค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ .50 จะเป็นรายการข้อคำถามของเครื่องมือที่นำไปใช้ในการวิจัย ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ .05 จึงเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ในการวิจัยได้ทุกข้อ

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ

3.6 ทดลองเครื่องมือ (Try out) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้กับครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 1 จำนวน 50 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น

3.7 นำแบบสอบถามจากข้อ 3.6 หาค่าอำนาจจำแนก เป็นรายข้อแล้วทดสอบด้วยค่าสถิติ ค่าที (t - test)

3.8 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมเท่ากับ .95 และแยกผลการวิเคราะห์เป็นรายด้านของแบบสอบถามตอนที่ 2 ดังนี้

3.8.1	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้เท่ากับ	.87
3.8.2	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเท่ากับ	.76
3.8.3	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านสื่อการเรียนการสอนไปใช้เท่ากับ	.80
3.8.4	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านการวัดผลและประเมินผลเท่ากับ	.92
3.8.5	ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนเท่ากับ	.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 เพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน
2. ผู้วิจัยเดินทางไปส่ง และเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 ฉบับ และได้รับกลับคืนมาเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ 92 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.84

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS FOR WINDOWS VERSION 11.5 ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ โดยแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจให้คะแนนเป็นรายข้อนำคะแนนที่ได้หาค่าเฉลี่ยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย สำหรับแบบสอบถาม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการมากที่สุด

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

1.1 หาค่าความถี่ (Frequency)

1.2 หาค่าร้อยละ (Percentage)

1.3 หาค่าเฉลี่ย (Mean)

1.4 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา

(α - coefficient)

2.2 การวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยการทดสอบค่าที (t-test)

3. สถิติที่ทดสอบสมมุติฐาน ที่ใช้ในการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามคุณวุฒิ ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษและพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ดังนี้

3.1 ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2 และข้อที่ 3 และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe)

3.2 ใช้ t - test ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
S.D	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean of Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ จะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ ประสพการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลปรากฏดังตาราง 1 ดังนี้

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิ		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	7	7.61
ปริญญาตรี	77	83.69
สูงกว่าปริญญาตรี	8	8.70
รวม	92	100.00
ประสพการณ์ในการสอน		
ต่ำกว่า 6 ปี	30	32.61
6 – 10 ปี	48	52.17
มากกว่า 10 ปี	14	15.22
รวม	92	100.00
พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ		
ไม่เคยผ่านการอบรม	13	14.13
เคยผ่านการอบรม	79	85.87
รวม	92	100.00

จากตาราง 1 แสดงว่าครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 ทั้งหมด 92 คน เมื่อจำแนกตามคุณวุฒิพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.69 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประสพการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.17 มีประสพการณ์ในการสอน 6 – 10 ปี ส่วนพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ พบว่าร้อยละ 85.87 เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

ตอนที่ 2 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมทั้งหมด รายละเอียดปรากฏดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกเป็นรายด้านและในภาพรวมทั้งหมด

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ระดับความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.70	0.51	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.63	0.49	มาก
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.60	0.54	มาก
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.63	0.52	มาก
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	3.65	0.48	มาก
รวม	3.64	0.46	มาก

จากตาราง 2 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความต้องการการนิเทศอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.51) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง คือ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{x} = 3.65$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสาม คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.49) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.52)

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ผลปรากฏดัง ตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร	4.30	0.66	มาก
2. ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร	3.98	0.59	มาก
3. ต้องการให้มีการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.58	0.72	มาก
4. ต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.45	0.75	ปานกลาง
5. ต้องการรับฟังการบรรยายความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร	3.55	0.82	มาก
6. ต้องการให้มีการปรับปรุงอัตราเวลาเรียน ตามหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน	3.70	0.85	มาก
7. ต้องการรับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)	3.65	0.90	มาก
8. ต้องการให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูสอนเด็กพิเศษกับเด็กปกติ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษา	3.58	0.87	มาก
9. ต้องการให้จัดครูสอนเด็กพิเศษได้สอนตามความถนัดและประสบการณ์ของตน	3.58	0.79	มาก
10. ต้องการให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรของครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ	3.67	0.76	มาก
รวม	3.70	0.51	มาก

จากตาราง 3 แสดงว่า ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.59 ถึง 0.90 ยกเว้นต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 0.75$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของ

หลักสูตร ($\bar{x} = 4.30$, S.D.= 0.66) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร ($\bar{x} = 3.98$, S.D.= 0.59) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสามคือต้องการให้มีการปรับปรุงอัตราเวลาเรียน ตามหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน ($\bar{x} = 3.70$, S.D.= 0.85)

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลปรากฏดัง ตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ต้องการได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ	3.75	0.67	มาก
2. ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	3.62	0.68	มาก
3. ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.63	0.69	มาก
4. ต้องการได้รับเอกสารทางวิชาการ ชื่อนแนะนำการศึกษาที่เกี่ยวกับวิธีสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.52	0.73	มาก
5. ต้องการให้มีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน	3.48	0.79	ปานกลาง
6. ต้องการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.83	0.82	มาก
7. ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมพิเศษเฉพาะทาง เช่น ด้านกีฬา ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ	3.71	0.75	มาก
8. ต้องการความรู้ ความเข้าใจ เทคนิควิธีการสอนซ่อมเสริมที่เหมาะสมสำหรับเด็กพิเศษ	3.54	0.82	มาก
9. ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเผยแพร่เทคนิคการสอนของครูแต่ละคนในโรงเรียน	3.57	0.76	มาก
10. ต้องการให้ผู้ชำนาญการมาสาธิตการสอนแก่ครูในโรงเรียนเพื่อส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	0.75	มาก
รวม	3.63	0.49	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D.= 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.67 – 0.82 ยกเว้นต้องการให้มีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D.= 0.79) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.82) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือ ต้องการได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.75$, S.D.= 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสามคือต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมพิเศษเฉพาะทาง เช่น ด้านกีฬา ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ ($\bar{X} = 3.71$, S.D.= 0.75)

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน ผลปรากฏดังตาราง 5 ดังนี้

ตาราง 5 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการด้านสื่อการเรียนการสอน	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ต้องการให้มีศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน	3.72	0.73	มาก
2. ต้องการให้ได้รับความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.61	0.74	มาก
3. ต้องการให้มีการประกวดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษแต่ละประเภท ในทุกกลุ่มประสบการณ์	3.55	0.76	มาก
4. ต้องการให้มีการเผยแพร่การใช้สื่อของครูที่ประสบผลสำเร็จ	3.53	0.75	มาก
5. ต้องการให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.65	0.82	มาก
6. ต้องการได้รับบริการความสะดวกในเรื่องสื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ คู่มือ ตำรา อุปกรณ์ไว้ให้ครูใช้ได้	3.70	0.81	มาก
7. ต้องการให้มีอุปกรณ์ประจำห้องเรียน ที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษครบถ้วน	3.60	0.84	มาก
8. ต้องการให้การนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน	3.55	0.82	มาก
9. ต้องการให้มีงบประมาณให้แก่ครู ได้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ	3.45	0.84	ปานกลาง
รวม	3.60	0.54	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในด้านสื่อการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D.= 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของความคิดเห็นระหว่าง 0.73 ถึง 0.84 ยกเว้นต้องการให้มีงบประมาณให้แก่ครูได้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอนโดยเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D.= 0.84) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการให้มีศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอน ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน ($\bar{X} = 3.72$, S.D.= 0.73) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือ ต้องการได้รับบริการความสะดวกในเรื่องสื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ คู่มือ ตำรา อุปกรณ์ไว้ให้ครูใช้ได้ ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.81) และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสามคือต้องการให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x} = 3.65$, S.D.= 0.82)

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล ผลปรากฏดังตาราง 6 ดังนี้

ตาราง 6 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการด้านการวัดและประเมินผล	ระดับความต้องการ		
	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1. ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลและการประเมินผล	3.96	0.80	มาก
2. ต้องการให้จัดหาคู่มือ อุปกรณ์ ในการวัดผลและประเมินผลแต่ละวิชาให้พอเพียง	3.59	0.71	มาก
3. ต้องการได้รับความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้านคุณธรรม ทักษะและเจตคติ	3.52	0.73	มาก
4. ต้องการได้รับความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล	3.54	0.79	มาก
5. ต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผล	3.49	0.87	ปานกลาง
6. ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน	3.71	0.86	มาก
7. ต้องการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ	3.63	0.74	มาก
8. ต้องการให้มีการประเมินการสอนของครูผู้สอนเด็กพิเศษเป็นระยะและต่อเนื่อง	3.60	0.80	มาก
รวม	3.63	0.52	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในด้านการวัดและประเมินผลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.71 ถึง 0.87 ยกเว้นต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$, S.D. = 0.87) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผล การประเมินผล ($\bar{x} = 3.96$, S.D. = 0.80) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือ ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลการศึกษาพิเศษที่เป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.86) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสามคือ ต้องการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = 0.74)

จากการศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ผลปรากฏดัง ตาราง 7 ดังนี้

ตาราง 7 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจำแนกเป็นรายชื่อ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	ระดับความต้องการ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน	4.07	0.84	มาก
2. ต้องการให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.87	0.67	มาก
3. ต้องการให้มีการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครู	3.64	0.75	มาก
4. ต้องการได้รับการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก	3.55	0.76	มาก
5. ต้องการให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูที่เกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	3.59	0.80	มาก
6. ต้องการให้ครูภายในโรงเรียนให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.62	0.81	มาก
7. ต้องการให้มีการนิเทศความรู้และการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน	3.62	0.86	มาก
8. ต้องการทราบในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของวงการวิจัยในชั้นเรียน	3.59	0.88	มาก
9. ต้องการให้จิตตวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน	3.48	0.79	ปานกลาง
10. ต้องการให้มีการทำฐานข้อมูลวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นหลักฐานในการพัฒนาครู	3.43	0.72	ปานกลาง
รวม	3.65	0.48	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$, S.D.= 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของความคิดเห็นอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 0.88 ยกเว้น ต้องการให้จิตตวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.48$, S.D.= 0.79) และต้องการให้มีการทำฐานข้อมูลวิจัยในชั้นเรียน เพื่อเป็นหลักฐานในการพัฒนาครู ($\bar{X} = 3.43$, S.D.= 0.72) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.84) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสองคือ ต้องการให้หน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.87$, S.D.= 0.67) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสามคือต้องการให้มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครู ($\bar{X} = 3.64$, S.D.= 0.75)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

จากการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ ผลปรากฏดังตาราง 8 ดังนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	11.81	5.91	
	ภายในกลุ่ม	89	12.14	0.14	43.31***
	รวม	91	23.95		
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.75	2.88	
	ภายในกลุ่ม	89	16.41	0.18	15.60***
	รวม	91	22.17		
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.26	4.63	
	ภายในกลุ่ม	89	17.10	0.19	24.10***
	รวม	91	26.36		
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	7.11	3.56	
	ภายในกลุ่ม	89	17.75	0.20	17.82***
	รวม	91	24.86		
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	9.66	4.83	
	ภายในกลุ่ม	89	11.73	0.13	36.62***
	รวม	91	21.39		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	8.56	4.28	
	ภายในกลุ่ม	89	10.90	0.12	34.96***
	รวม	91	19.46		

*** $p < .001$

จากตาราง 8 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในภาพรวม และจำแนกเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เนื่องจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว สามารถตอบคำถามการวิจัยได้ว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีความต้องการการนิเทศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การวิเคราะห์ความแปรปรวนไม่สามารถบอกได้ถึงความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe รายละเอียดดังตาราง 9 – 14 ดังนี้

ตาราง 9 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{x}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.94	3.62	3.46
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.94	-	1.32*	1.48*
	ปริญญาตรี	3.62	-	-	0.16
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.46	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 9 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้สูงกว่าครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{x}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.50	3.57	3.48
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.50	-	0.93*	1.02*
	ปริญญาตรี	3.57	-	-	0.09
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.48	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 10 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในด้านสื่อการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{x}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.68	3.52	3.32
ด้านสื่อการเรียนการสอน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.68	-	1.16*	1.36*
	ปริญญาตรี	3.52	-	-	0.20
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.32	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 11 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านสื่อการเรียนการสอนสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในด้านการวัดผลและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{x}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.57	3.57	3.34
ด้านการวัดผลและประเมินผล	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.57	-	1.00*	1.23*
	ปริญญาตรี	3.57	-	-	0.23
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.34	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 12 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการวัดผลและประเมินผลสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{x}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.77	3.56	3.48
ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.77	-	1.21*	1.29*
	ปริญญาตรี	3.56	-	-	0.08
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.48	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 13 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
จำแนกตามคุณวุฒิ เป็นรายคู่ในภาพรวม

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ	\bar{X}	ต่ำกว่า	ปริญญา	สูงกว่า
			ปริญญาตรี	ตรี	ปริญญาตรี
			4.69	3.57	3.42
ในภาพรวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.69	-	1.12*	1.27*
	ปริญญาตรี	3.57	-	-	0.15
	สูงกว่าปริญญาตรี	3.42	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 14 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ
ในภาพรวมสูงกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รายละเอียดปรากฏดังตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายด้าน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	แหล่งของ ความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	3.54	1.77	
	ภายในกลุ่ม	89	20.41	0.23	7.71**
	รวม	91	23.95		
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.84	0.92	
	ภายในกลุ่ม	89	20.33	0.23	4.02*
	รวม	91	22.17		
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.54	1.27	
	ภายในกลุ่ม	89	23.82	0.27	4.75*
	รวม	91	26.36		
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.98	0.99	
	ภายในกลุ่ม	89	22.88	0.26	3.84*
	รวม	91	24.86		
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.57	1.79	
	ภายในกลุ่ม	89	17.82	0.20	8.92***
	รวม	91	21.39		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.59	1.30	
	ภายในกลุ่ม	89	16.86	0.19	6.85**
	รวม	91	19.46		

*** $p < .001$ ** $p < .01$ * $p < .05$

จากตาราง 15 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่างกัน มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ได้แก่ด้านการส่งเสริม

การวิจัยในชั้นเรียน ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายคู่ ในด้านที่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม รายละเอียดปรากฏดังตาราง 16 – 21 ดังนี้

ตาราง 16 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติจำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายคู่ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{X}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6 -10ปี
			4.11	3.75	3.55
ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	มากกว่า 10 ปี	4.11	-	0.36	0.58*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.75	-	-	0.20
	6 - 10 ปี	3.55	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 16 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปีมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็ก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{x}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6-10ปี
			3.92	3.68	3.52
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	มากกว่า 10 ปี	3.92	-	0.24	0.40*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.68	-	-	0.16
	6 - 10 ปี	3.52	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 17 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็ก 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายคู่ ในด้านสื่อการเรียนการสอน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{x}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6-10ปี
			3.95	3.63	3.47
ด้านสื่อการเรียนการสอน	มากกว่า 10 ปี	3.95	-	0.32	0.48*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.63	-	-	0.16
	6 - 10 ปี	3.47	-	-	

* $p < .05$

จากตาราง 18 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มี
ความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านสื่อการเรียนการสอนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็ก
6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นรายคู่ ในด้านการวัดผลและประเมินผล

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{x}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6-10ปี
			3.96	3.64	3.53
ด้านการวัดผลและประเมินผล	มากกว่า 10 ปี	3.96	-	0.32	0.43*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.64	-	-	0.11
	6 – 10 ปี	3.53	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 19 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ ในด้านการวัดผลและประเมินผลสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ ในการสอนเด็ก 6 – 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายคู่ ในด้านการส่งเสริมการวิจัย ในชั้นเรียน

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{X}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6-10ปี
			3.99	3.76	3.47
ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	มากกว่า 10 ปี	3.99	-	0.23	0.52*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.76	-	-	0.29*
	6 - 10 ปี	3.47	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 20 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบความต้องการการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ
จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นรายคู่ ในภาพรวม

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์	\bar{x}	มากกว่า 10 ปี	ต่ำกว่า 6 ปี	6 - 10 ปี
			3.99	3.69	3.51
ในภาพรวม	มากกว่า 10 ปี	3.99	-	0.30	0.48*
	ต่ำกว่า 6 ปี	3.69	-	-	0.18
	6 - 10 ปี	3.51	-	-	-

* $p < .05$

จากตาราง 21 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มี
ความต้องการการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 เปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ				t
	ไม่เคยผ่านการอบรม (n = 13)		เคยผ่านการอบรม (n = 79)		
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	4.32	0.75	3.60	0.39	3.372**
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.23	0.76	3.54	0.36	3.251**
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.15	0.84	3.50	0.41	2.747*
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.19	0.79	3.54	0.40	2.932*
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	4.24	0.71	3.55	0.36	3.456**
รวม	4.23	0.73	3.55	0.32	3.330**

** p < .01

* p < .05

จากตาราง 22 แสดงว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมสูงกว่าครูที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการ สูงกว่าครูที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนด้านที่ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่ไม่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษมีความต้องการการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่เคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดผลและประเมินผล

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ไว้ 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 ใน 5 ด้าน คือหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ เรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ ประสบการณ์ในการสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ และพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรได้แก่ครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้นในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ปีการศึกษา 2546 รวมทั้งสิ้น 130 คน และ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง 97 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการนิเทศงานวิชาการ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ราชบุรี เขต 2 แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยใช้เกณฑ์กำหนดขั้นตอนน้ำหนักคะแนน 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมเท่ากับ .95

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนครูที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนครูที่มีคุณวุฒิสูงกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยที่ ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน

3. ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มครูที่มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการมากกว่ากลุ่มอื่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่ำกว่า 6 ปี และมากกว่า 10 ปี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 6 - 10 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมากซึ่งครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มากกว่า 10 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 6 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6 - 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการในภาพรวม ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน สูงกว่าครูที่เคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล ครูที่ไม่เคยผ่านการ

อบรมด้านการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ สูงกว่าครูที่เคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ อย่างมีนัยมีสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ในการศึกษาความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 สรุปได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการ ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านสื่อการเรียนการสอน ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่อง ทั้ง 5 ด้าน จะเห็นว่ามีความต้องการลดหลั่นกันมา กล่าวคือ

1.1 ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร เป็นอันดับที่ 1 ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร เป็นอันดับที่ 2 ต้องการให้มีการปรับปรุงอัตราเวลาเรียนตามหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของนักเรียน เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ กรมวิชาการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงมีความจำเป็นต้องปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546 : 78 - 79) ได้กำหนดไว้ว่าการปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือเด็กพิการ จะต้องมีการปรับนโยบายด้านการศึกษาพิเศษไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้มีการจัดทำโครงสร้างของหลักสูตร การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดเวลาเรียน การจัดกิจกรรม การจัดสื่อ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์การเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ดอร์ลี่ (Doyle. 1999 : 11-12) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสำหรับการสอนแบบเรียนร่วม ครูต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างและต้องออกแบบการเรียนการสอนเพื่อการให้นักเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากที่สุด ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษต้องคำนึงถึงความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคลของตัวผู้เรียนซึ่งเกียรติยศและไวชาน (Gearheart & Weishahn. 1980 : 3) ได้เน้นถึงสิทธิที่เด็กพิเศษทุกคน ควรได้รับการศึกษาอย่างเพียงพอ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของตนให้ถึงขั้นสูงสุด จะต้องเน้นถึงความสามารถและศักยภาพของเด็กพิเศษโดยไม่เน้นตอกย้ำความพิการและการศึกษาพิเศษต้องปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความจำเป็นของเด็ก

จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นอันดับแรก

1.2 ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นอันดับที่ 1 ต้องการให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน เป็นอันดับที่ 2 ต้องการให้มีการจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครู เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียน จะช่วยพัฒนางานของครูได้อย่างกว้างขวางและสมบูรณ์ ทำให้ครูผู้สอนมีกำลังใจและสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ ซึ่งสอดคล้องกับ บัญชา อึ้งสกุล (2539 : 61-73) ได้เสนอบทบาทของผู้บริหารเกี่ยวกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน 5 ประการ คือ 1) ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัย 2) การให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย 3) การให้ความสำคัญกับงานวิจัยในโรงเรียน 4) มีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียนและ 5) ส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในโรงเรียน และสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2545 : 78-80) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายเป้าหมายการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) ส่งเสริมพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครูในรูปของเอกสาร คู่มือ การฝึกอบรม 3) ให้การสนับสนุนส่งเสริม การเป็นสื่อกลางเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน แก่หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ 4) จัดทำฐานข้อมูลวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นหลักฐานในการวางแผนการพัฒนาครู 5) ติดตามความก้าวหน้าในการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ได้สังกัด 6) ส่งเคราะห์ผลการวิจัยในระดับภาพรวมของเขตพื้นที่หรือระดับประเทศ

จากแนวดำเนินการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนดังกล่าว ส่งผลให้ครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เป็นอันดับแรก

1.3 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลประเมินผล เป็นอันดับที่ 1 ต้องการได้รับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลการศึกษาที่เป็นปัจจุบัน เป็นอันดับที่ 2 ต้องการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษยังไม่ประกาศใช้ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนต้องจัดในรูปแบบการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ซึ่งครูผู้สอนอาจจะไม่มีความรู้ที่ชัดเจนในเรื่องการวัดผลและประเมินผลเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 (2546 : 22) ได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่พบในการ

จัดการเรียนร่วมของครูผู้สอนว่าหลักสูตรไม่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทำให้การประเมินผลไม่ยุติธรรมสำหรับเด็ก ครูผู้สอนไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการในการวัดผล และประเมินผลที่ชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับกิติมา ปรีดีติลล (2532 : 72-73) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอนเพื่อให้ครูทราบความก้าวหน้าของแต่ละคน เป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินว่าจะมีความสามารถเพียงพอในการศึกษาต่อหรือไม่หากไม่ดีพออาจทำการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นและเมื่อมีการสอนไประยะหนึ่ง ๆ ควรจะได้มีการประเมินผลนักเรียนตามจุดประสงค์ของรายวิชาเหล่านั้น เพื่อจะได้ทราบว่ามีความพอหรือควรจะได้ก้าวไปข้างหน้าได้หรือยัง ต่อจากนั้นประเมินผลหลังเรียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์ต่างๆหลายจุดประสงค์เพื่อตัดสินความสามารถของนักเรียนว่า นักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุผลดังกล่าว ความต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลและประเมินผล จึงมีความต้องการเป็นอันดับแรก

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นอันดับที่ 1 ต้องการได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการสอนแบบต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ เป็นอันดับที่ 2 ต้องการให้มีกิจกรรมเสริมพิเศษเฉพาะทางเช่นด้านกีฬา ศิลปะ สำหรับเด็กพิเศษ เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าวิธีสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทรวมทั้งรูปแบบของการจัดการศึกษาให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษมีจุดหมายและการจัดการเรียนการสอนคล้ายกับเด็กปกติทั่วไป แต่ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษครูจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนให้เป็นไปตามความเหมาะสมของสภาพแต่ละบุคคล ซึ่งเด็กเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาค่อนข้างมาก ซึ่ง ไทบูลย์แจ่มพงษ์ (2541: 38) กล่าวไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนต้องให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนร่วมประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง บทเรียนต้องท้าทายปัญญา คำถามต่าง ๆ ต้องพัฒนาความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกอย่างอิสระ ดังนั้น ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 204 - 212) ได้กล่าวถึงหลักการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษไว้ดังนี้ 1) สอนจากสิ่งที่ย่างที่สุดเริ่มสอนเด็กด้วยเนื้อหาที่ต่ำกว่าระดับความสามารถของเด็กเล็กน้อย 2) สอนโดยใช้ประสบการณ์ตรงและควรคำนึงถึงประสบการณ์เดิมของเด็ก 3) ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ตามขีดความสามารถของตน 4) ใช้แรงเสริมอย่างมีประสิทธิภาพ 5) กระตุ้นให้เด็กใช้ความคิดโดยกำหนดสถานการณ์สมมติ, ให้การบ้านแก่เด็ก 6) ให้เด็กมีโอกาสแสดงความเป็นผู้นำ 7) การให้เด็กเรียนตามเพื่อนแต่ครูจะต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด 8) ให้โอกาสเด็กเลือกเรียน 9) เริ่มสอนจากสิ่งที่เด็กคุ้นเคยไปหาสิ่งที่เด็กไม่คุ้นเคย 10) ทบทวนบทเรียนบ่อยๆ 11) แสดงผลการเรียนให้เด็กเห็นโดยเร็ว 12) จัดห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ 13) สังเกตควบคุมไปกับการสอนโดยสังเกตพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 21) ได้กำหนดไว้ว่าการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติมุ่งส่งเสริมให้เด็กเหล่านี้มีโอกาสเรียนรู้ตามรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล

จากเหตุผลที่กล่าวจึงสนับสนุนได้ว่าครูในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเป็นอันดับแรก

1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการนิเทศงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าต้องการให้มีศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน เป็นอันดับที่ 1 ต้องการได้รับบริการความสะดวกในเรื่องสื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ คู่มือ ตำรา อุปกรณ์ไว้ให้ครูใช้ได้ เป็นอันดับที่ 2 ต้องการให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอนที่ใช้สื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นอันดับที่ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีลักษณะประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมีความแตกต่างกันมากและน้อยบ้าง ซึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2533 : 17) สรุปไว้ว่าเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะเดียวกับเด็กปกติ แต่อาจต้องมีปริมาณมากขึ้น เพราะเด็กเหล่านี้ต้องฝึกทำซ้ำ ๆ หลายครั้ง ยิ่งไปกว่านั้นสื่อต้องมีขนาดใหญ่ขึ้น มีสีสันสวยงามและมีความคงทน ทั้งนี้จะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษในด้านความปลอดภัย ดังนั้น ในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอน สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จึงสอดคล้องกับหลักการใช้สื่อการเรียนการสอนของ ผดุง อารยะวิญญู (2533 : 193) ได้กล่าวถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ไว้ว่า ในการจัดการเรียนร่วมเต็มเวลา โรงเรียนอาจไม่ต้องเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือมากนัก เพราะเด็กมีความพร้อมใกล้เคียงกับเด็กปกติ เครื่องมือส่วนใหญ่เป็นเครื่องสื่อส่วนตัวสำหรับเด็ก เช่น เครื่องช่วยฟัง (สำหรับเด็กหูตึง) เป็นต้น แต่ถ้าเป็นการจัดชั้นพิเศษในโรงเรียนปกติ ทางโรงเรียนจำเป็นต้องเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับเด็ก อาจแยกส่วนตามประเภทของความบกพร่อง

ด้วยเหตุผลข้างต้นนั้น จะเห็นว่าความต้องการศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอน ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน จึงมีความต้องการเป็นอันดับแรก

2. การเปรียบเทียบความต้องการ ในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ พบว่าครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีแล้วส่วนใหญ่จะมีอายุมาก ประกอบกับการจัดการศึกษาพิเศษเริ่มเข้ามามีบทบาทอย่างจริงจังในสถานศึกษา เมื่อปี พ.ศ. 2534 ทำให้ครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอย่างชัดเจน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ยังไม่มีโรงเรียนแกนนำใน

การจัดการเรียนร่วม ที่สามารถเป็นเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้านการจัดการศึกษาพิเศษให้กับครูผู้สอนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมเกียรติ กอบัวแก้ว (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครู ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 1 พบว่า ครูที่มีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับมาก ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาและประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิทธิชัย เวศสุวรรณ (2541 : 72-75) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อกรณีศึกษาวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาคือต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการแตกต่างกัน จะเห็นว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ครูที่มีคุณวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการนิเทศงานวิชาการแตกต่างจากครูที่มีคุณวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี

3. การเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากกว่า 10 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการ ทั้งในภาพรวมและรายด้านสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 6-10 ปี มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่ำกว่า 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะครูที่มีประสบการณ์ระหว่าง 6 - 10 ปี อาจมีความวิตกกังวลจนเกิดความเคยชินและทำให้ขาดความมั่นใจในวิธีการจัดการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ประกอบกับ มีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการกำหนดทิศทาง การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรได้ดีและอาจเป็นเพราะประสบการณ์การสอนเดิมไม่เพียงพอและการจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงจึงต้องปรับการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้ทันกับยุคสมัย(เกษมา แพร่ภิญโญ. 2546 :91-92) และงานวิจัยของ อุ่นศรี อยู่อ่อน (2542 : 93 - 94)

จากเหตุผลดังกล่าว จะเห็นว่าครูที่มีประสบการณ์ต่างกันจะมีความต้องการนิเทศงานวิชาการที่แตกต่างกัน

4. การเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำแนกตามพื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ พบว่าครูผู้สอนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 มีความต้องการนิเทศงานวิชาการ ในภาพรวมและจำแนก

เป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยครูที่ไม่เคยผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ มีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการโดยรวมและจำแนกเป็นรายด้านสูงกว่าครูที่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้ เนื่องจากครูที่ไม่ผ่านการอบรมด้านการศึกษาพิเศษ อาจไม่เข้าใจในปรัชญาการปฏิบัติงานการศึกษาพิเศษ เพราะครูจะต้องปฏิบัติงานด้วยความรักที่จะทำ และรับรู้สภาพต่าง ๆ ของงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้ เพราะการปฏิบัติงานการศึกษาพิเศษ ไม่มีสภาพปฏิบัติงานเหมือนคนปกติทั่วไป ถ้าขาดความเข้าใจ ความรักในการศึกษาพิเศษ จะทำให้สภาพของงานมีประสิทธิภาพต่ำ งานจะไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะครูที่ไม่มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษไม่ได้เข้ารับการอบรม จึงมีปัญหาที่เกี่ยวกับความเข้าใจระเบียบ กระบวนการศึกษาศึกษาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในทักษะการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อสอบ ฯลฯ ดังนั้น ครูที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการศึกษาพิเศษ ก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการจัดการศึกษาพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ สโตเลอร์ (Stoler, 1992) ได้ศึกษาเจตคติของครูปกติที่มีต่อเด็กพิเศษที่อยู่ในห้องเรียนของตน พบว่าครูผู้สอนเหล่านี้เกิดความเคยชินและไม่อยากกลับไปสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูมักกังวลใจเกี่ยวกับวิธีการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ครูสูญเสียความเป็นตัวของตัวเองในชั้นเรียน และไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากเหตุผลข้างต้นจะเห็นได้ว่า ครูที่ไม่มีความรู้พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ จะมีความต้องการในการนิเทศงานวิชาการสูงกว่าครูที่มีความรู้พื้นฐานการศึกษาพิเศษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากการที่พบว่าความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะตามประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ส่วนใหญ่มีความต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก จึงควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้สามารถจัดทำโครงสร้างหลักสูตร ให้เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ในแต่ละประเภทและนำไปใช้จริงได้

2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกจึงควรมีการประชุมปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันของครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ประสบความสำเร็จและมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนร่วม

3. ด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่มีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการให้มีศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียนเป็นอันดับแรก จึงสมควรจัดประชุมปฏิบัติการ เพื่อให้ครูที่สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความรู้ในการประยุกต์ใช้สื่อและผลิตสื่อด้วยตนเองเพื่อให้มีนวัตกรรมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน และจัดให้มีศูนย์สื่อของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในระดับจังหวัด และที่โรงเรียนแกนนำในการจัดการเรียนร่วม ที่เป็นหน่วยให้บริการแก่โรงเรียนที่จัดการเรียนร่วม

4. ด้านการวัดผลและประเมินผล ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผลและประเมินผลเป็นอันดับแรก จึงควรมีการจัดอบรมสัมมนาให้ผู้บริหารและคณะครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้มีความรู้ ความเข้าใจในเทคนิควิธีการวัดผลและประเมินผล โดยให้มีการประเมินตามสภาพที่แท้จริง ให้เป็นไปตามแนวทางของหลักสูตรและสมรรถภาพพื้นฐานของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละคน

5 ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่มีความต้องการอยู่ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและต้องการได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเป็นอันดับแรก จึงควรมีการจัดทำเอกสารเสริมประสบการณ์เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับงานวิจัยในชั้นเรียน ให้กับครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ควรกำหนดโครงการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกตินี้เป็นนโยบายหลักที่สำคัญ เพื่อจะได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ผู้มาตฐานการศึกษาพิเศษเพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนร่วม

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการเลือกใช้และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ

3. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการบริหารโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ ตามมาตรฐานการศึกษาพิเศษ เพื่อนำผลการวิจัยมาเป็นแนวทางในการวางแผนกำหนดทิศทางการพัฒนาในโรงเรียนเรียนร่วมให้ได้มาตรฐานการศึกษาพิเศษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับบลิคชั่น.
- กษมา แพร์ภิญโญ. (2546). การศึกษาความต้องการเกี่ยวกับวิธีการในการพัฒนาทางวิชาการ ของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนทราวดี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2534). คู่มือประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). ชุดเอกสารศึกษาด้วยตนเองวิชาการศึกษาพิเศษ . ความรู้พื้นฐานทางการศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กรมอาชีวศึกษา. (2530). ระเบียบกรมอาชีวศึกษาว่าด้วยการเรียกชื่อคณะวิชา และแผนกวิชา ประเภทช่างอุตสาหกรรม สถานศึกษา สังกัดกรมอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- กองการศึกษาเพื่อคนพิการ, กรมสามัญศึกษา. (2543). คู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล. กรุงเทพฯ: กองพัฒนาสื่อการศึกษา.
- กิติมา ปรีดีดีลก. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.
- เกษม พุ่งกิตติกุล. (2539). พฤติกรรมการนิเทศของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภายใต้โครงการนิเทศสัมพันธ์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ลาน้อย จังหวัดแม่ฮ่องสอน. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (วิชาประถมศึกษา).เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- กิ่งแก้ว เขี่ยมแจ่ม. (2542). สภาพการจัดการเรียนการสอนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุขมหาเมฆตามทัศนะของนักศึกษา. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษา สมาผู้แทนราษฎร.(2539). เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการเรียนร่วมของเด็กพิการ วันที่ 19 สิงหาคม 2539. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการฯ.
- ค่านวณ สมบูรณ์. (2540). การศึกษาการดำเนินงานก้านการนิเทศการศึกษาของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น.: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- จิตรชัย มุระดา. (2540). การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบและเจตคติต่อการนิเทศภายในของโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- ชารี มณีสรี. (2538). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โสภณการพิมพ์.
- (2542). การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: นูรพาสาน์.
- ชูลีกร ตั้งเชื่อนพันธ์. (2540). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่สอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ดำรง ปักเขตานัง. (2544). พฤติกรรมการนิเทศการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (การประถมศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทวีศิลป์ พรหมสุวรรณ. (2542). การศึกษาเจตคติต่อการเรียนกลุ่มวิชาการงานและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ:บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ : ธนรัชการพิมพ์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2525). ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: อนุศักดิ์ศิลป์การพิมพ์.
- นิลบล ทูรานภาพ. (2541). การประเมินโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมกับเด็กปกติของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัญชา อึ้งสกุล. (2539, เมษายน-มิถุนายน). " บทบาทของผู้บริหารที่มีต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน," พัฒนาหลักสูตร. 4 (5) : 61-73.
- บังอร ต้นปาน. (2535). เอกสารคำสอน : วิชาการเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์
- ปรินูญา บุญภูมิ. (2543). ความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูผู้สอน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

- ประดิษฐ์ พลหงษ์. (2542). ความต้องการนิเทศการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประหยัด พิมพา. (2542). การศึกษาความต้องการในการนิเทศการศึกษาของครูผู้สอนในโรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ คอ.ม. (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ปรีชา คัมภีรปกรณ์ (2526). เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ: ชวนพิมพ์.
- ปรีชา นิพนธ์พิทยา. (2537). มิติใหม่ : การนิเทศศึกษากับการพัฒนา. กรุงเทพฯ: อีรพงษ์ การพิมพ์.
- ปรีชา ศุขคุณ. (2543). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับ เด็กปกติ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์.ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- ผดุง อารยะวิญญู. (2533). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บรรณากิจ. ----- . (2542). การศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: แว่นแก้ว.
- พรศรี โรจน์เมธี. (2540). ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินฤณานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัฒน์ ภาณุบุตร. (2531). การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการ คู่มือบุคคลพิการ หน่วยที่ 6-15. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- พิสมัย ถีตะแก้ว. (2535). หลักสูตรและการจัดการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- พิมพ์อ่ำไพ พุกพิบูลย์. (2535). การเรียนร่วมของเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ: คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสงขลา.
- ไพบูลย์ แจ่มพงษ์. (2541). "การประสานคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา," การศึกษาเอกชน. 8 (77) : 38
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2542). การนิเทศการศึกษา : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพศาล หวังพานิช. (2533). การวัดและประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2543). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรพัฒนา.

- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2543). "การนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา," *วารสารวิชาการ*.4 (12) : 54-60
- ลัดดา สุวรรณกุล. (2535). *การนิเทศภายใน : ทางเลือกใหม่ที่หลากหลาย*. นครปฐม : ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วารี ธีระจิต. (2534). *เอกสารคำสอน : วิชาการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิเชียร ตียนันท์. (2540). *ทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล บัสนะจะโน. (2540). *ความต้องการนิเทศด้านวิชาการจากศึกษาริเทศก์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2532). *การเรียนรู้ร่วมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- (2535). *การศึกษาพิเศษ ใน สารานุกรมศึกษาศาสตร์*. ฉบับเฉลิมพระเกียรติฯ. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒน์.
- ศรียา และประภัสร์ นิยมธรรม. (ม.ป.ป.). *พัฒนาการทางภาษา*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- สงัด อุทรานนท์. (2530). *การนิเทศการศึกษา หลักการ ทฤษฎี และปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สุขุมมาท เกษมสุข. (2535). *ประสบการณ์ทางวิชาชีพครู*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุนิษฐ์ ยอดคำแปง. (2542). *การเรียนรู้ร่วมชั้นระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ*. เอกสารประกอบการสอนวิชา 1082601. นครราชสีมา: โปรแกรมการศึกษาพิเศษ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- สมเกียรติ กอบบัวแก้ว. (2538). *ความต้องการในการพัฒนาสมรรถภาพการสอนของครูอุตสาหกรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 1*. ปริญญาโท กศ.ม. (อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สมศักดิ์ จันธิมา. (2541). ความต้องการนิเทศของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. (2546). แผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. ราชบุรี: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). 2 ทศวรรษของการพัฒนาการศึกษาพิเศษ: ประสบการณ์ในอดีตและปัจจุบันสู่การพัฒนาในอนาคต พ.ศ.2529-2555. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2529). คู่มือการบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ สำนักงานฯ.
- (2533). รายงานการประชุมศึกษานิเทศก์จังหวัด ผู้บริหารโรงเรียนเพื่อเตรียมการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมเด็กปกติ ในปีการศึกษา 2533. กรุงเทพฯ: กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- (2534 ก). คู่มือผู้บริหารโรงเรียน : การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2534 ข). รายงานการจัดประชุมสัมมนาหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ทั่วประเทศและศึกษานิเทศก์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์.
- (2535). รายงานสรุป : การดำเนินงานโครงการพัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษาสำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ: กองวิชาการ สำนักงานฯ.
- (2541). ชุดฝึกอบรมด้วยตนเองเรื่องการจัดการศึกษาพิเศษ กิจกรรมเสริมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542 ก). แนวทางการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2542 ข). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2543 ก). แนวทางการจัดการเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2543 ข). แนวทางการพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานพิเศษโรงเรียนเรียนร่วม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- (2545). รายงานการวิจัย การติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

- (2546). 2 ทศวรรษ ของการพัฒนาการศึกษาพิเศษ : ประสพการณ์ในอดีต.
กรุงเทพฯ: สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา.
- สิทธิชัย เวศสุวรรณ. (2541). ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี. ปรียญญาณิพนธ์. กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2537). หลักการบริหารการศึกษาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
อนงค์การพิมพ์.
- อนงก์ สองแสง. (2540). การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏพระนคร.
- อภิวัฒน์ นาระตะ. (2540). สภาพปัจจุบันและแนวทางการพัฒนาการนิเทศงานวิชาการ ภายใน
โรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่ฟ้าหลวง
จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุทิศ ผิวขำ. (2543). ความต้องการนิเทศภายในงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ. กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.
- อุ้นศรี อยู่อ่อน. (2542). ความต้องการความรู้เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสอนของ
ข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.
ปรียญญาณิพนธ์. กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อำนวยการ เลิศขยันดี. (2542). การประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เอกวิทย์ ณ ถกลาง. (2516). รายงานการประชุมผู้ตรวจการการศึกษาและศึกษาธิการจังหวัด.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Birght, Esther. (1986). *A Study of Certain Characteristics of Successful Mainstreaming*.
Ph.D. Dissertation , University of Michigan.
- Bullis, E.W.(1980,October). Perceptions of Elementary School Principals Concerning Their
Role in Supervision. *Dissertation Abstracts Informational*. 50,(09) A : 1233.
- Burger , G. (1980). *Education of the Emotionally Disturbed Children*. New York: Espen.

- Cronbach , L.J.(1984) *Essential of Psychological Testing* . 3 rd ed. . New York: Harper& Row.
- Edward, W. Swith. & Others. (1961) *The Educator s Encyclopedia*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Fidder, Dagny A. (1982). *Supervisory Skills, Knowledge, and Values Perceived as Important by Special Education Supervisors and Their Teachers*. Ph.D. Dissertation, University of Illinois at Urbana – Champaign.
- Franseth, Jane. (1961) *Supervision as Leadership*. New York: Row Peterson.
- Gearheart, Bill R. ; & Mel W. Weishahn. (1980). *The Handicapped Student in the Regular Classroom*. London: The C.V. Mosby.
- Harris, Ben M. (1985): *Supervisory Behavior in Education*. 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W.(1970, Autumn). Determining Sample Size For Research Activities, *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3) : 607-610
- Latham,Dianne Lewis. (1997, October). "Teacher and Buliding Adminstrators Attitude and Beliefs about Incladtion," *Dissertation Abstracts Informational* .58, (04) A : 1245.
- Mark , Jame R. & Stoop, King.(1985). *Handbook of Educational Supervision : A Guide of the Praticce*.3rd ed, Boston : Allyn and Bacon.
- Maccartney, Phyllis E. (1987). *The Development of a Process for the Supervision of Special Education Teachers*. Ph.D. Dissertation, University of Colorado at Boulder.
- Mitchel, David (2001) .*Inclusive Education Lecture presented at Regional Workshop or Building National Capacities For Quality Improvement of Primary School*,. Japan : Hiroshima.
- Mullinix , Barbara J.(1994,September)." The Relationship between Principal Style and attitude toward Maintreaming of Handicapped Children, as Percived By Teachers," *Dissertation Abstracts International* . 54, (04) A : 435.
- Sergiovanni, Thomas J. ; & Staratt, Robert J. (1988). *Supervision A Redefinition*. 5th ed. Singapore : McGraw –Hill.
- Smith, D.D.(1999). *Introduction to Special Education : Teaching in an Age of Challenge*. Boston : Allynand Bacon.

- Stoler, R.D. (1992,July). "Attitudes and Perceptions of Regular Education Teachers Toward Inclusion of All Handicapped Students in their Classrooms,"
Dissertation Abstracts International . 52, (12) A : 4178
- York, J , Doyle. (1999).*Curriculum Development Process for Inclusive Classroom ; Focus on Exceptional Children*. Brithish journal of education.
- Zigmond, Naomi, Vallecorsa, Ada and Selverman, Rita.(1983). *Assessment for Instructional Planning in Special Education*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
การศึกษาความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษ
เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การศึกษาความต้องการในการนิเทศงาน วิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 คำตอบของท่าน จะเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ในโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คำตอบทุกข้อ ผู้วิจัยจะศึกษาเป็นส่วนรวมมิใช่เป็นรายบุคคล และขอรับรองว่าไม่มีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของท่านแต่ประการใด จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง รวม 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงสถานภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวของท่าน

1. คุณวุฒิ
 - ต่ำกว่าปริญญาตรี
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
 - ต่ำกว่า 6 ปี
 - 6 ปี – 10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี
3. พื้นฐานความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ
 - ไม่เคยผ่านการอบรม

□ เคยผ่านการอบรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามต่อไปนี้ต้องการทราบความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 จำนวนเป็น 5 ด้าน คือ หลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การนิเทศการศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามที่ท่านเห็นว่า ท่านได้มีการปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการมาก
- 3 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการน้อย
- 1 หมายความว่า มีความต้องการนิเทศงานวิชาการน้อยที่สุด

ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อว่ามีความต้องการมากน้อยเพียงใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความต้องการทางขวามือ ระดับหนึ่งเครื่องหมายในแต่ละข้อ ให้ครบทุกข้อ ซึ่งเกณฑ์ในการพิจารณาความต้องการมี 5 ระดับ ข้างต้น

ตัวอย่างในการกรอกแบบสอบถาม

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย โครงการและเนื้อหาสาระของหลัก	✓
2.	สูตร..... ต้องการให้มีการส่งเสริมการปรับปรุงกิจกรรม และ จุดประสงค์ในหลักสูตร.....	✓

จากตัวอย่าง

ข้อที่ 1 ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 4 หมายถึง ความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับมาก

ข้อที่ 2 ถ้าท่านกาเครื่องหมาย ✓ ในช่อง 3 หมายถึง ความต้องการนิเทศงานวิชาการของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูผู้ปฏิบัติการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ตามที่ท่านเห็นว่า ท่าน ได้มีการปฏิบัติจริงแบ่งเป็น 5 ระดับ

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้					
1.	ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร					
2.	ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร					
3.	ต้องการให้มีการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของหลักสูตรสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4.	ต้องการให้มีการปรับปรุงเนื้อหาในหลักสูตรให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5.	ต้องการรับฟังการบรรยายความรู้ที่สำคัญเกี่ยวกับหลักสูตร					
6.	ต้องการให้มีการปรับปรุงอัตราเวลาเรียน ตามหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพของนักเรียน					
7.	ต้องการรับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP)					
8.	ต้องการให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างครูสอนเด็กพิเศษกับเด็กปกติ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา					
9.	ต้องการให้จัดครูสอนเด็กพิเศษ ได้สอนตามความถนัดและประสบการณ์ของตน					
10.	ต้องการให้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรของครูในโรงเรียนโครงการเรียนร่วมเด็กพิเศษกับเด็กปกติ					

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน					
1.	ต้องการได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวกับการสอนแบบต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ					
2.	ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน					
3.	ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมการออกแบบการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
4.	ต้องการได้รับเอกสารทางวิชาการ ชี้อเนนนำการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
5.	ต้องการให้มีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน					
6.	ต้องการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
7.	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมพิเศษเฉพาะทาง เช่นด้านกีฬา ศิลปะสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
8.	ต้องการความรู้ ความเข้าใจเทคนิควิธีการสอนซ่อมเสริมที่เหมาะสมสำหรับเด็กพิเศษ					
9.	ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนเผยแพร่เทคนิคการสอนของครูแต่ละคนในโรงเรียน					
10.	ต้องการให้ผู้ชำนาญการมาสาธิตการสอนแก่ครูในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านสื่อการเรียนการสอน					
1.	ต้องการให้มีศูนย์สื่อบริการด้านการเรียนการสอนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในโรงเรียน					
2.	ต้องการให้มี ได้รับความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
3.	ต้องการให้มีการประกวดสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ แต่ละประเภท ในทุกกลุ่มประสบการณ์					
4.	ต้องการให้มีการเผยแพร่การใช้สื่อของครูที่ประสบผลสำเร็จ					
5.	ต้องการให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่ใช้สื่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ต้องการ ได้รับความความสะดวกในเรื่อง สื่อการเรียนการสอน เช่น หนังสือ คู่มือ คำรา อุปกรณ์ไว้ให้ครูใช้ได้					
7.	ต้องการให้มีอุปกรณ์ประจำห้องเรียน ที่จำเป็นสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษครบถ้วน					
8.	ต้องการให้การนิเทศเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอน					
9.	ต้องการให้มีงบประมาณให้แก่ครู ได้มีการผลิตสื่อการเรียนการสอน โดยเฉพาะ					

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการวัดและประเมินผล					
1.	ต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการวัดผล การประเมินผล					
2.	ต้องการให้จัดหาคู่มือ อุปกรณ์ ในการวัดผลและประเมินผล แต่ละวิชาให้พอเพียง					
3.	ต้องการได้รับความรู้ในเรื่องการวัดผลและประเมินผลด้าน คุณธรรม ทักษะและเจตคติ					
4.	ต้องการได้รับความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกใช้เครื่องมือใน การวัดผลและประเมินผล					
5.	ต้องการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดจาก การวัดผลและประเมินผล					
6.	ต้องการทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลการศึกษา พิเศษที่เป็นปัจจุบัน					
7.	ต้องการให้มีการจัดเก็บเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล อย่างเป็นระบบ					
8.	ต้องการให้มีการประเมินการสอนของครูผู้สอนเด็กพิเศษเป็น ระยะและต่อเนื่อง					

ข้อ	ความต้องการการนิเทศ	ระดับความต้องการ				
		5	4	3	2	1
	ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน					
1.	ต้องการได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน					
2.	ต้องการให้หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน					
3.	ต้องการให้มีการจัดหาเอกสารเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะวิจัยแก่ครู					
4.	ต้องการได้รับการสนับสนุนการทำวิจัยในชั้นเรียนในด้านอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก					
5.	ต้องการให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูที่เกี่ยวกับการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ					
6.	ต้องการให้ครูภายในโรงเรียนให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน					
7.	ต้องการให้มีการนิเทศความรู้และการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน					
8.	ต้องการทราบในเรื่องข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวของวงการวิจัยในชั้นเรียน					
9.	ต้องการให้จัดหาวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน					
10.	ต้องการให้มีการทำฐานข้อมูลวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเป็นหลักฐานในการพัฒนาครู					

ภาคผนวก ข

**ตารางแสดงความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียน
ร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2
จำแนกตามคุณวุฒิและประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ**

ตาราง 23 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชนบุรี เขต 2 จำแนกตามคุณวุฒิ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	คุณวุฒิ					
	ต่ำกว่าปริญญาตรี (n = 7)		ปริญญาตรี (n = 77)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 8)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	4.94	0.98	3.62	0.40	3.46	0.16
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.50	0.85	3.57	0.39	3.48	0.29
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.68	0.60	3.52	0.43	3.32	0.31
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.57	0.73	3.57	0.43	3.34	0.27
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	4.77	0.17	3.56	0.39	3.48	0.20
รวม	4.69	0.43	3.57	0.36	3.42	0.09

ตาราง 24 ความต้องการในการนิเทศงานวิชาการของครูโครงการเด็กพิเศษเรียนร่วมกับเด็กปกติใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนเด็ก
ที่มีความต้องการพิเศษ

ความต้องการการนิเทศงานวิชาการ	ประสบการณ์					
	ต่ำกว่า 6 ปี		6 – 10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
	(n = 30)		(n = 48)		(n = 14)	
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.
1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.75	0.60	3.55	0.31	4.11	0.65
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.68	0.57	3.52	0.29	3.92	0.74
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.63	0.63	3.47	0.36	3.95	0.70
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.64	0.58	3.53	0.37	3.96	0.71
5. ด้านการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน	3.76	0.54	3.47	0.33	3.99	0.58
รวม	3.69	0.54	3.51	0.26	3.99	0.64

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

1. นายธีรพงษ์ ทวีวรรณ ศึกษาานิเทศก์ 9 หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา
2. นางสาวเพ็ญ เกียงจันทร์ ศึกษาานิเทศก์ 9 หัวหน้างานหลักสูตรและการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา
3. นางวันทนา รอดอิ้ว ศึกษาานิเทศก์ 9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรีเขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา
4. นายนพแดน สมยานนทนากุล เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษา 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
5. นายพีระ ศิริพรโณ ผู้อำนวยการโรงเรียน ระดับ 8 โรงเรียนวัดบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาที่จัดการศึกษาแบบเรียนร่วม

ภาคผนวก ง
ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางเขาวนีย์ สายสุดใจ
เกิดวันที่	17 พฤษภาคม 2506
สถานที่เกิด	ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	65 / 158 ถนนคชาธร ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	กศ.ม.(การบริหารการศึกษา)จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2528	ค.บ. (สังคมศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา
พ.ศ. 2524	ม.ศ. 5 จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ
พ.ศ. 2522	ม.ศ. 3 จากโรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์
ผลงานดีเด่น	
พ.ศ. 2544	ศึกษานิเทศก์ดีเด่น ประจำปี 2544 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี